

Unge asylansøgere i Danmark

Rapportens samlede antal tegn: 253.373

Svarende til antal normalsider: 105,6

Camilla Dalsgaard Pedersen, 20134261

Kristine Mevold Tysland, 20134207

Vejleder: Paula Cavada-Hrepich

10. Semester, Psykologi,

Kandidatspeciale

Aalborg Universitet

Dato: 31.05.2018

Abstract

In the years 2014-2016, an increasing number of refugees applied for asylum in Denmark. A combination of armed conflict, and exacerbation of the security and humanitarian situation many places in the world have been among the main reasons for a rise in the number of asylum seekers (UNHCR, 2015). Among asylum seekers who came to Denmark in this period are a lot of young men who fled their country of origin alone. Without support from family and friends these young people become part of a complex asylum procedure, where they must wait for an average of one and a half year for a decision to be made on their asylum application.

The aim of this master thesis was to investigate how young asylum seekers make sense of this period of their lives. Based on individual semi-structured interviews with three young men who sought asylum in Denmark within the last four years, a thematic analysis was carried out. Theories about liminality, positioning and symbolic resources were employed as analytical tools.

The findings draw attention to how asylum seekers can be understood as being in a liminal period, which affects the possible positions and resources available to them. In the asylum period the individual's rights and duties are restricted as a consequence of both the asylum procedure and the discursive construction of asylum seekers in Denmark. This is hindering the young men's access to both symbolic and social resources that may otherwise help their need for meaning construction and self-positioning. Despite this, the men have met people who act as valuable social resources to them both in the form of new established relationships, but also as a way of accessing important cultural elements. Among the main findings are the understanding that there is a difference between the traditional liminal period and the asylum period which makes the phase more uncertain, and as a result the individual is unable to use the period as a preparatory phase. This makes the period meaningless and paralyzing which has implications for the way asylum seeking are structured and handled in Denmark. The importance of keeping the waiting period for answers on asylum

applications as short as possible is stressed, as is the need for trying to change the discursive construction of asylum seekers in Denmark. In the future, more research in this field should be conducted, especially in relation to examining the relational needs and opportunities for young asylum seekers.

Indholdsfortegnelse

1. INTRODUKTION	1
1.1 INDLEDNING.....	1
1.2 PROBLEMFORMULERING OG AFGRÆNSNING	2
1.3 DISPOSITION	2
2. VILKÅR FOR UNGE ASYLANSØGERE I DANMARK.....	3
2.1 DEFINITION AF UNGE ASYLANSØGERE	3
2.2 BAGGRUND FOR FLUGT.....	4
2.2.1 Afghanistan.....	4
2.2.2 Eritrea.....	5
2.3 ASYLPROCEDUREN I DANMARK	6
2.3.1 Ansøgning om asyl.....	6
2.3.2 Sagsbehandling.....	7
2.3.3 Afgørelse af sagen.....	8
2.3.4 Indkvartering	8
2.3.5 Alderstest.....	9
2.4 LIVET PÅ ASYLCENTERET - LITTERATURGENNEMGANG.....	10
2.4.1 Dårlige levevilkår	10
2.4.2 Ventetid	14
2.4.3 Ressourcer og beskyttelsesfaktorer	16
2.4.4 Diskursiv psykologisk forskning.....	19
2.5 FORMÅL MED UNDERSØGELSEN	21
3. METODOLOGI OG METODE.....	23
3.1 METODOLOGISKE OVERVEJELSER.....	23
3.1.1 Socialkonstruktivisme.....	23
3.2 METODISKE OVERVEJELSER	26
3.2.1 Problemformulering og forskningsspørgsmål.....	26
3.2.2 Kvalitativ forskning og interviewundersøgelse	27
3.2.3 Valg af informanter	28
3.2.4 Retrospektivt undersøgelsesdesign.....	29
3.2.5 Udførelse af undersøgelse	30
3.2.6 Transskription.....	31
3.2.7 Analyse af data.....	31
3.2.8 Etiske overvejelser	33
3.2.9 Kvalitet.....	36
3.2.9.1 Følsomhed overfor konteksten.....	36

3.2.9.2 Engagement og kompromisløshed.....	37
3.2.9.3 Kohærens og gennemsigtighed	37
3.2.9.4 Forskningens indvirkning og betydning.....	38
4. TEORIREDEGØRELSE.....	39
4.1 DEN LIMINELLE PERIODE	39
4.1.1 Liminalitet	39
4.1.2 Novicen.....	41
4.1.3 Formål og potentiale.....	42
4.1.4 En hierarkisk struktur.....	43
4.1.5 Permanent liminalitet.....	43
4.1.6 Opsummering.....	44
4.2 SYMBOLSKE RESSOURCER I OVERGANGSPERIODER.....	45
4.2.1 Opbrudstid.....	45
4.2.2 Symbolske ressourcer.....	46
4.2.3 Andre ressourcer.....	47
4.2.4 Ungdomsperioden.....	48
4.2.5 Repositionering.....	49
4.2.6 Sociale og interpersonelle vilkår for meningsdannelse	50
4.2.7 Opsummering.....	50
4.3 POSITIONER I SAMFUNDET.....	51
4.3.1 Positioner	52
4.3.2 Positioner og handlemuligheder.....	53
4.3.3 Positioneringstrekant	53
4.3.3.1 Positioner.....	54
4.3.3.2 Sprog og andre handlinger.....	54
4.3.3.3 Storylines.....	54
4.3.4 Forskellige former for positionering.....	55
4.3.4.1 Første- anden- og tredjeordenspositionering.....	55
4.3.4.2 Repositionering.....	55
4.3.4.3 Tavs og intentionel positionering.....	56
4.3.4.4 Moralsk, personlig og emotionel positionering.....	57
4.3.5 Positioner og magt.....	57
4.3.6 Opsummering.....	58
4.4 SAMMENKOBLING AF TEORIERNE	59
5. ANALYSE.....	60
5.1 INFORMANTINTRODUKTION	60
5.1.1 Azzat.....	60

5.1.2	<i>Udar</i>	61
5.1.3	<i>Mewael</i>	61
5.2	POSITIONER OG RESSOURCER I ASYLPERIODEN	63
5.2.1	<i>Ventetid i asylcenteret: Handlingslammet og afhængig position</i>	63
5.2.1.1	Manglende fremtidsudsigter	64
5.2.1.2	Manglende meningsgivende aktiviteter	66
5.2.1.3	Når ventetiden ophører	68
5.2.1.4	Ressourcer i ventetiden	69
5.2.1.5	Opsummering	71
5.2.2	<i>Mødet med myndighederne: Afmægtig position</i>	72
5.2.2.1	Fratagelse af troværdighed	72
5.2.2.2	Fratagelse af retten til personligt narrativ	74
5.2.2.3	Fratagelse af rettigheder til sundhedsvæsen	76
5.2.2.4	Ressourcer i mødet med myndighederne	77
5.2.2.5	Opsummering	77
5.2.3	<i>Relationer i Danmark: Anerkendt personlig position</i>	78
5.2.3.1	Tildeling af anerkendelse	78
5.2.3.2	En ny familie	80
5.2.3.3	Sociale ressourcer	81
5.2.3.4	Opsummering	81
5.2.4	<i>Asylansøger- og flygtningekategorien: Ekskluderet og negativ moralsk position</i>	83
5.2.4.1	”Dem og os”	83
5.2.4.2	Stigmatisering og diskrimination	84
5.2.4.3	Omtale i medierne	86
5.2.4.4	Ressourcer i forhold til diskrimination og stigmatisering	87
5.2.4.5	Opsummering	88
5.2.5	<i>Den gode flygtning: Tilfredsstillende position i Danmark</i>	89
5.2.5.1	Tilegnelse af dansk kultur og sprog	89
5.2.5.2	Ressourcer for at blive en gode flygtning	91
5.2.5.3	Opsummering	93
6.	DISKUSSION	95
6.1	ASYLPROCEDURENS LIMINELLE BETINGELSER	96
6.1.1	<i>Fanget i en midt mellem tilstand</i>	96
6.1.2	<i>En usikker fremtid</i>	97
6.1.3	<i>Manglende meningsgivende aktiviteter</i>	98
6.1.4	<i>At indordne sig under det offentlige system</i>	99
6.2	DISKURSIV KONSTRUKTION AF ASYLANSØGERE	100
6.2.1	<i>Massemediers påvirkningskraft</i>	100
6.2.2	<i>Den offentlige diskurs påvirkning på selv-narrativet</i>	102

6.3 BEGRÆNSEDE RESSOURCER I ASYLPERIODEN	102
6.3.1 Tilgængelige ressourcer	103
6.3.2 Mangel på symbolske ressourcer	105
6.4 METODEDISKUSSION	107
6.4.1 Ændring af teori efter empiriindsamling	107
6.4.2 Informantkriterier	108
6.4.3 Forskerens rolle i mødet med informanterne	108
6.4.4 Positioneringsteori og interviews	109
6.5 PERSPEKTIVERING	111
6.5.1 Implikationer for praksis	111
6.5.2 Videre forskning	112
7. KONKLUSION.....	114
8. REFERENCELISTE	116

1. Introduktion

1.1 Indledning

Antallet af mennesker, der er på flugt på verdensplan, er steget markant de sidste år, og der er i dag 22,5 millioner flygtninge globalt. Dette betyder, at der er flere mennesker på flugt, end der har været siden anden verdenskrig (UNHCR, 2017). En kombination af væbnet konflikt, forværring af sikkerhed eller humanitære kriser er i flere lande blandt de primære grunde til en stærk stigning i antallet af asylansøgere i de vestlige lande (UNHCR, 2015, p. 7). I årene 2014 til 2016 søgte 42.374 mennesker om asyl i Danmark (Udlændingestyrelsen, 2017, p. 13). Af disse kom 70% alene til Danmark, og knap 30% af asylansøgerne var unge mænd i alderen 15-25 år (Udlændingestyrelsen, 2017, p. 13). Unge enlige flygtninge står i en særlig situation, når de ankommer til Danmark, fordi de er uden støtte fra familie, og selv skal navigere i den nye kontekst. De har dog udvist styrke ved, at de selv har overlevet den lange flugt til Danmark (Blauenfeldt & Priskorn, 2013, p. 93). Nærværende opgave vil omhandle disse unge mennesker.

Asylansøgere, der er rejst mod andre lande på grund af politisk forfølgelse, konflikt eller på grund af krig, har, ifølge tidligere forskning, været udsat for adskillelige potentielt traumatiserende begivenheder (Thommessen, Corcoran & Tod, 2017, p. 293; Carswell, Blackburn & Barker, 2011, p. 112; Betancourt et al., 2012, p. 685).

Der venter dem dog stadig udfordringer og usikkerhed, selvom de når forbi den fysiske landegrænse i eksillandet, hvor de indkvarteres på asylcentre, mens de venter på svar på, om de får lov til at blive i Danmark. I 2016 ventede asylansøgere i gennemsnit på sagsafklaring i halvandet år (Udlændingestyrelsen, 2017, p. 19). Hvor længe det tager at få asyl er individuelt, og nogle får det i løbet af få måneder (Vitus, 2010, p. 26). Dette betyder også, at der er andre, der tilbringer lang tid i de danske asylcentre, og unge mennesker kan risikere at tilbringe en stor del af deres ungdom som asylansøgere. Unge enlige asylansøgere står alene i den komplicerede asylprocedure, og hvis de får opholdstilladelse i Danmark, har de efterfølgende en stor opgave i at skulle navigere i et nyt og fremmed samfund (Blauenfeldt & Priskorn, 2013, p. 93).

Tilværelsen, mens de venter i asylcenteret, kan betegnes som et liv i en osteklokke, hvor muligheder for uddannelse, arbejde og sociale kontakter er meget begrænset (Blauenfeldt & Priskorn, 2013, p. 125). Asylansøgerne står dermed i en sårbar strukturel position (Cuthill, 2017, p.118). Danske asylansøgere lever samtidig i et land, hvor asylpolitikken bliver stadig mere restriktiv, og hvor tilgangen til asylansøgere og flygtninge i den offentlige diskurs bedst beskrives som kritisk (Gammeltoft-Hansen, 2017, p. 99; Jensen, Weibel & Vitus, 2017, p. 51). Individet præges af de omgivelser, det vokser op i og lærer og erfarer herudfra, hvordan verdenen hænger sammen (Blauenfeldt & Priskorn, 2013, p. 93). Derfor ønsker nærværende studie at undersøge, hvordan det påvirker unge mennesker at være asylansøgere i Danmark, samt hvordan det er at vente på asylafgørelse i et voksenasylcenter som et enligt ungt menneske, der kun lige er blevet myndig. Hvordan påvirker de tilstedeværende strukturelle og diskursive praksisser individets liv, og hvordan beskriver de selv denne periode?

1.2 Problemformulering og afgrænsning

Ovenstående fører frem til følgende problemformulering:

Hvordan giver unge mænd mening til perioden som asylsøgere i Danmark?

Problemformuleringen vil blive besvaret ud fra en kvalitativ interviewundersøgelse omhandlende unge mandlige flygtninge, der ankom alene til Danmark i 2014-2015 fra Afghanistan og Eritrea. De unge mænd var asylansøgere, i en periode hvor de var over 18 år. Der vil i opgaven være fokus på, hvordan både asylsystemet og den øvrige samfundsmæssige kontekst påvirker unge asylansøgere's meningsskabelsesproces.

1.3 Disposition

Opgaven vil først redegøre for de overordnede vilkår, der er tilstede for unge asylansøgere i Danmark efterfulgt af en litteraturgennemgang, hvor tidligere forskning bliver præsenteret. Derefter vil opgavens socialkonstruktivistiske videnskabsteoretiske position blive præsenteret, efterfulgt af en gennemgang af undersøgelsesdesign og

metodiske overvejelser. Derefter følger en præsentation af opgavens teoretiske ståsted, bestående af Turners liminalitetsbegreb (Turner, 1985), Zittouns teori om symbolske ressourcer (Zittoun, 2006) og positioneringsteori (Harré & van Langenhove, 1999). Analysen vil indeholde en tolkning af, hvordan unge mænd giver mening til asylperioden ud fra hvilke positioner de tildeles og tager op, samt hvilke ressourcer de bruger i relation hertil. Sidst vil analysens fund diskuteres, og det vil vurderes, hvordan undersøgelsen kan informere praksis på asylområdet.

2. Vilkår for unge asylansøgere i Danmark

De følgende afsnit vil fungere som en rammesætning for opgavens forskningsundersøgelse. Først gives en definition af, hvad nærværende projekt forstår ved at være ung asylansøger. Efterfølgende gives der en generel beskrivelse af situationen i de lande, de unge asylansøgere, som nærværende opgave beskæftiger sig med, er flygtet fra. Videre præsenteres de vilkår, der er tilstede i asylansøgningsprocessen i Danmark og sidst følger en gennemgang af tidligere forskning vedrørende unge mennesker i asylcentre.

2.1 Definition af unge asylansøgere

Nærværende projekt omhandler unge mænd, som er ankommet alene til Danmark, og som har søgt om asyl i landet. I det følgende afsnit vil det først beskrives, hvad det vil sige at være *flygtning* for herefter at beskrive, hvad det indebærer at være *asylansøger* i Danmark. Sidst beskrives det, hvad nærværende projekt forstår ved ordet *ung*.

I tråd med Forenede nationers flygtningekonvention defineres ordet *flygtning* som en person, der ”*nærer en velbegrundet frygt for forfølgelse pga. sin race, religion, nationalitet, sit tilhørsforhold til en bestemt social gruppe, eller sine politiske anskuelser, som befinder sig udenfor det land, i hvilket han har statsborgerret og som ikke er i stand til – eller pga. sådan frygt ikke ønsker – at søge dette lands beskyttelse*” (UNHCR, 2010, p. 3; Bendixen, 2016a). En flygtning er hermed en person, der er i fare i sit hjemland, og som ikke oplever sig beskyttet fra denne fare af sit eget lands myndigheder (Bendixen, 2016a). I Danmark defineres en flygtning ligeledes ved, at vedkommende ved en tilbagevenden til sit hjemland er i risiko for dødsstraf, tortur

eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf (jf. Udlændingeloven, § 7, stk. 2).

Ved ankomst til Danmark bliver personer ikke umiddelbart tildelt status som flygtning, men er nødsaget til at søge om asyl. I Danmark kan udlændinge, der opfylder bestemmelserne i flygtningekonventionen gives asyl (jf. Udlændingeloven, § 7, stk. 1). En *asylsøger* vil derfor være en person, der har søgt tilflugt og beskyttelse i et land, men som endnu ikke har fået svar på sin ansøgning, og dermed ikke er blevet anerkendt som flygtning af myndighederne (Bendixen, 2018). Der kan i Danmark desuden gives midlertidig opholdstilladelse, hvis myndighederne vurderer, at der er tale om en særlig alvorlig situation i hjemlandet præget af overgreb på civile (jf. Udlændingeloven, §7, stk. 3).

Når der i nærværende projekt er tale om *unge enlige asylansøgere*, bliver *unge enlige* defineret som personer, der er flygtet uden familie, men som anses som myndige ved ankomst til Danmark eller ret hurtigt derefter. De unge i nærværende undersøgelse var mellem 17-22 år, da de søgte om asyl, men blev dog alle vurderet som værende over 18 år, efter kort tid i landet. Betegnelse unge enlige asylansøgere bruges derfor, da alderen strækker sig ud over den lovmæssige betegnelse for uledsagede mindreårige, som er børn og unge under 18 år, som er indrejst i Danmark uden deres forældre eller andre myndige personer, der er trådt i forældrenes sted (Udlændingestyrelsen, 2017, p. 17).

2.2 Baggrund for flugt

Følgende vil være en kort introduktion til de lande, som er relevant for nærværende opgave at beskrive, fordi informanterne stammer herfra. Dette afsnit er medtaget for at forklare noget om den kontekst, de unge asylansøgere er flygtet fra.

2.2.1 Afghanistan

Afghanistan er et land i Centralasien, der har været krigsramt i mere end 30 år, og som i dag er et af verdens fattigste lande (FN Sambandet, 2017). Der er på verdensplan over 2,5 millioner registrerede flygtninge fra Afghanistan (UNHCR,

Afghanistan), og i 2015 var afghanere den næststørste gruppe asylansøgere, der ankom til Europa. Den norske regering beskriver på deres hjemmeside, at der er betydelig risiko for at blive ramt af terrorangreb og kamphandlinger, herunder selvmordsbomber og vejbomber de fleste steder i Afghanistan (Regjeringen, Reiseinfo Afghanistan, 2018). Den primære grund til flugt fra Afghanistan er i tråd hermed væbnet konflikt og misbrug fra ikke-statslige aktører, herunder Taleban og Islamisk Stat (Amnesty, 2015, p. 6). BBC udgav i starten af 2018 en undersøgelse, hvori det beskrives, at Taleban er aktiv i 70% af Afghanistan, hvoraf de har den fulde kontrol over 4% af landet. Islamisk stat er samtidig mere aktivt tilstede end nogensinde før (Sharifi & Adamou, 2018). 15 millioner mennesker, hvilket svarer til halvdelen af Afghanistans befolkning, bor i områder hvor Taleban enten har kontrollen eller er aktivt til stede og regelmæssigt organiserer angreb (ibid.). Volden i Afghanistan er steget siden internationale tropper forlod landet for tre år siden, og mere end 8500 civile blev slået ihjel eller såret i de første tre kvartaler af 2017 (ibid.). I Danmark får over halvdelen af alle afghanere, der ansøger om asyl, afslag (Bendixen, 2016b).

2.2.2 Eritrea

Eritrea er et land på Afrikas Horn, hvor der ikke for tiden foregår nogen væbnet konflikt. Alligevel er det det land, hvorfra der i 2015, næst efter Syrien og Afghanistan, ankom flest flygtninge til Europa (Amnesty, 2015, p. 6). I 2014 forlod 5000 mennesker Eritrea hver måned, og ifølge UNHCR var 90% af disse unge mennesker mellem 18 og 24 år (ibid.). En primær grund til, at denne gruppe søger asyl, er landets tvungne nationale tjeneste, som er indskrevet i loven, hvori alle voksne eritreere skal udføre 18-måneders værnepligt. I praksis er tjenesten dog på ubestemt tid for mange, og nogle personer har været i national tjeneste i 10-15 år, hvor tjenesten kun ophørte, fordi de flygtede (ibid.). Et af problemerne med den nationale tjeneste er, at det er umuligt at overleve økonomisk på de knap 190 DKK, som er den typiske månedsløn, samt at det er umuligt at have et familieliv, fordi tjenesten splitter familien op med det resultat at ægtefæller, børn og forældre ofte kun ser hinanden en gang om året (ibid., p. 7). Mange børn sættes desuden i gang med militærtræning, hvor de udsættes for hårde forhold og militær-disciplin (ibid.). Personer, der bliver taget i at forsøge at flygte fra Eritrea, bliver arresteret og tilbageholdt i seks til tolv måneder, hvor der ofte er forfærdelige forhold, herunder ophold under jorden eller i containere med

overfyldte celler og begrænset adgang til sanitetsforhold, mad og drikke (ibid., p. 9). De tilbageholdte risikerer ligeledes tortur som straf eller som et middel til at få oplysninger ud af dem, i forhold til, hvem de ville flygte med, og hvordan de ville gøre det (ibid.). Ifølge Bendixen (2016b), fik alle eritreere, der søger om asyl i Danmark i denne periode, godkendt sin anmodning.

2.3 Asylproceduren i Danmark

Formålet med afsnittet er at give en kort indføring i, hvordan asylproceduren typisk forløber i Danmark, og der er her taget udgangspunkt i, hvordan Dansk Flygtningehjælp beskriver processen (Dansk Flygtningehjælp, Asylproceduren i Danmark). Følgende beskrivelse ønsker at give en forståelsesramme for, hvilket system unge enlige asylansøgere vanligtvis møder og bliver en del af, ved ankomst til Danmark.

2.3.1 Ansøgning om asyl

Ved ankomst til Danmark, vil personer, som noget af det første, blive registreret som asylansøgere. I langt de fleste tilfælde vil den første myndighed, en asylansøger kommer i kontakt med, være politiet. Hos politiet registreres personen med navn, fødselsdato og oprindelsesland, og der bliver taget både billede og fingeraftryk af vedkommende (Dansk Flygtningehjælp, Asylproceduren i Danmark). Den nyankomne asylansøger indlogeres herefter på et asylcenter og bliver tildelt et asylansøgerkort, der herefter fungerer som personligt Id-kort (ibid.).

Efter kort tid i Danmark vil asylansøgeren blive tilbudt at udfylde et asylansøgnings-skema fra Udlændingestyrelsen. Det er ikke et krav at udfylde skemaet. Skemaet indeholder spørgsmål om vedkommendes identitet, baggrund for asylansøgning og eventuelle politiske aktiviteter, konflikter og lignende (ibid.). Hvis skemaet udfyldes, vil besvarelsen fungere som er udgangspunkt for den efterfølgende sagsbehandling (ibid.). Foruden dette skema indkaldes asylansøgeren til en oplysnings- og motivsamtale i udlændingestyrelsen (Udlændingestyrelsen, 2017, p. 12). Varigheden af samtalen varierer, og der spørges ind til baggrund for flugt, identitet, nationalitet, familieforhold samt rejseruten til Danmark (Dansk Flygtningehjælp, Asylproceduren i Danmark). På baggrund af de opnåede oplysninger beslutter udlændingestyrelsen,

om asylansøgningen skal viderebehandles i Danmark, om ansøgningen skal afvises, fordi personen allerede har opnået beskyttelse i et andet land (jf. Udlændingeloven § 29b), eller om vedkommendes ansøgning skal overgå til et andet Dublin-land (Udlændingestyrelsen, 2017, p. 12).

Dublin-landene omfatter EU-landene samt Norge, Schweiz, Island og Liechtenstein, og er lande, der har indgået aftale om Dublin-forordningen (ibid., p. 14). Denne aftale omhandler, at en asylansøgning kun skal behandles i ét land, og at ansøgeren som udgangspunkt skal have sin asylansøgning behandlet i det land, hvor vedkommende først er blevet registreret (Udlændingestyrelsen, 2017, p. 14; Dansk Flygtningehjælp, Asylproceduren i Danmark). Dermed kan Udlændingestyrelsen ud fra de modtagne oplysninger, eller ud fra ansøgerens tidligere registrering i andre lande, overføre personen til et andet EU-land, for at få ansøgningen behandlet der (Dansk Flygtningehjælp, Asylproceduren i Danmark).

2.3.2 Sagsbehandling

Som start på sagsbehandlingen vurderer Udlændingestyrelsen, om de oplysninger, asylansøgeren kommer med, er relevante for at kunne få opholdstilladelse i Danmark. Hvis dette ikke vurderes at være tilfældet, afvises ansøgningen med begrundelse i, at sagen anses for at være åbenbart grundløs (Dansk Flygtningehjælp, Asylproceduren i Danmark). Dette kan ske, hvis de oplevelser, som asylansøgeren kommer med, ikke anses som værende relevante for at få asyl, hvilket eksempelvis kan ske, hvis ansøgeren er fra et land, hvorfra det ikke er vanligt, at asylansøgere får asyl (ibid.). Ved afslag på asylansøgningen, indstilles sagen automatisk til Dansk Flygtningehjælp, som tager en samtale med ansøgeren. Hvis Dansk Flygtningehjælp ikke er enig i, at sagen er åbenbart grundløs, bliver sagen automatisk påklaget til Flygtningegenævnet, i så fald Udlændingestyrelsen fortsat giver afslag (ibid.). Er Dansk Flygtningehjælp derimod enig i beslutningen, kan der ikke klages over afgørelsen (ibid.). Hvis det derimod besluttes, at sagen skal behandles i Danmark, skal asylansøgeren til samtale nummer to, hvor vedkommende skal forklare mere om grundlaget for at søge om asyl. Interviewet kan vare op til nogle timer (ibid.).

2.3.3 Afgørelse af sagen

Efterfulgt af asylsamtalen med Udlændingstyrelsen, vil asylansøgeren, efter noget tid, modtage udlændingestyrelsens afgørelse af vedkommendes sag (Dansk Flygtningehjælp, Asylproceduren i Danmark). I 2016 var den gennemsnitlige behandlingstid på ansøgninger om asyl på 550 dage (Udlændingestyrelsen, 2017, p. 19). Hvis ansøgningen godkendes, og der gives opholdstilladelse, vil asylansøgeren blive tildelt en bopælskommune – altså en kommune som vedkommende skal flytte til. Denne kommune vil stå for den videre integration, eksempelvis er det kommunen, der er ansvarlig for, at den nye borger begynder på sprogskole eller finder et arbejde (Dansk Flygtningehjælp, Asylproceduren i Danmark). Hvis Udlændingestyrelsen giver afslag på ansøgningen om asyl, overdrages sagen automatisk videre til Flygtningenævnet, som er den uafhængige klageinstans for denne type sager (ibid.). Mens sagen behandles i Flygtningenævnet har asylansøgeren ret til at opholde sig i Danmark (ibid.). Hvis Flygtningenævnet efter at have vurderet sagen, tildeler asylansøgeren asyl, vil efterfølgende tildeles en bopælskommune. Får ansøgeren derimod afslag, er sagen endeligt lukket, og vedkommende skal udrejse af Danmark indenfor en fastsat tid (ibid.). Sagen kan kun genoptages, hvis der er kommet væsentlige nye oplysninger frem efter sagens afgørelse (ibid.).

2.3.4 Indkvartering

Asylansøgere indkvarteres efter den indledende sagsbehandling oftest på et asylcenter, indtil der er truffet endelig afgørelse i deres sag. Ved udgang af 2015 var der 94 asylcentre i drift, der tilsammen husede 17.145 asylansøgere (Udlændingestyrelsen, 2016, p. 2). Kun under særlige betingelser kan asylansøgere få lov til at bo uden for centrene (Udlændingestyrelsen, 2017, p. 19). I asylcenteret bliver det indgået en kontrakt med hver enkelt om at deltage i undervisning og aktivering, herunder opgaver i relation til den daglige drift af indkvarteringsstedet (ibid.) Asylansøgere får udbetalt penge til daglige udgifter som mad, tøj og personlig pleje. Efter seks måneders ophold kan asylansøgeren søge lønnet arbejde, hvis vedkommende har overholdt en række fastsatte betingelser (ibid.).

Uledsagede mindreårige asylansøgere vil behandles efter andre retningslinjer end voksne asylansøgere i Danmark (ibid., p. 17). De uledsagede mindreårige bliver indkvarteret på børneasylcentre, der har døgnpersonale og flere aktiviteter (ibid.). Samtidig kommer børnene i skole i hverdagen, og har desuden personlige repræsentanter, der fungerer som bisiddere til møder, og er en social kontaktperson i hverdagen (Bendixen, 2016b). Disse centre har også færre beboere end de almindelige asylcentre (Bendixen, 2016b). De skal dog opfylde samme betingelser som voksne ansøgere, for at få asyl i Danmark (Bendixen, 2016b; Udlændingestyrelsen, 2017, p. 17). Af hensyn til barnets tarv anvendes Dublin-forordningen dog ikke, medmindre der ligger særlige betingelser til grund herfor (Udlændingestyrelsen, 2017, p. 17).

2.3.5 Alderstest

Fordi der i behandlingen af asylansøgere i Danmark skelnes mellem, om vedkommende er barn eller voksen, og fordi der gælder særlige love for behandlingen af børn (jf. FNs børnekonvention, 1989), er der praksis for at udføre alderstest på unge flygtninge, i så fald myndighederne vurderer personerne til at være ældre, end de selv giver udtryk for (Bendixen, 2016b). Alderstesten bruges, fordi meget få uledsagede børn eller unge medbringer aldersbeviser eller anden dokumentation for deres alder (ibid.). En alderstest er en test, hvor en læge vurderer den unges tænder, knogler i hånden og fysiske fremtræden samlet set (ibid.). I 2016 kom der 1184 uledsagede børn til Danmark og samme år traf Udlændingestyrelsen 929 afgørelser om alder, hvoraf 76% blev vurderet til at være 18 år eller derover (Udlændingestyrelsen, 2017). Alderstesten er kritiseret for ikke at kunne sige noget om personer fra andre dele af verden, fordi den er udviklet i England, og fordi nogle mellemøstlige drenge eksempelvis får kraftigt skæg langt tidligere end europæiske drenge gør, hvorfor de fremstår ældre i den ydre fremtoning (Bendixen, 2016b). Kenny og Loughry beskriver i deres forskningsartikel, at der benyttes forskellige metoder for at vurdere alder, men at ingen har vist sig som værende nøjagtige nok, hvor det er vanligt med en stor fejlmargin (Kenny & Loughry, in press, p. 1).

2.4 *Livet på asylcenteret - litteraturgennemgang*

Da nærværende opgave ønsker at undersøge unge asylansøgers menings-skabelsesproces, vil det nedenstående fungere som en gennemgang af tidligere forskning i relation til undersøgelsesområdet. Dette gøres for at give en forståelse af, hvilken forskning der er tilgængelig på området, samt hvilken forskning der endnu mangler for bedre at forstå unge asylansøgers liv i et eksilland. Litteraturgennemgangen tager udgangspunktet i asylperioden, og er for overskuelighedens skyld delt op i temaerne: *dårlige levevilkår, ventetid, ressourcer og beskyttelsesfaktorer* og *diskursiv psykologisk forskning i asylsøgning*.

Litteraturgennemgangen tager udgangspunkt i kvalitative studier, der på forskellig vis kan belyse asylansøgers livssituation under asylprocessen. Litteratursøgningen blev udført på engelsk ved at søge i primo.aub.aau.dk samt i databasen PsycInfo. I søgeprocessen blev der søgt på ordet asylansøger samt ord som oplevelser, ressourcer, udfordringer, positionering og ventetid, for at finde forskning, der ser asylansøgers livssituation fra forskellige vinkler. Inklusionskriterierne var, at studiet skulle omhandle asylansøgere i vestlige lande, der skulle være fokus på asylperioden, studierne skulle være på enten engelsk eller et nordisk sprog, og så skulle de sige noget om at være asylansøger i et eksilland. I udvælgelsesprocessen blev abstracts først læst, hvorefter relevante fuldtekstartikler blev gennemgået.

2.4.1 *Dårlige levevilkår*

De forskellige levevilkår, der gør sig gældende for mennesker i asylcentre, er tidligere blevet undersøgt i forskellige lande. Her er særligt træng plads, ingen pligter og beskæftigelse, fratagelse af autonomi og flovhed over at modtage sociale ydelser fundet som centrale temaer.

Sourander (2003) undersøgte flygtningefamiliers livssituation og velbefindende i finske asylcentre. Studiet bestod af interviews med 10 flygtningefamilier, hvor forældrene blev bedt om at beskrive deres nuværende bekymringer, klager og håb for fremtiden (Sourander, 2003, pp. 203-204). Familierne havde boet på asylcentret imellem 2-22 måneder, og gennemsnitligt i syv måneder (ibid., p. 205). Manglende

plads i asylcenteret blev oplevet som et almindeligt problem. Eksempelvis boede en familie på fire på et værelse, og en familie på seks havde tilsammen to værelser (ibid.). De voksne asylansøgere oplevede personalet som fraværende, og var ligeledes frustreret over at asylcentret tog sig af alt (ibid.). Den trange plads er ligeledes blevet beskrevet i Ingvarsson, Egilson og Skaptadottirs studie om seks islandske asylansøgere, som var unge mænd i alderen 23-28 år. Studiet blev udført ud fra en konstruktivistisk grounded theory tilgang (Ingvarsson, Egilson & Skapadottir, 2016, p. 416). Her fortalte informanterne, hvordan de delte køkken, bad og stue med andre, som de ikke havde en relation med, og som kom fra forskellige lande med forskellig kulturel baggrund og religion, samt hvordan de oplevede forskellige behov vedrørende renlighed, hvilket informanterne oplevede som frustrerende (ibid., p. 419). Informanterne fortalte i tråd hermed, at de kunne vente tre-fire timer på at komme til at lave mad om aftenen, fordi mange mennesker delte samme køkken. Levevilkårene gav i tillæg meget lidt rum til privathed og forskellige religiøse praksisser, og rutiner som søvnmønstre blev forstyrret af andre beboere (ibid.). Ingvarsson og kollegaer konkluderede, at det er stressfyldt ikke at have ansvar for eget liv, levebetingelser eller indkomst (ibid., p. 416)

I van der Horsts (2004) undersøgelse af livet på et Hollandsk asylcenter beskrev informanterne, i tråd hermed, hvordan de på asylcentrene manglede autonomi og muligheden for at leve deres liv i overensstemmelse med kulturelle normer (van der Horst, 2004, p. 43). van der Horsts (2004) studie tager udgangspunkt i kritisk diskursanalyse med inspiration fra blandt andet Wittgenstein og Foucault (ibid., p. 37). De 29 deltagerne i studiet havde på tidspunktet for interviewene fået opholdstilladelse, men havde forinden boet mellem et og tre år i modtagecentret (van der Horst, 2004, p. 42). Mangel på autonomi blev af informanterne beskrevet med, at gæster skulle forlade centret inden et bestemt tidspunkt om aftenen, at høj musik ikke var tilladt, og at det ofte blev tjekket, hvorvidt beboerne gjorde ordentligt rent. I tillæg beskrev deltagerne, hvordan de oplevede sig behandlet som børn i asylcenteret, eftersom de fik lomme penge frem for løn og velfærdsydelse. Studiet beskriver informanternes oplevelser som fratagelsen af basale privilegier, voksne mennesker normalt har, og en fratagelse af retten til at leve sit eget liv (ibid., p. 43). Flygtningene i studiet beskrev ligeledes frustration over ikke at kunne leve efter kulturelle

forskrifter, som normalt blev forbundet med ”hjem” for dem. Dette blev beskrevet som eksempelvis mangel på kvinde- og mandeområder på centret (ibid.). Ligeledes opstod der ofte frustration, når flere fremmede måtte sove i samme rum (ibid., p. 44).

Manglende beskæftigelse og arbejde er tidligere blevet fundet som et centralt emne vedrørende levevilkår i asylcentre. I Ingvarsson, Egilson og Skaptadottirs studie blev informanterne spurgt, hvad de brugte tid på i løbet af dagen, hvortil de svarede ”ingenting” og refererede til, at de ikke havde et arbejde. Dette påvirkede i høj grad deres selvbillede og velbefindende (Ingvarsson, Egilson & Skaptadottir, 2016, p. 419). Alle informanter havde arbejdet tidligere, og anså dette som værende associeret med at have et normalt liv (ibid., p. 419-420). At arbejde blev set som en måde at distancere sig selv fra sine tanker, samt at socialisere sig med lokalbefolkningen og integrere sig i samfundet, hvorfor nogle af mændene også havde fundet frivilligt arbejde (ibid., p. 420). Mange af mændene brugte samtidig bevidst meget tid på madlavning og andre selvvalgte aktiviteter for at slå tiden ihjel, men dette udfyldte ikke mændenes behov for at lave noget meningsfuldt (ibid.). I tråd hermed fandt Morville og Erlandsson (2013), at unge danske asylansøgere led af beskæftigelsesdeprivation. Beskæftigelsesdeprivation defineres som en tilstand, hvor en person eller gruppe er ude af stand til at gøre, hvad der er nødvendigt og meningsfuldt i deres liv grundet eksterne restriktioner (Morville & Erlandsson, 2013, p. 213). Studiet omhandler tre danske mandlige asylansøgere fra Iran og Afghanistan, i alderen 25 til 30 år, og deres oplevelse af beskæftigelse i danske asylcentre ud fra seks måneders feltstudie samt narrative interviews (ibid., p. 212, 214). Deltagerne klagede over at mangle ”rigtigt arbejde”, samt at de ikke havde mulighed for uddannelse (ibid., p. 218). Mændene forsøgte efter bedste evne at fylde deres dage med aktiviteter og skabe struktur, men alligevel manglede der en værdifuld beskæftigelse, og den opnåede beskæftigelse var snarere en måde at håndtere oplevelsen af trængsel og fjerne fokus fra sagsafgørelse (ibid., pp. 212, 218).

Ghorashi og kollegaer (2018) har beskrevet, hvordan asylsøgere kan ses som værende midt i mellem to tilstande ved hjælp af liminalitetsteorien af Victor Turner og et interviewstudie, der omhandlede hollandske asylansøgers narrativ om at leve i asylcenter (Ghorashi, de Boer & ten Holder, 2018, p. 373). Der blev gennemført 23 interview, hvor 17 var med mænd og seks var med kvinder (ibid., p. 380). I

interviewerne var det som dominerede en følelse af håbløshed, tab af kontrol og afhængighed til myndighederne. Der blev dog beskrevet forsøg på at gøre opholdet på asylcenteret så meningsfuldt som mulig (ibid., pp. 380-381). Forfatterne beskriver i tråd hermed, at de personer, der havde ventet kort tid på asyl var mere tilbøjelige til at kunne motivere sig selv, end folk der havde ventet længe (ibid., p. 381). Artiklen beskriver videre, hvordan asylansøgerne ikke havde økonomi eller grund til at forlade centeret. Informanterne fortalte at de i nogle situationer gerne måtte tage arbejde eller studere, men at reglerne var uklare, og mulighederne i praksis var begrænsede (ibid., pp. 381-382). Nogle af informanterne beskrev dog også, hvordan de i asylcenteret fik tid til at reflektere, finde nye perspektiver og drømme (ibid., pp. 383-384). Artiklen afslutter med at beskrive, at asylansøgere er aktører, som er ivrige efter at bygge et nyt og meningsfuldt liv i eksillandet, men også at de bør behandles mere konstruktivt, og at man fra politisk hold, skal tildele dem retten til at opnå deres fulde potentiale fremfor at anse dem som et problem (Ghorashi et al., 2018, pp. 386; Healey, 2006, p. 269 if. Ghorashi et al., 2018, p. 387).

De medtagne studier beskriver altså, hvordan hverdagsting som at tage sig af sig selv og være medbestemmende i sit eget liv er frataget asylansøgerne, samt hvordan pladsmangel er udfordrende i asylcentrene. Ghorashi og kollegaer beskriver som de eneste, hvordan asylcenterlivet også kan forstås som et sted for nye perspektiver og drømme, men anerkender samtidig, at dette afhæng af, hvor længe informanterne ventede på svar. Lande i Europa har meget forskellige rammer vedrørende modtagelse og husning af asylansøgere (van der Horst, 2004, p. 36), og alle på nær et af de ovenstående studier er udført i andre lande end Danmark. Det ovenstående danske studie af Morville & Erlandsson (2013), undersøgte desuden udelukkende beskæftigelse og indeholder informanter, der var mellem 25-30 år (Morville & Erlandsson, 2013, p. 215) Det er derfor interessant, hvordan levevilkårene vil blive beskrevet i de danske asylcentre af de unge enlige mænd, som nærværende undersøgelse omhandler. Det indikeres i det ovenstående, hvordan mændenes kategori som asylansøgere sætter begrænsninger for deres handlinger, og ud fra dette er det interessant at undersøge, hvilke positioner mændene tildeles og tager op i denne periode, eftersom det er disse, der guider handling. Det argumenteres derfor for, at en analyse af positioner på et asylcenter kan være med til at uddybe forståelsen for de livsvilkår, som er tilstede.

2.4.2 Ventetid

Flere studier har undersøgt, hvordan det påvirker asylansøgere at vente et svar på, om de får opholdstilladelse, og relevante fund vil i det følgende præsenteres.

I det tidligere nævnte studie fra Sourander (2003), hvor asylansøgende familier blev bedt om at beskrive deres nuværende bekymringer, beklagelser og håb, beskrev familierne at den primære kilde til bekymring var den besværlige og lange proces for at opnå flygtningestatus (Sourander, 2003, p. 206). Denne periode var fyldt med usikkerhed for fremtiden og frygt for at blive deporteret, hvilket for mange resulterede i angst (ibid., pp. 205-206). Også i van der Horsts (2004) studie fra Holland blev ventetid omtalt. Deltagerne i studiet beskrev tiden i asylcentret som værdiløs. Individerne oplevede mange dage uden planer, hvilket indikerede for individerne, at de selv var uden værdi (van der Horst, 2004, p. 44). I Ingvarsson og kollegaers studie af mænd i midt-sidst tyvene blev det ligeledes beskrevet, at det var enormt stressfuldt at vente på svar på asylansøgningen, og det konkluderes i studiet, at den lange ventetid har forringende effekter på helbredet (Ingvarsson, Egilson & Skaptadottir, 2016, p. 416). Vitus (2010) har undersøgt livet i danske asylcentre med fokus på tidsaspektet og børns oplevelse af, og reaktion på, ubegrænset ventetid (Vitus, 2010, p. 26). Artiklen er baseret på fem måneders feltstudie af flygtningebørn i alderen 6-17 år, hvor de fleste af børnene havde levet i asylsystemet imellem to og otte år. Artiklen beskriver, hvordan de børn, der havde været i asylprocessen i mange år, viste tegn på mistroivsel (ibid., p. 29). Vitus vurderer i artiklen, at det største problem, børnene har, er den uendelige ventetid (ibid., p. 32). Med udgangspunkt i det empiriske materiale benyttes Bourdieu og Heidegger til at analysere, at problemet med den lange ventetid i de danske asylcentre var, at børnene oplevede eksistentiel kedsomhed, hvilket resulterede i børn, der blev rastløse, udmattede og fortvivlede (ibid., p. 26). Nogle af børnene beskrev i stil hermed selv en usikker eller manglende fremtid (ibid., p. 40).

Flere studier har undersøgt uledsagede flygtningebørns liv i asylcentre, hvor ventetiden gentagne gange står frem som en primær bekymring. Chase (2013) udførte i tråd hermed en interviewundersøgelse med 29 kvinder og 25 mænd i alderen 11-23 år, der var ankommet som uledsagede flygtningebørn til England (Chase, 2013, p. 860).

Artiklen tager udgangspunkt i Giddens begreb om ontologisk sikkerhed, der beskrives som en følelse af orden og stabilitet i livet, i forhold til en nutidige konceptualisering af velbefindende (ibid.). De unge mennesker blev bedt om at besvare to brede spørgsmål i interviewene: hvad der havde gjort dem glade siden ankomst til Storbritannien, og ting der havde skabt udfordringer for dem (ibid.). Et svar der gik igen vedrørende hvad, der havde gjort dem kede af det eller skabt udfordringer for dem, var deres immigrantstatus og den medfølgende usikkerhed om fremtiden, som var en overskyggende bekymring (ibid., p. 862). Informanterne talte om at opleve restriktioner på grund af den manglende status, samt ikke at modtage svar på asylansøgningen, hvilket placerede dem i en usikker tilstand (ibid.). Flere sagde at de havde en vedvarende følelse af usikkerhed i forhold til, hvad der lå fremad, en manglende evne til at forestille sig fremtiden, og en følelse af fundamentalt ikke at have nogen betydning i verden (ibid.). Thommessen, Corcoran & Tod (2015) undersøgte i et IPA-studie, hvordan seks mandlige uledsagede flygtninge fra Afghanistan oplevede det at komme til Sverige. De unge mennesker beskrev, hvordan de var i en usikker position, mens de ventede på opholdstilladelse, og hvordan de oplevede isolation, ensomhed og frygt, imens asylprocessen stod på (Thommessen, Corcoran & Tod, 2015, pp. 377-378). I tråd hermed fandt Lundberg og Dahlquist (2012), i et svensk studie af uledsagede flygtninge i alderen 13-17 år, at børnenes eksistenser var overskygget af bekymringer for deres fremtid (Lundberg & Dahlquist, 2012, p. 54). Børnene beskrev desuden, at de oplevede at myndighederne nogle gange betvivlede sandhedsværdien af deres historier, hvilket var svært for dem (ibid., p. 54, 63). Det pointeres, at børnene ønskede, at de havde fået svar på deres ansøgning hurtigere, og det blev konkluderet, at det var svært for børnene at være i usikkerhed vedrørende, om de fik opholdstilladelse eller ej, samtidig med, at de ikke kunne lægge planer for fremtiden før asylafgørelsen var truffet (Lundberg & Dahlquist, 2012, pp. 64, 72).

De ovenstående studier indikerer, at ventetid og uafklaret asylstatus er en kilde til usikkerhed. Studierne beskriver ligeledes, hvordan denne usikkerhed fører til helbredsmæssige udfordringer og lidelse, manglende fremtidsudsigter samt en følelse af ikke at have værdi. Studiernes deltagere er henholdsvis familier og børn, voksne mænd eller uledsagede flygtningebørn. Hermed er det ud fra vores viden, endnu ikke undersøgt, hvordan unge mennesker, der kommer alene til eksillandet kort tid efter de er blevet myndige, oplever denne ventetid, og hvordan det desuden påvirker

mennesker, der er midt i deres ungdom, at vente. Dette er essentielt at undersøge, fordi flygtninge i gennemsnit venter 1,5 år på asylgodkendelse i Danmark, og ventetiden derfor kan være en stor del af ungdommen. Samtidig lever unge mennesker over 18 år under helt andre vilkår end unge under 18 år gør i asylsystemet i Danmark. Det vurderes samtidig interessant at undersøge, hvilken position unge asylansøgere står i, som et resultat af denne ventetid.

2.4.3 Ressourcer og beskyttelsesfaktorer

Følgende vil omhandle, hvordan tidligere forskning har undersøgt unge asylansøgere oplevelser af, hvad der hjælper dem til at håndtere hverdagen i asylcentret, samt i forhold til at komme på benene i eksillandet. I flere tidligere studier, har det været et centralt fund, hvordan relationer ses som en form for social støtte eller ressource og dette vil beskrives i det nedenstående.

Thommessen, Corcoran & Tods (2015) undersøgte i sit studie seks mandlige uledsagede afghanske flygtningebørn, som var i alderen 15-16 år ved ankomst. Forfatterne undersøgte, hvilke risiko- og beskyttelsesfaktorer, der var tilstede hos de unge i de første år i Sverige (Thommessen, Corcoran & Tod., 2015, p. 374). Et af temaerne i interviewene var vejledning og social støtte, hvor informanterne lagde vægt på behovet for relationer og støtte, for at have nogle at snakke med og for at kunne få tilgang til vejledning for at orientere sig i det nye land (ibid., p. 378). Det blev også set, hvordan de unge mennesker havde et ønske om og stræbte efter, at tilpasse sig og blive en del af det svenske samfund (Thommessen, Corcoran & Tod, 2015, p. 379).

I Thommessen et al. (2017) blev enlige unge flygtninge undersøgt i England i forhold til, hvad der skabte en positiv postmigrationsudvikling (Thommessen et al., 2017, pp. 293-294). Studiet tog udgangspunkt i "Personal Construct Theory" af George Kelly, og informanterne var mellem 18 og 28 år, hvor nogle stadig var i asylsøgningsprocessen, og nogle var blevet anerkendt som flygtninge. Studie fandt, hvordan sociale relationer var vigtige til at generere håb, til at aflede en fra sorg og bekymring samt til at etablere bånd, der mindede om familiebånd. Manglende social støtte var derimod en potentiel risikofaktor (ibid., p. 293, 297). I Thommessen (2017)

ses der også et stærkt ønske fra informanterne om at udvikle sig, skabe en bedre fremtid og få mest muligt ud af deres liv (ibid., p. 298).

Mels, Derluyn og Broekaert (2008) fandt i tråd med ovenstående, at social støtte var en ressource hos uledsagede flygtningedrenge i Belgien. Undersøgelsens deltagere bestod af 12 uledsagede asylansøgere i alderen 15 til 18 år (Mels, Derluyn & Broekaert, 2008, p. 758). Deltagerne blev bedt om at svare på, hvem der blev betragtet som de vigtigste mennesker i deres liv ud fra et cirkeldiagram (ibid.). Foruden dette fandt semistrukturerede interviews sted, hvor informanterne blev adspurgt til deres sociale behov og oplevelser i de forskellige kontekster, de var i (ibid.). Studiet fandt, at det var i asylcentret, informanterne opnåede den primære sociale støtte, hvor centrets personale oftest blev beskrevet som de tætteste og vigtigste personer i informanternes liv, og som de eneste, der gav informanterne emotionel støtte (ibid., p. 760). Det etniske samfund blev også fundet som værende en kilde til støtte, hvor særligt kammeratskab spillede en rolle i forhold til at distrahere den unge fra sin stressfyldte livssituation (ibid., pp. 760-761).

Foruden de relationelle ressourcer er sprog, skole, religiøse overbevisninger og forsamlinger samt positiv tænkning og fokus på at skabe sig et godt liv, blevet fundet som beskyttelsesfaktorer i forskningen (Chase, 2013; Ni Raghallaigh, 2011), og vil beskrives i det følgende.

Chase (2013) fandt at sprog, skole, religiøse forsamlinger og forskellige frivillige grupper fungerede som støtte for de unge asylansøgere (Chase, 2013, p. 858). Asylansøgere beskrev ofte en proces, hvor de begyndte at reetablere orden og forståelse i deres liv, da de startede med at lære engelsk, fordi dette ikke alene gav mulighed til at kommunikere med andre, men også gav adgang til vigtige sociale sfærer (ibid., p. 863). Mange talte dog også om, at deres evne til at klare, hvad der var hændt dem, afhæng stærkt af, hvor sikre de følte sig omkring deres fremtid (ibid., p. 863). Ni Raghallaigh (2011) fandt ligeledes, at religion blev brugt som en mestringsstrategi for asylansøgere i hendes studie, og beskriver det som en relativt tilgængelig og relativt tungtvejende måde at håndtere udfordringer på (Ni Raghallaigh, 2011, p. 539). Ni Raghallaighs studie blev lavet ud fra semistrukturerede interviews med 32

uledsagede unge i alderen 14-19 år i Irland (ibid., pp. 542-543). Religiøs tro og praksis fungerede som en kontinuitet i informanternes liv, hvor troen på Gud blev noget kendt i en ukendt kontekst. Samtidig fungerede relationen til Gud som menings- og komfortskabelse, og gav en øget fornemmelse af at være i kontrol (ibid., p. 539).

Kadianaki (2014) undersøgte brugen af symbolske ressourcer i form af digte og dans, i overgangen fra at leve i et land til et andet. Det skal pointeres at Kadianakis studie omhandler frivillig immigration og ikke flugt. Studiet tager udgangspunkt i Zittouns begreb om symbolske ressourcer (Kadianaki, 2014, p. 199). Kadianaki undersøgte overgangen i immigration gennem et casestudie af en kvindelig colombiansk immigrant ved navn Celia, der immigrerede til Grækenland (ibid., p. 195). Studiet fandt, at Celia benyttede sig af forskellige ressourcer for at assistere forandring og udvikling ved at læne sig op ad sit hjemlands kultur og aktivt bruge kulturelle elementer som symbolske ressourcer (ibid., pp. 195-196). Særligt brugen af digte og dans blev beskrevet, som måder Celia forsøgte at opretholde en stolt nationalidentitet i perioden, hvor hun repositionere sig i forhold til sit etniske samfund og engagerede sig i selvforvandling i det græske samfund (ibid., p. 196). Hermed blev der benyttet symbolske ressourcer som en hjælp til at håndtere selvforandring efter immigration (ibid., p. 196).

Det ovenstående beskriver, hvordan tidligere forskning har undersøgt flygtninges brug af ressourcer i deres håndtering af livet i eksillandet, og her ses relationer, sprog, og forskellige sociale og religiøse organisationer at gå igen. Det ses ligeledes, hvordan asylansøgere beskriver et stort ønske om at udvikle sig og skabe sig et liv i eksillandet. Studierne omhandler forskellige grupper af mennesker, og i forskellige perioder af livet efter flugten. Ingen af de ovenstående studier er udført i dansk kontekst eller på enlige unge mænd, der har boet på voksenasylcenter. Nærværende opgave ønsker derfor at undersøge, hvilke ressourcer disse unge enlige asylansøgere har tilgang til og bruger i en dansk kontekst.

2.4.4 Diskursiv psykologisk forskning

Diskursiv psykologi er på forskellig vis blevet brugt til at beskrive flygtningesituationen og asylansøgere i de seneste år, og dette vil i det følgende beskrives.

I Goodman Sirriyeh & McMahon (2017) blev der ved at analysere artikler i medier undersøgt, hvordan den sociale konstruktion af asylansøgere var i 2015, hvor der ankom rekordmange af disse til Europa (Goodman et al., 2017, p. 105). Det foreslås i artiklen, at de ord, der bruges om flygtningekrisen i medierne påvirker, hvordan krisen forstås, hvordan de flygtninge, der er en del af krisen opfattes, og hvorvidt flygtninge inkluderes eller ekskluderes i Europa (ibid.). Ifølge Goodman og kolleger blev perioden primært italesat som en migrantkrise (ibid.). Ordet ”krise” i beskrivelsen af ”migrantkrise” refererede, ifølge forfatterne, til en krise for de europæiske institutioner, som ramte sammen med den europæiske økonomikrise (ibid.). At der i Storbritannien blev talt om en migrantkrise frem for en flygtningekrise ses vigtigt rent diskursivt, eftersom forskellige kategorier indikerer forskellige kvaliteter og omstændigheder. Ordet flygtning indikerer mennesker, der har behov for hjælp og støtte og et sikkert sted at opholde sig. Disse personer står desuden i en position med social værdi på grund af deres sårbare position, og hermed er de mennesker, andre har en etisk forpligtelse til at beskytte (Morris, 2012 if: Goodman et al., 2017, p. 106). Modsat kan ord som migrant forstås som en menneskelig kategori, der ikke fortjener støtte og forsørgelse, fordi der er tale om en umoralsk kategori (ibid.). Disse personer ses i stedet som mennesker, der er en byrde, og måske som nogle, der på en uretfærdig måde forsøger at få, hvad de kan, fra de europæiske lande (Anderson, 2013 if: Goodman et al., 2017, p. 106).

I forhold til den diskursive produktion af asylansøgere er et almindeligt fund i forskning brugen af ”dem-og-os”-opdeling (Lynn & Lea, 2003, p. 432; Jensen, Weibel & Vitus, 2017, p. 57). Lynn & Lea (2003) undersøgte, hvordan kategorien asylansøger blev socialt konstrueret i England ud fra en diskursiv og retorisk analyse af borgeres læserbreve i de britiske nationalaviser (Lynn & Lea, 2003, p. 425). I alle læserbrevene var der en stærk opdeling mellem ”dem” og ”os” (ibid., p. 432), og der blev i mange tilfælde stillet spørgsmål ved, om asylansøgerne reelt havde behov for hjælp, eller om de var kommet som bekvemmelighedsflygtninge, hvormed de blev

beskrevet som grådige, bedrageriske og kriminelle (ibid., pp. 446-447). Størstedelen af læserbrevene opmuntrede til diskriminerende praksis og nægtede frihed til dem, der kom til England som asylansøgere (ibid., p. 448). Også Goodman & Speer (2007) undersøgte data fra offentlige debatter for herudfra se analysere, hvordan asylansøgere som kategori blev konstrueret. Forfatterne lavede en kritisk diskursanalyse ud fra data som britiske nyhedsartikler, brochurer, dokumentarer, politiske debatter og taler samt interview, hvor asyl blev debatteret i perioden november 2002 og juni 2004 (Goodman & Speer, 2007, p. 168). Forfatterne beskriver, hvordan den offentlige diskurs var gennemsyret af en debat vedrørende, hvorvidt asylansøgerne var legitime flygtninge eller ej, hvorved alle asylansøgere blev konstrueret som snydere, utroværdige og uærlige mennesker, som med rette skulle behandles med tvivl og foragt (ibid., p. 179). Hermed blev opdelingen brugt til at legitimere den hårde behandling af alle asylansøgere (ibid.). Forfatterne pointerer, at asylansøgere som gruppe kan opleve diskrimination og behandling mærket af ulighed på grund af den måde, de konstrueres på i diskursen (ibid., p. 167).

Holdninger til asyl i Danmark er blevet undersøgt i Lassen (2018) gennem kritisk diskursanalyse og Foucaults governmentality-begreb. Lassen undersøgte danskeres holdning til at hjælpe flygtninge med husly, mad og kørsel, lige når de kom til Danmark, på trods af, at dette er ulovligt, fordi de i denne periode er illegale flygtninge. Dette blev undersøgt ud fra Facebook-kommentarer i august 2016 (Lassen, 2018, p. 9). Forfatteren beskriver, hvordan danske borgere var delt i to lejre, hvoraf den ene støttede de anti-immigrations politikker, regeringen havde, mens den anden støttede ideen om at hjælpe flygtninge, og byde dem velkommen til Danmark (ibid., p. 3). Jensen, Weibel og Vitus (2017) har ligeledes undersøgt diskursen i Danmark vedrørende immigration, integration og racisme. Dette undersøgte de ud fra analyser af dansk politik og kvalitative interviews med lokale og nationale autoriteter i Danmark (Jensen, Weibel & Vitus, 2017, p. 51). Artiklen beskriver, hvordan der i Danmark eksisterer en fornægtelse af, at der forekommer diskrimination i nogen politisk eller samfundsmæssig struktur. Dette ses eksempelvis ved, at en repræsentant fra ministeriet for flygtninge, immigration og integration kommenterer, at diskrimination kun findes på et individuelt plan i Danmark og dette fra fordomsfulde mennesker (ibid., p. 58). Trods dette beskriver forfatterne, hvordan der eksisterer racisme i Danmark i offentlige debatter og politik (ibid., p. 51). Eksempelvis repræsenteres immigranter

og flygtninge i den offentlige debat som en økonomisk byrde for det danske samfund og som kulturelt inkompatible med ”danskhed” og dansk identitet (ibid., p. 55). Forfatterne beskriver, at man blandt andet kan se, hvor svært det er at blive en del af det danske samfund ved at se på ordene anden- og tredje generations indvandrere, som bruges til at beskrive børn og børnebørn af tidligere migranter (ibid.). De fortolker ligeledes de danske love og integrationspraksisser som indikerende af, at det at være ligeværdige i det danske samfund betyder at skulle være ens, hvormed minoritetsgrupper som ikke er villige til at tilpasse sig vaner og holdninger i dansk kultur ikke opfattes som fuldt integrerede i det danske samfund (ibid., pp. 61-62). Hermed er der mekanismer, som ekskluderer og inkluderer særlige grupper i den danske nationalstat (ibid., p. 67). Forfatterne konkluderer, at racisme er til stede og reproduceres både i konstitutionen af idéer om majoritets- og identitetskultur og ud fra, hvordan de diskursive grænser for etnicitet og nationalidentitet italesættes i kulturen (ibid.). Integration- og immigrationspolitik er ifølge forfatterne med til at trække disse diskursive grænser og reflekterer og reproducerer derved magtrelationer mellem etniske majoriteter og minoriteter, og skaber en bredt accepteret definition af, hvad det vil sige at være ”etnisk dansk” (Jensen, Weibel & Vitus, 2017, p. 67).

Trods den klare definition af, hvad en flygtning er (jf. flygtningekonventionen), er det ikke denne definition der oftest er at finde i den offentlige debat (Goodman & Speer, 2007, p. 166). Ovenstående forskning udgør en fortælling om, at flygtninge og asylansøgere konstrueres som en gruppe, hvis legitimitet ofte betvivles samtidig med, at diskursen generelt er negativ mod dem. Ligeledes beskrives det, hvordan de ofte udsættes for diskrimination, både politisk og i relation til individer i eksil landet. Der findes meget lidt diskursiv forskning, der medtager asylansøgerens egen fortælling (Goodman et al., 2015, pp. 327-328). Dette vil nærværende opgave tilstræbe ved at se på, hvordan unge asylansøgere forstår deres position i Danmark.

2.5 Formål med undersøgelsen

De foregående afsnit har haft som formål at indføre læseren i de vilkår, unge asylansøgere møder, ved først at beskrive asylproceduren i Danmark og efterfølgende beskrive, hvad tidligere forskning har fundet om asylansøgerens levevilkår og ressourcer samt den diskursive konstruktion af asylansøgere.

Ud fra den ovenstående litteraturgennemgang indikeres det, hvordan asylansøgers livsvilkår ikke er blevet undersøgt ud fra, hvilke positioner unge asylansøgere tildeles og tager op. Eftersom positioner påvirker individets handlemuligheder, ses dette som et forskningsområde, der kan udvide den viden, som allerede er tilgængelig om asylansøgers oplevelser i asylperioden. Hermed ønsker undersøgelsen at besvare, hvordan unge mandlige asylansøgere giver mening til asylperioden ved at se på, hvilke positioner de tildeles og indtager, og hvordan de forholder sig til disse positioner. Positionerne kan antages at være påvirket af asylperiodens struktur, hvorfor det vil vurderes, hvordan de kan forstås ud fra begrebet liminalitet (Turner, 1985). I til-læg ses det relevant at undersøge, hvilke ressourcer de unge mænd har til rådighed ud fra de positioner, de står i, eftersom ressourcer både er brugbare til at skabe mening i nye kontekster og kan bruges til at repositionere sig (Zittoun et al., 2003, p. 419).

3. Metodologi og metode

De følgende afsnit vil indeholde opgavens metodologiske overvejelser og den metode, der ligger bag undersøgelsen. Dette gøres ved først at redegøre for de videnskabssteoretiske overvejelser, der ligger bag udformningen af forskningen. Efterfølgende forklares de mere konkrete metodiske valg og til sidst vurderes de etiske udfordringer samt kvaliteten af nærværende projekt.

3.1 Metodologiske overvejelser

Der er forskellige måder at forstå og undersøge verden på, og bagved disse ligger der forskellige antagelser om, hvordan man frembringer viden. Forud for et interviewstudie er det vigtigt at vide, hvilken forståelse af viden og menneskers liv, undersøgelsen bygger på (Tanggaard & Brinkmann, 2015, p. 29). Følgende afsnit vil derfor beskrive opgavens videnskabssteoretiske position.

3.1.1 Socialkonstruktivisme

Nærværende studie tillægger sig en socialkonstruktivistisk forståelsesramme, hvor Peter Berger og Thomas Luckmann, Alfred Schutz, Vivien Burr samt Rom Harré og Luk van Langenhove anses som vigtige. Ifølge socialkonstruktivismen er fænomener, som vi normalt anser som værende uafhængigt eller naturligt eksisterende i virkeligheden kun frembragt af og opretholdt igennem forskellige samfundsmæssige praksisser (Collin, 2012, p. 335). Fænomener eksisterer derfor ikke uafhængigt af den sociale aktivitet, de er indlejret i (ibid.). Den socialkonstruktivistiske videnskabs-teori er dog mangfoldig, og der skelnes normalt mellem epistemologisk og ontologisk socialkonstruktivisme (ibid., p. 336). Epistemologisk socialkonstruktivisme mener, at det er vores erkendelse af verden, herunder den videnskabelige erkendelse, der er socialt konstrueret (ibid.). Den ontologiske konstruktivisme hævder videre, at det er selve virkeligheden, der er en konstruktion (ibid.). Under sidstnævnte er der dog også forskere, der bekender sig til en begrænset konstruktivisme, hvor eksempelvis den sociale virkelighed anses som en social konstruktion, mens den fysiske virkelighed ikke er det (ibid.). Nærværende opgave tillægger sig den ontologiske

socialkonstruktivisme, men på en måde, hvor det er den sociale virkelighed, der er socialt konstrueret.

Nogle af bidragsyderne til den ontologiske socialkonstruktivisme er Peter Berger og Thomas Luckmann. Forfatterne beskriver, hvordan den sociale verden består af symbolske universer (ibid., p. 345). Symbolske universer omhandler abstrakte teoretiske tankesystemer, som indeholder en populations mest generelle refleksioner vedrørende mennesket, samfundet og, overordnet set, virkeligheden (ibid.). De symbolske universer opstår ud fra praktiske, sociale aktiviteter og bygger på den erfaringsarv, de er en del af (ibid.). Symbolske universer fungerer ofte som legitimerende for de sociale aktiviteter, de udspringer af og den samfundsordning, de er en del af (ibid., pp. 345-346). Forfatterne beskriver de symbolske universer som relativt sande, om end de fortsat er konstruktioner. Dette skal forstås på den måde, at ting opfattes som virkelige, hvis de anses som sådan og indgår i den sociale praksis (ibid., p. 346). Dette fordi Berger og Luckmann forstår samfundet som en menneskelig konstruktion (ibid.). I nærværende opgave ses beskrivelsen af symbolske universer som central. Dette fordi det beskriver, hvordan den sociale verden i Danmark er skabt ud fra, hvordan samfundet og befolkningen forstår og opretholder konstruktionen i sin praksis. Under dette ligger der også en konstruktion af, hvad det vil sige at være asylansøger, både hos befolkningen og hos den enkelte asylansøger. Hermed er kategorien ”asylansøger” ikke en objektiv kategori, men en social konstruktion, hvilket også blev illustreret i denne opgaves forskningsgennemgang (se afsnit 2.4.4).

Berger & Luckmann trækker i deres beskrivelse af socialkonstruktivismen blandt andet på den fænomenologiske konstruktivisme, og i det følgende medtages Schutzs beskrivelse af den sociale virkelighedskonstruktion. Schutz beskriver den sociale verden som en intersubjektiv fælles verden, der betragtes fra forskellige vinkler af forskellige personer (ibid., p. 350). Individet oplever verden ud fra en bestemt position, som vedkommende ikke deler med andre, og erkender hermed verden ud fra sin egen forståelse af den, som den er skabt ud fra historie, erfaring og uddannelse (ibid.). Dog er individets viden i høj grad socialiseret, og det meste stammer fra læsning, eller hvad andre mennesker har fortalt vedkommende (ibid., pp. 350-351). Det, der ifølge Schutz konstituerer den sociale virkelighed, er den generelle

samfundsmæssige viden, dens struktur og de sociale fordelinger, denne har (ibid., p. 351). Den sociale virkelighed er hermed en social konstruktion, forstået på den måde, at den medskabes af individets egen fortolkning af hans egen ydre adfærd (ibid., p. 352). Berger & Luckman bygger videre på denne idé og betegner den sociale virkelighed som en social konstruktion med henvisning til, hvordan en gruppe mennesker med en fælles koordineret og ens intention omskaber deres ydre adfærd til en selvstændig social virkelighed, som rækker ud over den materielle verden (ibid., p. 354). Hvordan individet handler ud fra sin egen forståelse af verden, og hvordan denne forståelse er skabt ud fra vedkommendes erfaringer, ses som relevant i nærværende opgave. Dette fordi unge asylansøgere kommer til Danmark fra lande, hvis sociale virkelighed antages at ligge langt fra den danske. Samtidig står unge asylansøgere i en anden situation end lokalbefolkningen, og får her oplevelser i asylprocessen, der påvirker deres virkelighed og handlemuligheder. Denne forståelse bidrager desuden med et argument for, hvorfor det er vigtigt at forstå disse unge menneskers oplevelser og forsøge at få et indblik ind i deres virkelighed igennem interviewforskning.

En anden bidragsyder til socialkonstruktivismen er Vivien Burr (1995), som pointerer, at man bør tage kritisk afstand fra ”taget-for-givet” viden om verden (Burr, 1995, p. 3). Hermed skal der i socialkonstruktivistisk videnskab arbejdes med skepsis overfor menneskets forståelse (ibid.). Den måde, man forstår verden på, og herunder de kategorier og begreber, vedkommende bruger, er historisk og kulturelt skabt (ibid.). Fokus på, hvordan kategorier og begreber er kulturelt skabt ses som centralt i nærværende opgave, eftersom begrebet ”asylansøger” bruges på en måde, hvor forfatterne er opmærksomme på, at der er tale om en social konstruktion. Desuden bruges der mange kategoriske betegnelser i interviewene, og der blev her rettet opmærksomhed på, hvordan forskellige mennesker tillægger forskellige attributter til forskellige kategorier. Det beskrives, i tråd hermed, at viden skabes interrelationelt, hvormed forklaringer ikke findes i individets psyke eller i sociale strukturer, men i de interaktive processer, der finder sted mellem mennesker (ibid., pp. 4, 7-8). I tråd med dette, kan der trækkes tråde til Luk van Langenhove og Rom Harrés forståelse af socialkonstruktivisme, eftersom de lægger vægt på, at den sociale verden er skabt igennem diskursive praksisser (Harré & van Langenhove, 1999, p. 4). Hermed genereres sociale og psykologiske fænomener i og gennem samtaler og samtalelignende aktiviteter

(ibid., pp. 2-3). Disse pointer medtages i opgaven, både som en beskrivelse af, at forfatterens forståelse af verden ikke er mere sand end informanternes, samt som en forståelse af, at den viden, der frembringes i analysen, er konstrueret både i interview-situationen, men også i analysesituationen.

3.2 Metodiske overvejelser

Nærværende undersøgelse har, ud fra et interviewstudie, undersøgt, hvordan enlige unge mænd giver mening til perioden som asylansøger i Danmark. De følgende dele af opgaven vil indeholde de forskellige overvejelser og beslutninger, der danner grundlaget for undersøgelsens metode. Først gennemgås opgavens problemformulering og forskningsspørgsmål samt kvalitative forskningsdesign, efterfulgt af informantkriterierne for undersøgelsen. Eftersom informanterne er personer, der tidligere har været asylansøgere, følger derefter en vurdering af den retrospektive interview-data, for at vurdere validiteten af denne. Efter dette beskrives udførelsen af undersøgelsen, samt hvordan data er transskriberet og analyseret. Sidst følger en vurdering af etiske overvejelser samt validitet for nærværende opgave.

3.2.1 Problemformulering og forskningsspørgsmål

Som beskrevet tidligere er nærværende opgave lavet ud fra følgende problemformulering:

Hvordan giver unge mænd mening til perioden som asylsøgere i Danmark?

For at besvare problemformuleringen er følgende forskningsspørgsmål udformet:

- Hvordan positioneres unge asylansøgere i Danmark?
- Hvordan forholder de sig til disse positioner?
- Hvilke ressourcer benytter de unge asylansøgere sig af for at håndtere positionerne?
- Hvordan kan asylprocessen ses som en liminel periode?

3.2.2 Kvalitativ forskning og interviewundersøgelse

Nærværende opgave ønsker at studere unge enlige asylansøgere ud fra en kvalitativ forskningsmetode. Kvalitativ forskning er en måde at undersøge meningsrelationer, for at fortolke og skabe forståelse af handlinger eller hændelser i et menneskes liv (Brinkmann, 2012, p. 38). Dette vil sige, at man undersøger mennesket som en form for aktør i eget liv, hvor fokus er på individets oplevelse eller sociale liv (Brinkmann, 2015, s. 39). Da ønsket for nærværende opgave var at forstå menneskers meningsdannelse faldt valget på en almindelig undersøgelsesmetode indenfor kvalitativ forskning, nemlig interview (Brinkmann, 2012, p. 39). Interviewets særlige fokus er at opnå viden om menneskets livssituation, oplevelser og meninger (Tanggaard & Brinkmann, 2015, p. 52). Da nærværende studie ønskede at skabe en dialog med deltagerne i interviewundersøgelsen, men samtidig få besvaret nogle centrale spørgsmål, blev der benyttet en semistruktureret interviewteknik. Dette gav mulighed for at tage udgangspunkt i en forberedt interviewguide, samtidig med, at det gav plads til at informanterne kunne trække andre relevante perspektiver frem, som kunne bidrage til at kaste lys på emnet (Langdridge, 2007, pp. 65-66). Valget begrundes også med, at et semistruktureret interview giver muligheden for at stille opfølgende spørgsmål samtidig med, at samtalen udvikler sig på baggrund af informantens udsagn, hvor interviewguiden med andre ord ikke håndhæves strengt (ibid., p. 66).

Interviewguiden for nærværende studie blev lavet efter at opgavens forfattere havde sat sig ind i tidligere forskning. Livet i asylcenteret er dog forsket i ud fra mange forskellige perspektiver og teorier, og derfor blev det valgt at gå eksplorativt til værks ved at stille åbne spørgsmål til emner som: relationer, venten på asylafgørelse og dagligdagsaktiviteter på asylcentret. Foruden spørgsmål til forskellige emner indeholder interviewguiden indledende spørgsmål, der havde som formål at få informanten til at fortælle lidt om sig selv, samt om konkrete episoder, der havde relation til forskningsemnet (Tanggaard & Brinkmann, 2015, p. 41). Et eksempel på dette var, at informanterne blev bedt om at fortælle om deres første minde fra Danmark. Udover de spørgsmål, der er i interviewguiden, blev der stillet opfølgende og specifikke spørgsmål samt mere fortolkende spørgsmål (ibid., pp. 41-42). Særligt sidstnævnte blev brugt en del til at validere, at det, informanten sagde, blev forstået rigtigt. Interviewguiden i dens fulde længde kan ses i Bilag 1: Interviewguide.

3.2.3 Valg af informanter

Udgangspunkter for at vælge informanter, var at finde personer der var ankommet til Danmark som flygtninge i de sene ungdomsår, og som havde opholdt sig en periode af livet på et asylcenter i Danmark, som led i asylsøgningsprocessen. Deltagerne skulle være kommet til Danmark indenfor de seneste fem år og skulle på tidspunktet for interviewet have fået opholdstilladelse. Desuden var det et krav, at de kunne forstå og gøre sig forståelige på enten engelsk eller dansk. Informanterne endte med at bestå af tre unge mænd i alderen 21-25 år. De havde været i Danmark imellem 2-4 år, og kom fra henholdsvis Eritrea og Afghanistan. Alle tre kunne forstå og gøre sig forståelig på dansk. To af de unge mænd kom til Danmark som 17-årige, men blev i en alderstest vurderet til at være 19år, hvorfor de endte med hovedsageligt at bo på asylcentre for voksne.

Det er vanligt at antallet af informanter bestemmes ud fra interviewprojektets rammer, varighed og ressourcer (Tanggaard & Brinkmann, 2015 p. 32). Der er i nærværende studie valgt tre informanter, som hver blev interviewet to gange. At begrænse antallet af informanter vurderedes som essentielt for at have tid til at gennemarbejde analysen af interviewene, og hermed give en fyldestgørende beskrivelse af informanternes fortælling. Alternativet ville være at sidde med uoverskueligt meget data, med det resultat at analysen blev ufyldstgørende (ibid.). At informanterne lå rimeligt tæt på hinanden i forhold til alder og ankomsttidspunkt til Danmark var et bevidst valg, fordi vi ønskede en relativt ens sample. Ligeledes er unge mænd valgt på baggrund af, at det er den gruppe, der kommer flest af til Danmark (Udlændingestyrelsen, 2017, p. 13).

Lovgivning indenfor asyl og integration forandrer sig jævnligt (Gammeltoft-Hansen, 2017, p. 102), og vi ønskede at tale med personer, der havde oplevet asylprocessen indenfor de sidste år, så deres oplevelse ville stemme mere overens med den nuværende situation, end hvis de var kommet til Danmark for en del år tilbage. At informanterne har forskellige oprindelseslande, vurderes at kunne give nogle forskellige oplevelser og perspektiver, men eftersom interviewene omhandlede oplevelser i asylsystemet, blev det vurderet som mindre relevant at udvælge et specifikt hjemland som inklusionskriterie. Det var desuden vanskeligt at få unge til at medvirke i

undersøgelsen, blandt andet fordi ønsket var at tale med nogle, der i en tilstrækkelig grad mestrede enten dansk eller engelsk. Dette førte til, at vi ikke specificerede hvilket oprindelsesland, de skulle komme fra.

3.2.4 Retrospektivt undersøgelsesdesign

Nærværende interviewstudie ønsker at belyse informantenes fortid som asylansøgere, og blev derfor udført som en retrospektiv undersøgelse. Den primære grund herfor var, at der var begrænsninger i forhold til at tale med mennesker, der fortsat var asylansøgere, med baggrund i det kriterium, at informanterne skulle kunne tale enten engelsk eller dansk på interviewtidspunktet. Af denne grund var det praktisk, at informanterne havde været i Danmark i noget tid, før de blev interviewet. Det, at have et retrospektivt undersøgelsesdesign, har dog implikationer for den viden, der er fremkommet i interviewene, eftersom menneskets hukommelse ikke udgør en statisk lagring af tidligere oplevelser (Matlin, 2014, p. 152).

Menneskets hukommelse kan bedst beskrives som en aktiv konstruering af sammenfattede dele, på tidspunktet for genkaldelsen, hvor minder sammenføjes af forskellig information fra forskellige kilder (ibid.). Når individet genkalder minder, er vedkommende tilbøjelig til at overdrive sammenhængen mellem sine tidligere følelser og overbevisninger og sine nuværende synspunkter (ibid., p. 153). Hermed fortæller mennesket altså ofte sit narrativ på en måde, hvor det er konsistent med vedkommendes nuværende generelle viden og tanker om sig selv (Matlin, 2014, p. 153; Magnusen, 2009, p. 65). I tråd hermed er individets livshistorie og fragmenter af den aldrig fastgjort, men er i endeløs bevægelse, kontinuerligt genfortalt som nye oplevelser integreres (Moghaddam, 1999, p. 77). Mennesker er ligeledes tilbøjelige til at rangere tidligere hændelser mere positivt med tiden og glemme dårlige minder hurtigere (Matlin, 2014, p. 139). Hukommelsen kan desuden påvirkes, hvis personen gives misledende informationer vedrørende begivenheder, efter de er sket (ibid., p. 158). Som tiden går, mindskes individets evne til at genkalde informationer vedrørende de ordinære minder (ibid., pp. 160-161). Ovenstående beskriver altså, hvordan hukommelsen ikke er fejlfri.

Dog er menneskets hukommelse for det meste præcis i forhold til en række informationer (ibid., p. 152). De hukommelsesmæssige fejl, der laves, er ofte relateret til hverdagsbegivenheder og omhandler sjældent central information i vigtige begivenheder (ibid.). Den vigtigste faktor i etablering af permanente og pålidelige langtidserindringer er desuden repetition, hvor viden sidder fast, fordi den er baseret på gentagne erfaringer (Magnussen, 2009, p. 53). Sidstnævnte ses central for nærværende opgave, eftersom informanterne blev spurgt ind til en periode af deres liv, hvorfor mange af deres udsagn antages at være baseret på gentagne hændelser. Ikke desto mindre vil deres fortællinger være påvirket af, hvad der er sket siden oplevelserne fandt sted, fordi fortællinger altid konstrueres på tidspunktet for genfortællingen og nye begivenheder integreres i forståelsen (Moghaddam, 1999, p. 77). Foruden dette, skal det desuden pointeres, hvordan opgavens fokus er på individets meningsskabelse. Ud fra opgavens socialkonstruktivistiske forståelse af verden ses det også, hvordan der ikke er sand viden om verden, fordi denne altid skabes mellem mennesker, og dermed altid er konstruktion ud fra de interaktive processer, der finder sted (Burr, 1995, pp. 4, 7-8). Hermed konkluderes det, at informanters fortællinger altid vil konstrueres i den kontekst, de fortælles i, uanset om de fortælles tæt på tidspunktet for begivenheden eller ej. Samlet set vurderes empirien at være gyldig til det, den skal bruges til, nemlig at fortælle de unge mænds historie om, hvordan de skaber mening til en periode af deres liv.

3.2.5 Udførelse af undersøgelse

Ved undersøgelsens start forsøgte vi at kontakte informanter ved at alliere os med organisationer i Danmark, som har kontakt til unge flygtninge samt skrev ud på facebooksider, der var rettet mod flygtninge. Derudover benyttede vi os af kontakter, vi havde til personer, der havde relationer til flygtninge. Som beskrevet tidligere var det vanskeligt at opnå kontakt til flygtninge på de måder vi forsøgte. Til sidst fik vi dog kontakt med tre unge mænd, den ene gennem Facebook, den anden gennem en bekendt og den sidste gennem en organisation. Interviewene fandt sted i februar og marts 2018. Hvert interview tog cirka en time og hver person blev interviewet to gange. Efter de to interview modtog hver person en æske chokolade som tak for deltagelsen, og personerne blev desuden tilbudt at modtage transskriptionen af deres interviews samt det færdige projekt, hvilket de alle var interesserede i.

3.2.6 Transskription

Transskriptionen blev udført af den ene af opgavens forfattere. Fordi transskriptionerne er brugt til meningsanalyse af det, informanterne siger, er der primært fokuseret på meningen i transskriptionen (Kvale & Brinkmann, 2015, pp. 240-241). Dette betyder at der ikke er lagt vægt på sproglig stil, pauser og betoning (ibid., p. 240). Udsagnene er transskriberet ord for ord med angivelse af pauser og ”øh”, så det er talesproget, der står frem i transskriptionen (Brinkmann, 2015, p. 239). Følelsesudtryk er kun beskrevet der, hvor det er tydeligt i lydoptagelsen. Anerkendende lyde er angivet ved henholdsvis ”mmm” og ”nnn”, ved positive og negative anerkendelser.

Et interview er et levende socialt samspil, hvor der er flere elementer, sådan som tonefald eller kropsudtryk, der er tilgængelige for deltagerne i interaktionen, men hvor denne kontekst ikke umiddelbart er tilgængelig for den, som læser udskriften (Kvale & Brinkmann, 2015, p. 236). Under interviewene blev der af informanterne benyttet kropssprog for at forklare ting, som forsvinder i den skrevne tekst. Intervieweren forsøgte dog at italesatte de ting, som informanten gestikulerede for at validere, at tingene blev forstået rigtigt. Der var passager i lydoptagelsen, hvor der var vanskeligt for transskriberer at forstå informanternes mundtlige tale, og disse er blevet udeladt fra brug i analysen.

3.2.7 Analyse af data

Tematisk analyse er blevet brugt som metode til at identificere, analysere og rapportere de mønstre eller temaer, som blev set i vores datamateriale (Braun & Clarke, 2008, p. 79). Med inspiration fra Braun og Clarkes (2008) blev analysearbejdet delt op i seks faser.

Efter transskribering af interviewene blev data gennemlæst af begge forfattere, og i den forbindelse noterede hver enkelt sine tanker ned (ibid., p. 87). Hermed blev der genereret nogle ideer i forhold til, hvad data omhandlede og hvilke dele, der virkede interessante for den videre analyse (ibid., p. 88). Ud fra dette opstod der et ønske om at lave en fyldig tematisk beskrivelse af det overordnede datasæt, for dermed at tilstræbe, at læseren ville få en helhedsfølelse af de dominerende emner i

interviewene (ibid., p. 83). Efter den indledende gennemlæsning, blev data i fase to gennemlæst igen og kodet, hvormed segmenter af den rå data, som blev vurderet relevant i informanternes fortælling, blev nedskrevet (ibid., p. 88). Kodning af data foregik datadreven og induktiv, altså uden at forsøge at få den til at passe ind i på forhånd eksisterende kodningsrammer eller forskernes analytiske forforståelse (ibid., p. 83). Under gennemlæsning og kodning syntes begge forfattere dog at blive opmærksomme på, hvordan asylansøgnernes positioner i forhold til forskellige instanser og andre mennesker var med til at sætte rammer for deres handlemuligheder. På baggrund af dette, blev det besluttet at medtage positioneringsteorien som primært analyseværktøj, hvormed resten af analysen blev udført mere deduktivt og eksplicit analysedreven (ibid., p. 84).

I analysens tredje fase blev kodningerne sammenfattet og analyseret til potentielle temaer, og alt data, der var relevant for de indledende temaer, blev samlet (ibid., p. 87). Temaerne blev skabt ud fra et fortolkende niveau, fordi de blev lavet ud fra de positioner, forfatterne tolkede som centrale i det, informanterne sagde (ibid., p. 84). Forskeren er en uundgåelig del af analysen i kvalitativ forskning og spiller en aktiv rolle i forhold til at identificere og fortolke temaer i empirien (ibid., pp. 80,84). For at sikre at temaerne, der blev valgt, var dem, der var mest synlige i datasættet, og hermed sikre at analysen blev konstrueret ud fra både forsker og informanters stemmer, blev de identificerede temaer diskuteret mellem forskerne. I analysens fjerde fase blev de fundne temaer gennemlæst og redefineret, hvorefter de i femte fase blev defineret og navngivet endeligt (ibid., pp. 87, 91). I den femte fase blev temaerne sammenfattet til den historie, analysen fortæller (ibid., p. 87, 92). I den sidste fase blev analysen nedskrevet, og her blev det sidste gang vurderet, hvorvidt analysen på en præcis, sammenhængende og interessant måde fortæller den historie, der er i den indsamlede data. Som en del af validering overfor læseren indeholder rapporteringen af analysen citater for hvert point, for hermed at demonstrere forekomsten af temaerne (ibid., p. 93).

Det er vanligt at benytte sig af diskursanalyse, når man bruger positioneringsteori. Som det ses i det ovenstående, er dette ikke valgt i denne opgave, hvilket der er flere grunde til. For det første er der ikke megen forskning vedrørende asylansøgnernes

oplevelser i asylperioden, og ønsket var derfor at lave en analyse, der udforskede informanternes meningsskabelsesproces i asylperioden. Af denne grund blev det vurderet, at en tematisk analyse ville være et godt redskab, da denne metode kan benyttes til at give en rig og detaljeret fremstilling af data samtidig med, at der heri kan medtages flere forskellige aspekter af forskningsemnet (ibid., pp. 78-79). Det blev også vurderet, at en analyse af informanternes meningsskabelse, gennem deres historier, kunne bidrage til udforskning af, hvilke positioner, der er tilstede. Derudover blev det valgt at fokusere på meningen i det, informanterne sagde, fremfor på den sproglige fremføring. Dette fordi, det ud fra informanternes sprogfærdigheder blev vurderet ikke at være muligt, på en fyldestgørende måde, at gå i dybden med sproglige nuancer.

3.2.8 Ethiske overvejelser

Etik er relevant at diskutere i kvalitativ forskning, fordi der kan opstå etiske problematikker på baggrund af kompleksiteten forbundet med at forske i det private liv og efterfølgende udgive fundene offentligt (Birch, Miller, Mauther & Jessop, 2012, p. 2). Følgende vil redegøre for undersøgelsens etiske overvejelser, som tager udgangspunkt i etiske retningslinjer beskrevet af Brinkmann (2015). De fire etiske retningslinjer, der præsenteres i det næste, skal forstås som tommelfingerregler, men er ikke i sig selv tilstrækkelige til at diktere ansvarlig moralsk handlen (Brinkmann, 2015, p. 471). Derimod er de brugbare til at vurdere og herudfra forbedre undersøgelsens etiske standard.

Den første etiske retningslinje er princippet om informeret samtykke. Informeret samtykke indebærer, at informanterne ved, hvad de deltager i, og at de er indforstået med, at deltagelsen er frivillig (ibid., p. 466). Det blev ved projektets start valgt at informere deltagerne mundtlig om projektet og bede om et mundtligt samtykke til deltagelsen. Eftersom deltagerne var nye i det danske sprog, blev det vurderet, at en akademisk beskrivelse af projektet og informanternes rettigheder ikke ville tjene et formål for dem. Der blev dermed givet mundlig information til formålet med studiet og det, at studiet skulle bruges som en del af en kandidatafhandling ved Aalborg Universitet. Det blev forklaret, at deltagelsen var frivillig, at deltagerene vil være anonyme og at dataene ville blive behandlet fortroligt. Informanterne blev også

opfordret til at stille spørgsmål undervejs i interviewene, hvis de havde nogen. Informationen blev gentaget i starten af hvert interview. Deltagerne fik kontaktinformation på opgavens forfattere, til hvis de senere havde nogle spørgsmål i relation til opgaven.

Den næste etiske retningslinje omhandler fortrolighed, som vil sige at private data, der kan identificere deltagerene ikke offentliggøres (ibid., p. 478). I nærværende opgave er alle deltagerenes navne samt navne på opholdssteder, begivenheder og byer ændret for at sikre informanternes anonymitet. I enkelte dele af interviewene findes der nogle personlige historier, som ikke er mulige at anonymisere. Af denne grund er de transskriberede interviews fortrolige, og har kun været læst af projektets forfattere samt deres vejleder. De personfølsomme dele af interviewene bliver også udeladt i selve analysen.

Den tredje tommelfingerregel omhandler, hvilke konsekvenser forskningen har (ibid.). Det skal sikres, at informantens deltagelse i undersøgelsen har en så lille skadesvirkning som muligt (ibid.). Dette vurderes ud fra, om betydningen af den viden, som bliver tilgængelig ved udførelse af undersøgelsen, vil overskride de potentielle negative konsekvenser, undersøgelsen kan have for deltagerne (Brinkmann, 2012, p. 85). I nærværende undersøgelse forholdte forskerne sig til mulige konsekvenser på individniveau ved at starte interviewet med at sige, at deltagelse var frivillig og at informanterne måtte undlade at svare på ethvert spørgsmål, hvis de ønskede det. Desuden blev det valgt ikke at udspørge informanterne om tiden før de ankom til Danmark, sådan at mulige følsomme emner som flugten til et nyt land og familiers skæbne ikke blev en del af interviewene. Det blev i tråd hermed også vurderet, at undersøgelsen ved at fokusere på postmigrationsforholdene fik større nytteværdi, da det hermed undersøges, hvilke vilkår, der er tilstede for asylansøgere og flygtninge på nuværende tidspunkt i Danmark. Dette leder vurderingen af forskningens konsekvenser over på et mere gruppeorienteret perspektiv, da studiet kan siges at laves med det formål at kaste lys på et samfundsmæssigt problem (Brinkmann, 2015, p. 475).

Grundet dette, er det nødvendig at være opmærksom på, om der er nogen, der vinder eller taber, når forskningen publiceres (ibid., p. 473). Ifølge Parker (2005) vil forskning altid indgå i en konktest, hvor man arbejder for eller imod magten, og dette bør

overvejes ud fra en etisk kontekst (Brinkmann, 2015, pp. 473-474). Det argumenteres for, at undersøgelsen ved at give stemme til unge asylansøgere, taler deres sag. Trods dette har forskerne gennem hele processen været opmærksomme på det ansvar som foreligger ved at undersøge emnet, og det er blevet efterstræbt at give en nuanceret forståelse af undersøgelsesfeltet (ibid., p. 467)

Den fjerde og sidste etiske retningslinje omhandler forskerrollen. Forskeren har et ansvar for at kende sine egne værdimæssige holdninger og fordomme, og det er relevant at overveje, hvordan disse påvirker vedkommendes ageren i forskerrollen (ibid., p. 478). Dette har været en central vurdering gennem hele projektet, fordi et ønske fra starten af forskningsprojektet var at give en stemme til asylansøgere i Danmark. Dermed kommer vores egne holdninger og et ønske om at forbedre en anden gruppes vilkår til udtryk. I en sådan situation er det vigtigt at vurdere, hvordan man vil takle forholdet til informanterne, da der kan stilles spørgsmål ved, om det er muligt at beskrive undertrykte gruppers liv uden selv at blive undertrykkende (ibid., p. 475). Dette har vi forholdt os til, ved at tale med flygtningene om en tidligere periode i deres liv, forstået på den måde, at vi har talt med dem om asylsøgningsperioden, på et tidspunkt hvor de havde opholdstilladelse. På samme tid kan relationen mellem forsker og informant anses som en asymmetrisk magtrelation, fordi forskeren ofte har den videnskabelige kompetence og symbolske magt til at definere, hvordan det sagte skal fortolkes (Brinkmann, 2015, p. 470). Dette er særligt relevant i nærværende opgave, fordi forskere og informanter i interviewsituationen mestrer det danske sprog på forskelligt niveau. Hermed vurderes det, at begrænsede sproglige færdigheder kan have ført til, at informanterne har været hæmmede i forhold til at fortælle deres historie. For at minimere magtforholdet blev en empatisk og lyttende tone etableret i interviewerne, for dermed at give informanterne rum til at fortælle deres historie, uden at de blev afbrudt og udfordret i deres fortælling (ibid., p. 33). For at minimere magtforholdet og for at være tro mod deltagernes fortællinger, blev informanternes ord desuden præsenteret med citater samt fortolkninger på måder, der ikke ville lukke diskussionen i en bestemt fortolkning (ibid., p. 477).

3.2.9 Kvalitet

Nærværende afsnit beskæftiger sig med kvaliteten af opgavens undersøgelse, og det beskrives i det nedenstående på en måde, der anses som relevant i en kvalitativ interviewundersøgelse, med udgangspunkt i Lucy Yardleys kvalitetsprincipper. Yardleys principper adskiller sig fra de traditionelle begreber validitet og reliabilitet (Yardley, 2000, p. 215, 217). Hun beskriver, hvordan kvalitativ forskning anerkender, at viden og oplevelser af verden ikke er objektive beskrivelser af virkeligheden, men i stedet er skabt ud fra individets subjektive og kulturelle perspektiv samt ud fra samtaler og aktiviteter (Yardley, 1997a if. Yardley, 2000, p. 217). Af denne grund er også ord som ”virkeligheden”, ”viden” og ”sandhed” skabt, og der findes dermed ikke, som det ses i kvantitativ forskning, statiske kriterier til at vurdere sandhedsværdien af forskning (Yardley, 2000, p. 217). Yardleys principper kan derfor beskrives som værende guidende, ubegrænsede og fleksible, og består af følgende: *Følsomhed overfor kontekst, engagement og kompromisløshed, gennemsigtighed og kohærens, og sidst indvirkning og betydning* (ibid., p. 215). Principperne bruges i det følgende til at vurdere denne opgave.

3.2.9.1 Følsomhed overfor konteksten

Følsomhed overfor konteksten omhandler en sensitivitet overfor alle de forskellige dele, der er i en kvalitativ undersøgelse, herunder teori, litteratur, empiri, deltagernes perspektiv og sociokulturelle miljø og de etiske retningslinjer (ibid., p. 219). I forhold til dette, er det vigtigt at sætte sig ind i relevant litteratur samt forholde sig til, hvordan tidligere forskere har forholdt sig til og analyseret samme emne eller brugt samme metode (ibid., p. 220). I forlængelse heraf har opgavens forfattere brugt lang tid på at sætte sig ind i emnet og mulige teorier, samt sat sig grundigt ind i de metateoretiske overvejelser, der ligger bag undersøgelsestilgangen (ibid.). Dette vil ifølge Yardley give forskeren bedre redskaber til at lave en grundig og omfattende analyse (ibid.). Sensitivitet overfor data er ligeledes relevant i relation til udførelse af en analyse (ibid.). Sensitiviteten overfor data blev forsøgt holdt fast ved, ved at lave de første dele af analysen uden teoretiske perspektiver, samt ved først at vælge teorier endegyldigt efter data var transskriberet og gennemlæst. Samtidig vil data altid fortolkes subjektivt og dette betyder, at der vil kunne opstå forskellige former for

fortolkninger af et fænomen (ibid., p. 218). Derfor er informanternes citater en central del af analysen, sådan at læseren selv kan vurdere gyldigheden af de fortolkninger, der er lavet.

3.2.9.2 Engagement og kompromisløshed

Engagement og kompromisløshed omhandler at have et vedvarende og dybdegående engagement i emnet og lave en tilbundsgående indsamling af data, samt lave en dybdegående analyse (ibid., p. 219). En pointe i forhold til princippet kompromisløshed er, hvorvidt man får indsamlet tilstrækkelig information for at lave en dybdegående analyse (ibid., p. 221). Dette er et relevant spørgsmål i nærværende opgave, fordi vi taler med informanterne på et sprog, de kun har haft få år til at lære. Til lignende studier i fremtiden anbefales der brug af tolk, for at sørge for, at informanterne kan udtrykke sig frit, og for at undgå at gå på kompromis i forhold til indsamling af data.

3.2.9.3 Kohærens og gennemsigtighed

Kohærens og gennemsigtighed refererer til klarhed og styrke i beskrivelser og argumentation, gennemsigtighed i metode og data præsentation, pasform mellem teori og metode samt refleksivitet (ibid., p. 219, 222). Pasform mellem forskningsspørgsmål, metode og de filosofiske perspektiver, er vigtigt for opgavens kohærens (ibid., p. 222), og er blevet vægtet i nærværende opgave. Undervejs i forskningsprocessen, blev metoden ændret, så den passede til det indhold, vi tolkede frem i data. Ved gennemlæsning af data kom det nemlig frem, at positioneringsteorien ville være god til at belyse informanternes perspektiver, og vi valgte herudfra at analysere data på en måde, der passede hertil. Gennemsigtighed omhandler, at alle dele af forskningsprocessen skal synliggøres (ibid.) og forsøges opnået i nærværende opgave, ved at metodeafsnittet har indeholdt detaljerede beskrivelser af hver del af dataindsamlingsprocessen og dataanalysen samtidig med, at analyserapporteringen indeholder citater. Citaternes formål er at lade læseren se, hvad der ligger til grund for de forskellige temaer, der er fremkommet i analysen (ibid.). Man kunne i tillæg have valgt at gøre transskriptionerne tilgængelige, men dette er fravalgt, fordi deltagerne ikke kan gøres helt anonyme, og derfor vægtes informanternes behov for anonymitet højere.

3.2.9.4 Forskningens indvirkning og betydning

Al forskning skal bedømmes på dets indvirkning og nytteværdi. Dette ses i forhold til, om forskningen giver en øget teoretisk forståelse, sociokulturel eller praktisk nytteværdi (ibid., p. 219, 223). Nærværende opgaves formål er at kaste lys på, hvordan unge asylansøgere giver mening til deres tilværelse i Danmark, samt hvad der hjælper dem til at håndtere asylansøgningsperioden, ud fra de positioner og ressourcer, der står til rådighed. Dermed belyser opgaven et perspektiv og et emne, der ikke er forsket meget i. Samtidig vurderes det, at forskningen kan få en nytteværdi i forhold til at informere om vilkårene for en gruppe af borgere, der sjældent får mulighed for at fortælle deres perspektiv.

4. Teoriredegørelse

Følgende er en gennemgang af projektet teoretiske baggrund. Først vil begrebet liminalitet (Turner, 1969) præsenteres, hvilket vil fungere som et rammeværk, for at forstå de unge mænds positioner i asylperioden. Begrebet kan dog ikke bruges til at forklare (Thomassen, 2009, p. 5), og forholder sig ligeledes ikke til, hvordan individer erhverver sig nye identiteter og færdigheder eller giver mening til deres livsbaner i verden. Derfor vil der, som et supplement til liminalitetsbegrebet, redegøres for symbolske ressourcer (Zittoun, 2006), der fungerer som et støttende element i overgangsperioder. Sidst vil positioneringsteorien (Harré & van Langenhove, 1999) beskrives, da denne benyttes som et redskab til at undersøge de unge mænds meningskabelsesproces i asylperioden.

4.1 *Den liminelle periode*

Liminalitet (*liminality*) er en betegnelse for det at være i en overgangsfase, at være et sted midt mellem (Andrews & Roberts, 2015, p. 131). Begrebet stammer fra den franske etnolog Arnold van Gennep og er senere blevet videreudviklet af socialantropolog Victor Turner (ibid.). I det følgende vil begrebet præsenteres.

4.1.1 Liminalitet

Ordet liminalitet udspringer af det latinske ”limen”, som betyder tærskel. van Gennep studerede symbolske processer og rituelle konventioner, der strukturerer og definerer nøgleøjeblikke i sociale overgange – altså overgangsritualer (Andrews & Roberts, 2015, p. 131). van Gennep definerede overgangsritualer som ”ritualer som ledsager enhver forandring af sted, tilstand, social position og alder” (Turner, 1969, p. 94). Hans analyse blev lavet ud fra allerede eksisterende empirisk og etnografisk data, og han argumenterede herudfra for, at der var et mønster i rituelle passager, der var universelt over forskellige kulturelle og samfundsmæssige kontekster (Andrews & Roberts, 2015, p. 132). Ud fra sin analyse identificerede van Gennep tre faser i en overgang: den preliminelle fase, den liminelle fase og den postliminelle fase (ibid.). Den preliminelle fase er karakteriseret som en separationsfase, hvor individet løsrykkes fysisk fra det normale liv (ibid.). Herefter kommer den liminelle fase, som er en

periode mellem to tilstande, hvor individet er både bogstaveligt og symbolsk marginaliseret fra samfundet. Efter liminalitetsfasen kommer den postliminelle fase, også kaldet optagelsesfasen, hvor individet genoptages eller vender tilbage til samfundet (ibid.). Liminalitet har hermed, ifølge van Gennep, at gøre med overgange, de rituelle former sådanne overgange tager og måden hvorpå overgangene former både personen og samfundet (Thomassen, 2012, p. 28).

I forbindelse med overgangsritualer klassificerede van Gennep fire forskellige typer sociale bevægelser: overgange for individet fra en status til en anden (fx ægteskab og ceremonier, hvor en outsider bliver en insider), overgange fra et sted til et andet (fx flytning), overgange fra en situation til en anden (fx at starte på ny job) og tidsovergange, som ofte involverer hele sociale grupper (fx nytår eller ny regering i et land) (Andrews & Roberts, 2015, p. 132). van Gennep undersøgte relationen mellem liminelle oplevelser og de vedvarende påvirkninger af disse oplevelser, og herudfra argumenterede han for, at den strukturelle orden er udledt af liminaliteten. Det betyder, at det er fra dette ”midt-imellem”-stadium der faciliteres overgange fra en social fase til en anden (ibid., p. 131). Det er en vigtig detalje, at der i begrebet liminalitet ikke ligger en kausalitet eller en sikkerhed i, hvor overgangsperioden tager individet hen. I stedet er der tale om en verden af tilfældigheder, hvor resultatet kan være i mange forskellige retninger (Thomassen, 2009, p. 5)

Antropologen Victor Turner opdagede i 1963 van Genneps arbejde og byggede herefter videre på hans idéer, blandt andet ud fra sit eget feltstudie af Ndembu-stammens ritualer (Thomassen, 2012, p. 23). Ud fra sine egne studier, argumenterede Turner for, at rituelle overgange udgør øjeblikke af kreativitet, der opfrisker samfundet og ikke bare reflekterer social orden (ibid.). Ifølge Turner vil alle overgangsritualer bestå af en preliminær, liminær og postliminær fase, om end disse har forskellig vægt alt efter hvilket ritual, der er tale om. Turner beskæftigede sig primært med liminalitetsfasen, som opstår, når individet fjernes og adskilles fra resten af samfundet, og hermed kommer ”midt-imellem” to tilstande (Turner, 1985, p. 46). Tilstande defineres af Turner som relativt fastlagte og stabile forhold, og inkluderer både juridisk status, profession, rank og grad samt kulturelt anerkendte grader af modning, økologiske, emotionelle og fysiske forhold samt freds- eller krigstilstande i samfundet (ibid.,

p. 46). Ifølge Turner refererer liminalitet til alle ”midt-imellem”-situationer eller objekter (Thomassen, 2012, p. 23). Hermed kan liminelle perioder altså både være enkeltstående situationer, perioder og endda hele epoker, og subjekterne i disse perioder kan være både individer, grupper og hele samfund (ibid., p. 24). Altså kan der være tale om en liminel periode, både når individet går igennem en modningsproces i ungdommen, og når udefrakommende påvirkninger ændrer det samfund, individet lever i, ved eksempelvis krig (Turner, 1985, p. 47). Minoritetsgrupper kan ligeledes ses som værende i en liminel position, om end de ikke nødvendigvis har indtaget denne position frivilligt. Immigranter og flygtninge kan også forstås som værende midt-imellem hjemland og eksilland, hvor de på en måde er en del af samfundet, men alligevel ikke er helt integrerede (Thomassen, 2009, p. 19).

4.1.2 Novicen

Individet i den liminelle periode kaldes novicen (Turner, 1985, p. 46), og vil være strukturelt, hvis ikke fysisk usynlig (ibid., p. 47). Dette fordi personen lever i spændet mellem på den ene side ikke længere at være klassificeret og på den anden side endnu ikke at være klassificeret (ibid., p. 48). Novicen passerer gennem en kulturel verden, som har få ting eller ingenting tilfælles med vedkommendes fortid eller fremtid (Turner, 1969, p. 94). Det som kendetegner en liminel periode er, at den typisk er tømt for egenskaber og udstyr, som kunne markere rank eller status, hvilket gør det umuligt at skelne mellem individet og andre, der er i samme situation (Andrews & Roberts, 2015, p. 133). På samme tid kan det siges at novicer ikke har noget. Disse mennesker har ingen status, ejendom, værdighedstegn, sekulær beklædning, rang, slægtsskab, position og med andre ord intet til at skelne dem fra deres medborgere (Turner, 1985, p. 49). I tråd med dette beskrives det også, hvordan novicen tilbagetrækkes fra sin strukturelle position og som en konsekvens heraf fra værdier, normer, meninger og teknikker associeret med denne position. Personen fratages ligeledes sine tidligere rutiner og vaner vedrørende tanker, følelser og handlinger (ibid., p. 53). Turner beskriver, hvordan novicer bliver reduceret til en ensartet tilstand for på den måde at blive formet på ny og udstyret med nye evner, så de kan mestre deres nye tilstand i livet (Turner, 1969, p. 95). Hermed kan novicen ses som en blank tavle, der skal have indskrevet de dele af gruppens viden og visdom, der er relevante for vedkommendes nye status (ibid., p. 103). Novicen vil ligeledes udsættes for prøvelser og

ydmygelser i liminalitetsperioden for dels at ødelægge vedkommendes tidligere status samt for at forberede dem på at kunne håndtere deres nye ansvar og hindre dem i at misbruge de privilegier, der følger med den nye status (ibid.). Dette vil sige at karaktertrækkene i en liminel person vil være tvetydige og uklart definerede, eftersom personen undslipper det netværk af klassifikation som normalt tildeler positioner i et kulturelt rum (ibid., p. 95). Dette fordi liminelle personer er hverken-eller, de er midt mellem positionerne der er tildelt ud fra love, sædvaner, konventioner og ceremonier og hermed kan novicen anses som værende rituelt forurenende (Turner, 1985, p. 48; Turner, 1969, p. 95). I forlængelse hermed kan novicerne ses som farlige og anarkistiske hos de personer, der ønsker at opretholde samfundets struktur, og der ses derfor et behov for, at de indhegnes med forskrifter, forbud, og betingelser (Turner, 1969, p. 109).

4.1.3 Formål og potentiale

Liminalitetsperioden har et kreativt potentiale, hvor fremtiden kan karakteriseres som en tid med muligheder og udvikling (Andrews & Roberts, 2015, p. 132). I den liminelle fase er individets påbegyndelse i en midt mellem status, en tærskel fra hvilken nye identiteter og sociale statusser kan opstå (ibid.). Individet har dermed mulighed for at forandre sig fra den tidligere prærituelle status til en anden, når vedkommende reinkorporeres ind i hverdagslivet og den sociale verden, og kan hermed formes på ny (Andrews & Roberts, 2015, p. 132; Turner, 1969, p. 95). I den liminelle periode bliver personen forberedt til at personificere sin nye status. Her formes personligheden, sammenføjes tanker og erfaringer, og der sættes fokus på menneskelig handlen (Thomassen, 2009, p. 14). En vigtig karakteristik ved den liminelle fase er dog også dens association med fare. Den medfølgende risiko, der er knyttet til at træde ind i en liminel fase er, at individet risikerer at miste en stabil fornemmelse af selvet og identiteten samt risikoen for, at individet ikke reinkorporeres ind i den sociale verden på måder, vedkommende havde forventet eller ønsket (Andrews & Roberts, 2015, p. 133). Liminalitetsperioden vil på samme tid både være ustruktureret og meget struktureret. På den ene side sættes der spørgsmålstejn ved individets egen adfærd og vedkommende kan opleve tvivl og skepticisme vedrørende verdens eksistens (Thomassen, 2009, p. 20). På den anden side vil individets dannelse og reformulering af

selvet føre til en ny struktur og et nyt regelsæt, som efter etableringen vil fungere på et taget-for-givet niveau på samme måde som tidligere regelsæt gjorde det (ibid.).

4.1.4 En hierarkisk struktur

En central grund til, at Turner særligt beskæftigede sig med liminalitetsfasen i rituelle overgange var hans interesse for det fællesskab, han så mellem noviceerne. Dette beskrev han med ordet *communitas*, som er en følelse af kammeratskab imellem dem, der er en del af rituallet (Andrews & Roberts, 2015, p. 132). Mellem noviceer hersker der, ifølge Turner, fuldstændig lighed (Turner, 1985, p. 49). Den liminelle gruppe er et fællesskab af kammerater og indeholder ingen struktur af hierarkisk opstillede positioner (ibid., p. 50). Dette kammeratskab bryder de forskelle, der er i forhold til rang, alder og nogle gange kulturelle grupper og køn (ibid.). I sådanne isolerede grupper kan mange situationer beskrives under princippet ”en for alle og alle for en” (ibid.).

Mellem Novicen og de ældre i samfundet hersker der autoritet og underdanighed (ibid., p. 49). Novicers adfærd vil i tråd hermed ofte være passiv eller ydmyg, de forventes at adlyde deres instruktører implicit og skal acceptere vilkårlig straf uden at klage sig (Turner, 1969, p. 95). De ældres autoritet er ikke baseret på juridiske sanktioner, men er en form for personifikation af den selvevidente autoritet som tradition har (Turner, 1985, p. 50). De ældstes autoritet er absolut, fordi de repræsenterer de absolutte, selvindlysende værdier i samfundet, som udtrykker det fælles bedste og kollektivets interesse (ibid.). Turner beskriver i tråd hermed, hvordan noviceen skal vises, at vedkommende i sig selv er ler eller støv, hvis form skal præges af samfundet (Turner, 1969, p. 103). Det skal i tillæg nævnes, at individer og hele sociale grupper kan tænkes på eller klassificeres som liminelle, selvom de aldrig selv har bedt om denne position (Thomassen, 2009, p. 18)

4.1.5 Permanent liminalitet

I rituelle passager er liminaliteten normalt efterfulgt af reintegrerende ritualer, der reetablerer individets plads i samfundsordenen (Thomassen, 2009, p. 22). Efter overgangen er det rituelle individ igen i en relativt stabil tilstand, og i kraft af dette har han rettigheder og pligter i relation til andre af den klart definerede og strukturelle

type: han forventes at opføre sig i overensstemmelse med bestemte vedtagne normer og etiske standarder, der er forpligtende ift. hans nuværende sociale position (Turner, 1969, p. 95). Den udelukkende karakter i forhold til det sociale liv, som ofte er en del af liminaliteten, kan dog blive permanent i situationer, hvor tilstanden fastfryses (Thomassen, 2009, pp. 22-23; Andrew & Robberts, 2015, p. 133). Det kan ske, hvis liminaliteten er blevet til en institutionaliseret tilstand i kultur og samfund (Turner, 1969, p. 107). Dette ses, ifølge Turner, i verdensreligionerne, eksempelvis hos den kristne pilgrim, der beskrives som en person, der blot er på gennemvandring gennem denne verden (Turner, 1969, p. 107). Liminalitet kan ses som en farlig tilstand, hvis der opstår situationer, hvor novicen oplever at blive en mere permanent karakter (Turner, 1978, if. Thomassen, 2012, p. 28; Thomassen, 2009, p. 22). Dette fordi liminalitet ikke kan eller bør betragtes som endestationen, eftersom dette vil medføre, at overgangsperioden mister sin kreativitet og frihed og hermed dens eksistentielle grundlag. I stedet vil perioden være kendetegnet ved kreativiteten og frihedens modsætninger: kedsomhed og en form for fængsel (Thomassen, 2012, p. 31).

4.1.6 Opsummering

Liminalitet er et begreb, der stammer fra antropologien og omhandler det at være midt mellem to tilstande, altså at være i en overgangsfase. I denne fase har individet novice-status og er tilbagetrukket fra sin tidligere strukturelle position, med den konsekvens at vedkommende er frataget tidligere status, ejendom, rutiner, vaner, handlinger og så videre (Turner, 1985, pp. 49, 53). Formålet med den liminelle periode er at blive forberedt til at indtage sin nye status, hvormed perioden har et kreativt potentiale hvor nye identiteter og statusser kan opstå (Thomassen, 2009, p. 14; Andrews & Roberts, 2015, p. 132). Individet kan dog også, i denne periode, miste en stabil fornemmelse af selvet, og er i risiko for ikke at opnå en ønskelig position i samfundet, når vedkommende reinkorporeres ind i det (Andrews & Roberts, 2015, p. 133). Perioden indeholder samtidig særlige karakteristika vedrørende individets relationer med andre mennesker, hvor der beskrives et nært kammeratskab mellem novicer, men et underdanigt forhold til de ældre i samfundet (Turner, 1985, p. 49). I tillæg hertil beskrives det, hvordan personer i den liminelle fase lever isoleret fra den resterende population.

Beskrivelsen af liminalitet vurderes at kunne benyttes til at belyse den strukturelle position, asylansøgere oplever at stå i. Teorien vurderes dog, på grund af dens antropologiske ophav, at være bedst beregnet som en rammesætning for perioden og tages derfor først op igen i opgavens diskussion, mens de følgende to teorier bruges som analyseredskaber.

4.2 Symbolske ressourcer i overgangsperioder

Zittouns beskrivelse af symbolske ressourcer foreslås som et koncept, der er brugbart for individet til at navigere og forhandle sin position, ved at udvikle sig og tilegne sig færdigheder samt som en måde at skabe mening på i overgangsperioder (Zittoun, Duveen, Gillespie, Ivinson & Psaltis, 2003, p. 415, 419).

4.2.1 Opbrudstid

Individets udvikling sker ved, at vedkommende oplever et brud, hvilket fører til en invasion af usikkerhed (Zittoun, 2006, pp. 5-6). Uvisheden kan forstås som en oplevelse af en sløret personlig virkelighed, som er anderledes end personens tidligere forståelsestilstand (ibid., p. 6). Dette indikerer en dårlig tilpasning mellem personens nuværende forståelsestilstand og den situation, vedkommende er i, og hermed kan tidligere forståelse ikke længere vejlede vedkommendes handlinger succesfuldt (ibid.). Det, at opleve usikkerhed, kan være lammende, men i de fleste tilfælde markerer det begyndelsen på en dekonstruktion af tidligere forståelser, udforskning af nye muligheder eller begyndelsen på en ny tid, og usikkerheden kalder dermed på ny psykologisk aktivitet (ibid., pp. 6-7). Jo mere et brud påvirker individets almindelige tilstand, desto større er omfanget af den nødvendige overgang (ibid., p. 7).

Brud kan ske i forskellige afskygninger. En person kan opleve brud, som et resultat af en ændring i den kulturelle kontekst, eksempelvis hvis der opstår krig eller en ny ideologi spredes (ibid., p. 5). Der kan også opstå brud i personens oplevelses-sfære, hvis vedkommende eksempelvis flytter fra et land til et andet. Brud kan også opstå som en konsekvens af nye oplevelser i et individs liv, eller hvis der opstår en forandring i en persons relationer og interaktioner med andre personer og objekter (ibid.). Sidst kan der opstå brud i personen selv, som når individet ældes, kroppen ændres

eller der opstår nye følelser eller ideer i vedkommende (ibid.). Individet lever i forskellige oplevelses-sfærer, og et brud kan ske i en eller mange af sfærerne, eller som et resultat af fusion mellem forskellige sfærer (ibid., p. 6). Nogle brud kan opstå pludseligt, mens andre opstår ud fra gentagende situationer eller via en langsom proces (ibid., p. 7). Ligeledes kan brud påvirke på kort sigt eller de kan kræve tilpasning i flere år (ibid.). Omfanget af en usikkerhed vil også kunne variere. En usikkerhed kan både påvirke enkelt-handlinger eller større opfattelser af abstrakt karakter, hvor et brud af større betydning vil kunne ændre flere aspekter af individets liv (ibid.). Eksempelvis vil det at miste troen på Gud, både føre til tab af handlinger som at gå i kirke, men også skabe tab af større opfattelser af, hvordan personen ser sig selv ("jeg er en religiøs person") eller hvad vedkommende ser som meningen med livet (ibid.).

4.2.2 Symbolske ressourcer

Mennesker er en del af en verden, som udruster dem med symbolske ressourcer, der benyttes til at give mening med, hvad der sker med dem, og hvordan de skal håndtere interaktion med andre individer (Zittoun et al., 2003, p. 415). Zittoun beskriver, hvordan mennesker gennemgår overgange i livet og herudfra definerer nye identiteter og færdigheder, som de tildeler til deres livsbane og deres verden (Zittoun, 2006, p. xiii). Mennesket kan i perioder af livet stå i en position med diskontinuitet eller brud i deres vanlige oplevelser, og det er i disse omstændigheder, de søger mod de symbolske ressourcer, der er tilgængelige i miljøet eller i deres personlige kultur, og som muliggør en tilpasning eller løsning på problemet (Zittoun et al, 2003, p. 416). Symbolske ressourcer er med til at mediere overgange i livet, hvor der må findes mening for på nydt at skabe en form for stabilitet i tilværelsen og overkomme bruddet (ibid., p. 422).

For at forstå, hvad en symbolsk ressource vil sige, er det nødvendig at vide, hvad et symbolsk element indebærer. Symbolske elementer er delte konkrete ting eller et socialt stabiliseret mønster af interaktion eller skik og brug som sammenfatter mening eller oplevelser for mennesker (ibid., p. 417). Nogle symbolske elementer er kulturelle artefakter, såsom bøger eller film og nogle er en del af et komplekst reguleret symbolsk netværk med stedfæstede holdepunkter (ibid.). De kan også være situationsspecifikke strategier eller en objektiviserende vurdering (ibid., p. 418). Det som

gør et symbolsk element til en symbolsk ressource, er både det at det bruges af nogen til noget, samt at det resulterer i en ny kontekstualisering af et element for at kunne adressere en problematik i et brud eller i en overgangstid (Zittoun, 2001, 2003 if. Zittoun et al., 2003, p. 418). På denne måde kan en symbolsk ressource skabe eller ændre tilgængelige symbolske elementer, som så kan benyttes som en ressource (Zittoun et al., 2003, p. 419). Det, at et element bliver synligt som en symbolsk ressource, sker ofte som en funktion af en situation og tilstedeværelsen af andre individer, som spiller en begrænsende og legitimerende rolle i situationen (ibid., p. 439). Brugen af disse elementer kan også ske i en løbende konstruktion af en situation, som ikke nødvendigvis deles af deltagerne i situationen (ibid.). Ud fra den tilstedeværende forståelse af situationen, kan mulige handlinger også skabe nye problemstillinger, som igen giver behov for andre symbolske ressourcer (ibid., p. 419).

Symbolske resurser vil dermed være, at symbolske elementer, som er kulturelle brudstykker, bliver brugt til noget, som ikke tilhører den kulturelle oplevelse i sig selv (Zittoun, 2006, p. 63). En symbolsk ressource vil dermed kunne tages i brug af individet for at forsøge at regulere tanker, følelser eller handlinger i en situation. Symbolske ressourcer bliver et middel til at opretholde eller skabe en omorganisering af et kaos og usikkerhed om en situation (Zittoun et al., 2003, p. 418). Det skal dog nævnes at, det kun er når et symbolsk element bliver benyttet, at det bliver en symbolsk ressource. Samtidig vil den nøjagtige karakter af den symbolske ressource blive påvirket ud fra de særlige karakterer af de anvendte elementer, altså hvad der faktisk bliver brugt til at formidle interaktionen (ibid.). Symbolske aktivitet vil dermed altid være personlige og forbundne til individet selv (ibid.).

4.2.3 Andre ressourcer

Individet har nogle kognitive og fysiske evner og dispositioner, livsoplevelser og erfaringer ved tidligere brud samt eventuelt erindringer fra tidligere overgange (Zittoun, 2006, p. 19). På baggrund af disse kan individet have udviklet færdigheder og viden, der kan blive til ressourcer (ibid.). En form for ressourcer er sociale ressourcer. Mennesker er en del af sociale netværk, hvor de kan mobilisere eksperthjælp og relationel støtte. I forlængelse heraf kan individet, mere eller mindre bevidst, trække på social viden i forhold til, hvordan man agerer med forskellige mennesker i

forskellige situationer (ibid.). Mennesket kan også mobilisere forskellige former for teknisk, ræsonnerings- eller heuristisk ekspertise samt praktisk og formel viden. Disse kaldes kognitive ressourcer (ibid.). At kunne bruge de kognitive ressourcer kræver dog, at individet kan associere og identificere, hvad en given situation kræver i forhold til at mobilisere den nødvendige form for viden til håndtering af den specifikke udfordring (ibid.). Forskellige typer ressourcer vil være brugbare i forskellige dele af en overgangsfase. De sociale ressourcer er mest brugbare til at hjælpe i repositionerings og identitetsforandringer i overgangene. De kognitive processer derimod, er mest egnet til at støtte ny tilegnelse af viden (Zittoun, 2006, p. 19). Zittoun mener dog, at de sociale og kognitive ressourcer ikke kan benyttes til at konstruere mening, give et tidsperspektiv og konstruere et orienteringsperspektiv (ibid., pp. 19-20). For at kunne udvikle disse færdigheder, er det nemlig, ifølge Zittoun, vigtigt at kunne distancere sig fra det umiddelbare her og nu, hvilket symbolske ressourcer muliggør, fordi de giver en semiotisk formidling (ibid., p. 20). Dette vil sige at symbolske objekter og kultur er vigtigt for de unge for at håndtere overgange (ibid.).

4.2.4 Ungdomsperioden

Ungdomsårene er en periode, som indebærer forandringer, brud og overgange på flere områder i mennesket. Individets udvikling skabes gennem interaktion med objekter, personer og tegn, og på baggrund af disse interaktioner oversættes meningen med de semiotiske elementer og finder en plads i personen (ibid., p. 8). Denne proces betegner Zittoun som internalisering, hvilket beskriver, hvordan kulturelt delte meninger bliver mere eller mindre centrale for det enkelte menneske. Internaliseringen bliver på denne måde individets personlige kultur (Valsiner, 1998 if. Zittoun, 2006, p. 8). Ungdommen er ligeledes en katalyserende periode, hvor revision eller aktiv kreation af den personlige kultur finder sted (Zittoun, 2006, p. 8). Ungdommen skal, i modsætning til en mere normativ forståelse, ses som en proces, hvor de unge er skabende af deres egen personlige kultur (ibid.). Samtidig er det en periode, hvor individet begynder at have en rolle som fuldbyrdet deltager i samfundet, og hvor vedkommende nu forventes at deltage i indtagelse og produktion af udbredte holdninger, ideer, informationer og symbolske goder, som eksempelvis arbejde, stemmeberettigelse, forbruger eller forælder. Dette betegner Zittoun som individets eksternalisering (ibid.). Ungdommen vil på denne måde karakteriseres som nyerhvervelsen af et

symbolsk ansvar (ibid.). Det skal dog tillægges beskrivelsen, at disse forandringer vil fremstå meget forskellige fra individ til individ, og det er derfor vanskeligt at tale om en generel overgang eller livsbane til voksenlivet (ibid., p. 10). Samtidig vil eksempelvis hver nation også påvirke denne udvikling, da der her skabes forskellige vilkår og begrænsninger for det unge menneske (ibid.).

4.2.5 Repositionering

Som en naturlig konsekvens af en overgang i livet, vil der i ungdommen følge forandringer med, hvilket vil sige en proces, hvor der sker ændringer i personens sociale, materielle og symbolske erfaringsfære (Zittoun, 2006, p. 14). Disse forandringer betyder, at der foregår processer af repositionering af personens sociale og symbolske felter (ibid.). Hver af disse bevægelser skaber nye mål, orienteringer, muligheder og hindringer for handling. Hvert valg, individet tager, betyder også et mulig tab af noget andet. Samtidig vil en repositionering konfrontere personen med andre, som er i mere eller mindre samme position som vedkommende selv. Dette vil sige at en omplacering fører til en transformation af identiteter både gennem ens egen forståelse og gennem andres påvirkning (ibid.). Forandringen vil føre til nye relationer med en given kontekst, og nye måder at være på (ibid., p. 15). For at kunne lære eller skabe en forvandlingsproces, skal tidligere viden og færdigheder mobiliseres og transformeres gennem nye internaliseringer. Der er hermed også tale om en restruktureringsproces af viden (ibid.). Gennem repositionering, møder med andre mennesker og læring kan personen erfare usikkerhed. Dette kan få individet til at overveje, hvad det er, der sker med sig. Dette giver også vedkommende et behov for at opretholde en form for kontinuitet og overensstemmelse mellem erfaringsfærerne (Carugatio & Selleri, 1996; Flammer & Alsaker, 2001; Malewska-Peyre & Tap, 1991; Palmonari, 1984, 1993 if. Zittoun, 2006, p. 15). På samme måde vil individets handlen altid finde sted i materielle og sociale omgivelser, og disse sætter grænser for, hvad der kan internaliseres eller læres, samt hvordan en person kan handle og udtrykke sig (Zittoun, 2006, p. 15). Dette vil sige, at mennesker positioneres indenfor symbolske netværk, som vil påvirke, hvilke ressourcer som er tilgængelig eller utilgængelig for dem (Zittoun et al., 2003, p. 422).

4.2.6 Sociale og interpersonelle vilkår for meningsdannelse

Hvad tilbyder kulturen for at understøtte unges overgangsproces? På den ene side kan makrosociale tilgange give et bud på disse processer. Her kan man se på symbolske systemer udviklet af et samfund for at forstå fremkomsten af individets orienteringssystem (Zittoun, 2006, p. 20). På den anden side kan man se på de psykologiske processer, gennem hvilke mennesket skaber mening (ibid.). Tidligere samfund hjalp individet ved hjælp af ritualer og traditioner. I dag er der fortsat nogle religioner og andre former for traditioner, som indeholder stærkt strukturerede symbolske systemer med egne regler, ritualer, autoriteter og en form for tidsorganisering, der giver kollektive forståelser af forandring, overgange og handling. Sådanne systemer giver mennesker et konsistent system af værdier og tidsperspektiv, såvel som sociale reguleringer for emotioner knyttet til tab og uvished (ibid.). Ud over individer, der er en del af ovenstående grupper, er der i moderne, åbne og demokratiske samfund ikke systematiske, symbolske markerede overgange til voksenlivet. Unge mennesker i moderne samfund føler at de skaber deres liv selv (Grob et al., 2001 if: Zittoun, 2006, p. 20). Zittoun mener dog, at intergenerationel overføring finder sted, og at unge lærer af værdier, traditioner og erfaringer fra ældre mennesker, og inkorporerer dette i deres orienteringssystemer (Zittoun, 2006, pp. 20-21). Symbolske konstruktioner er dog også en del af det, samfundet tilbyder unge, for at støtte dem i at begå sig i en evigt forandrende verden (ibid., p. 21). Herunder ligger der sociale repræsentationer af nogle grupper mennesker og kollektive former for diskurser, der giver delte meninger til disse (ibid.). Forskere har i tillæg beskrevet, hvordan unge mennesker har behov for symbolske værktøjer for at bygge deres orienteringssystem, og at unge finder disse i klikker, som ortodokse grupper, forbrugervaner og fordringsløse tv-programmer (Zittoun, 2006, p. 21). Zittoun mener, at de symbolske verdner unge er en del af, er det samme som leg er for børn - et sted at vokse og udvikle sig (Zittoun, 2006, p. 23).

4.2.7 Opsummering

Brud kan ske i forskellige afskygninger, og for at udvikle sig og genoprette ligevægt efter brud, har mennesker brug for at trække på ressourcer. Symbolske ressourcer er det primære i Zittouns teori, hvilke hun beskriver som anvendelsen af kulturelle

elementer til at konstruere mening, tidsperspektiv og orienteringsperspektiv i livet (Zittoun, 2006, pp. 19-20). Det beskrives også, hvordan symbolske ressourcer kan bruges til at repositionere sig i den sociale verden (Zittoun et al., 2003, p. 419). Foruden de symbolske ressourcer kan individet også trække på sociale og kognitive ressourcer for at håndtere brud.

De unge mænd i nærværende opgave er flygtet og har boet på asylcenter i en stor del af deres ungdomsår. Noget centralt ved ungdomsperioden er, at der opstår mange brud, hvor individet aktivt skal skabe sin personlige kultur (Zittoun, 2006, p. 8). Samtidig er mændene ved at genetablere orden i livet efter det store brud, det vurderes at være, at have flygtet og bosat sig i et nyt land. Derfor er det relevant at se på, hvilke ressourcer de kan trække på, for at opnå ligevægt i tilværelsen og repositionere sig i den nye sfære. Samfundet vil påvirke ens udvikling ved at der skabes forskellige vilkår og begrænsninger for en (ibid., p. 10), og det ses derfor relevant at undersøge, hvilke ressourcer, der står til rådighed for de unge mennesker, mens de er en del af asylsystemet i Danmark.

4.3 Positioner i samfundet

Positioneringsteorien, som nærværende opgave benytter sig af, baserer sig hovedsagelig på van Langenhove og Harrés arbejde. Ifølge Harré har vi i en multikulturel verden brug for forståelsesrammer, som kan fange variationen af menneskelige ytringer. Positioneringsteori åbner op for en ny dimension i psykologien, i forhold til interpersonelle møder, gennem eksplicit fokus på den rolle rettigheder og pligter spiller i adfærdsforvaltning (Harré, Moghaddam, Cairnie, Rothbart & Sabat, 2009, p. 5). Teorien benyttes dermed til at undersøge, hvordan menneskets kommunikative handlinger påvirker og er påvirket af, hvad der er socialt acceptabelt eller forventet af et individ ud fra vedkommendes ståsted eller position (Harré, 2012, p. 191; Harré & Moghaddam, 2003, p. 5). Samtalen bliver på den måde den primære sociale virkelighed, hvor positioner bliver et nøglekoncept til at studere menneskelig handling (van Langenhove, 2010b, p. 65). I det følgende vil teorien blive beskrevet.

4.3.1 Positioner

Positioner refererer til de momentane samlinger af rettigheder og pligter til at tænke, handle og tale på bestemte måder, der er synlige i hverdagslivet (Harré & van Langenhove, 2010, p. 108). Positionering kan forstås som den diskursive konstruktion af personlige historier, der gør en persons handlinger forståelige og på en relativ måde determinerende som sociale handlinger, og indenfor hvilken medlemmer af en samtale har specifikke lokaliseringer (van Langenhove & Harré, 1999, p. 16). Positionen er linket til en storyline, der er det konventionelle narrativ, som det positionerede individ udlever (Harré & Moghaddam, 2003, p. 8). Interessen bliver derfor på, hvad mennesker gør, hvordan de gør det, og hvad de bliver tillagt eller indtager i en position (ibid.). En position kan også ses som en måde at håndtere de situationer, mennesker finder dem selv i (van Langenhove & Harré, 1999, p. 17). På denne måde kan positioner forstås som en måde, hvorpå personer forklarer deres egen adfærd såvel som andres i sociale interaktioner (Sabat, 2003, p. 85). Eksempelvis kan man positionere sig selv eller blive positioneret som magthavende eller magtløs, dominerende eller undertrykt (van Langenhove & Harré, 1999, p. 17). Ens position vil påvirke, hvordan ens tilstedeværelse vil blive opfattet. Eksempelvis vil en position som afhængig kunne gøre, at ens råb om hjælp høres som hjælpeløshed, mens det samme råb ved en dominerende position kan høres som en protest eller som en reprimande (ibid.).

Positioner bliver også et mønster af overbevisninger for medlemmer i et relativt kohærent sprogsamfund. Positioner bliver sociale på den måde, de relevante overbevisninger hos hvert medlem minder om hinanden (Harré & Moghaddam, 2003, p. 4). Der er nemlig ofte en tæt forbindelse mellem lokale normer for passende handlinger og den position, som er velkendt i en specifik kultur. Dette betyder samtidig, at det er vanskeligt at finde en universel acceptabel position i verden (ibid.). I hvert socialt miljø vil der være en verden af positioner som er realiseret i de igangværende praksisser, som folk kan tilegne sig selv, blive skubbet ind i, blive nægtet adgang til eller trække sig væk fra. Positioner er derfor ikke statiske, men skal forstås som en omskiftelig og dynamisk enhed (ibid., p. 6), og skiller sig dermed fra det statiske rollebegrebet, eftersom positioner vil og kan forandre sig og bruges til at håndtere de situationer, individet befinder sig i (Harré & van Langenhove, 2010, p. 108).

4.3.2 Positioner og handlemuligheder

Hvis man ser på, hvad der er logisk og socialt muligt i en situation, kan en position ses som et løst sæt af rettigheder og pligter, der begrænser mulighederne for handling (Harré & Moghaddam, 2003, p. 5). En position kan begrænse det, en person syntes er logisk mulig for vedkommende i forhold til at sige eller gøre noget, og vil på samme tid være en del af denne persons repertoire for handling på et specifikt tidspunkt i en speciel kontekst, som inkluderer andre mennesker (ibid.). De sociale handlinger bliver dermed et produkt af en mere snæver tilgang til, hvad der er passende at gøre i en givet situation, og der sættes derfor grænser for, hvad der er socialt acceptabelt i en situation (ibid.). På samme tid vil det ikke være alle, der er involveret i en social episode, som har ens tilgang til rettigheder og pligter for at kunne uføre meningsfuld handling på det pågældende tidspunkt. I mange tilfælde vil rettigheder og pligter i samfundet afgøre, hvem der kan benytte en speciel diskursiv modus. Dette kan eksempelvis være at give ordre, huske en tidligere hændelse eller give en karakter (Harré, 2012, p. 193). Positioner muliggør på samme tid en generalisering af diskursive interaktioner mellem større enheder end på et mellem-menneskeligt niveau. På denne måde kan institutioner eller nationer blive positioneret på en måde, der gør at rettigheder og pligter der skal udføres, falder indenfor visse kategorier, som igen fører til restriktioner i forhold til konventioner for handling (Harré & Moghaddam, 2003, p. 5). Det at positionere noget eller nogen, vil altså påvirke, hvilke handlemuligheder vedkommende i en givet situation har tilgang til (ibid.).

4.3.3 Positioneringstrekant

Positionerer vil, som tidligere nævnt, konstrueres ud fra samtaler. En samtale består af tre internt relaterede komponenter: storyline, positioner og handlinger (Harré, 2005, p. 186), og kan beskrives ud fra positioneringstrekant. Trekanten bør ses som et analytisk redskab, som fremhæver relationen mellem byggeklodserne i social interaktion (Slocum & van Langenhove, 2003, p. 221; Harré, 2012, p. 198). Disse vil gensidig påvirke hinanden, og hvis en del ændres, vil det også have indflydelse på de andre dele (Harré, 2012, p. 196).

4.3.3.1 Positioner

For det første er positioner en sammensætning af rettigheder og pligter, der danner fundamentet for at kunne udføre visse handlinger med en vis signifikans (Harré & Moghaddam, 2003, p. 5). Rettigheder omhandler, hvad andre personer skal gøre for individet, mens pligter omhandler, hvad individet selv skal gøre for andre (Harré, 2012, p. 197). Der er i dagens samfund lagt vægt på, hvordan rettigheder og pligter bliver fordelt. Med baggrund i de varierende forhold for, hvordan rettigheder og pligter bliver fordelt, baseret på kultur, historie, emne og så videre, kan positioner siges at være svært komplekse (ibid., p. 198). Den position, en person tildeles eller indtager, determinerer den form for bidrag, vedkommende kan komme med til en storyline (Harré, 2005, p. 186). Dette kan illustreres ved, at en læge eksempelvis vil kunne bidrage med et andet perspektiv end en lærer i en samtale, og de to vil have forskellige rettigheder til at informere alt efter, hvad der tales om.

4.3.3.2 Sprog og andre handlinger

For det andet skal sprog eller sociale handlinger tolkes som en handling, der er meningsfuld og af signifikant værdi (Harré & Moghaddam, 2003, p. 6). Harré beskriver, hvordan en "action", det være sig en sproghandling eller en gestus, er en meningsfuld tilsigtet bedrift eller præstation, mens en "act" er den sociale mening ved handlingen (Harré, 2012, p. 198). Et eksempel kan være et håndtryk, som er en påtænkt handling. Men hvad udtrykker det? En hilsen, gratulation eller et farvel? Handlingen giver kun mening i den kontekst eller episode, den er en del af, og vil med fortolkning indgå under den kategori, som vil være rigtig i den specifikke situation (Harré & Moghaddam, 2003, p. 6). En handling skal altså forstås som en adfærd, der har et særligt formål for en person, samtidig med, at den vil få en særlig mening for de andre personer i interaktionen, i tråd med lokal kutyme (van Langenhove, 2010a, p. 1).

4.3.3.3 Storylines

Sidst udfoldes livet ud fra narrative konventioner, som ikke er tilfældige, men følger allerede etablerede mønstre. Disse betegnes som storylines (Harré & Moghaddam, 2003, p. 6). Storylines giver kontekst til de handlinger, der bliver fortolket og gives mening til (Slocum & van Langenhove, 2003, p. 227). Samtaler har ligeledes

storylines, og den position, folk tager i en samtale, vil være koblet til deres storyline (van Langenhove & Harré, 1999, p. 17). Dette kan eksempelvis være ceremonier eller procedurer i en asylproces. I sidstnævnte vil positionerne være forhåndsdefineret ud fra kategorierne «asylsøger» og «myndigheder», og der er procedurer, som gør at forskellige opgaver vil besættes af de specifikke aktører (Harré, 2012, p. 198). På denne måde vil en storyline inkorporere positioner som relaterer deltagerene på en bestemt måde til situationen og hinanden (Harré & Moghaddam, 2003, p. 9).

4.3.4 Forskellige former for positionering

Der findes mange analytiske opdelinger i relation til positioneringer, som sammen vil definere nogle af de mulige former som positionering, der kan opstå i en diskursiv praksis (van Langenhove & Harré, 1999, p. 20). Nogle af de forskellige former for positioner, nærværende opgave benytter sig af, vil blive beskrevet i det følgende.

4.3.4.1 Første- anden- og tredjeordenspositionering

En mulig analytisk opdeling omhandler første-, anden- og tredjeordenspositionering. Første ordenspositioneringer refererer til, hvordan en person placerer sig selv og andre i en samtalesekvens indenfor en given storyline (van Langenhove & Harré, 1999, p. 20). Et eksempel på dette er, hvis et individ siger til en anden ”gider du gå ud med skraldet?”. Ud fra en sådan sætning positionerer taleren sig selv som en person, der har moralsk ret til at bede den anden om noget, mens den der tales til positioneres som en, der bør udføre opgaven (ibid.). En andenordenspositionering, som også vil være en refleksiv positionering, kan forekomme, hvis der stilles spørgsmål ved den første positionering, og positioneringen derfor forsøges forhandlet (ibid.). Dette kan eksempelvis ske, hvis personen fra før nægter at gå ud med skraldet. Tredjeordenspositionering opstår, hvis positioner forhandles udenfor den sekvens, de er opstået i (ibid., p. 21). Dette kan ske, hvis en person debatterer med en ven om en diskussion, han havde derhjemme med konen. Individet er dog samtidig i gang med en førsteordenspositionering af sig selv i den nye kontekst (ibid., p. 21).

4.3.4.2 Repositionering

I de forskellige sociale udvekslinger, der sker i hverdagslivet, ses det, hvordan mennesker forsøger at positionere sig på bestemte måder og ligeledes både accepterer

eller afviser positioner for at give mening til sine sociale handlinger (Sabat, 2003, p. 85). Andenordenspositioneringer, eller refleksive positioneringer, kan være en form for repositionering. Udfordringer, overgivelse eller modstand er eksempler på typiske repositioneringshandling (Harre, 2005, 187). At engagere sig i at repositionere sig selv eller andre kræver en rettighed eller pligt til at justere, hvad en aktør har forstået som den position, der har været den dominerende tilgang frem til det pågældende tidspunkt (Harré & Moghaddam, 2003, p. 7). Positioner kan udfordres på to niveauer. For det første kan man nægte en person rettigheder eller pligter som en form for modstand til en bestemt position. For det andet kan man udfordre en persons rettigheder til at tildele andre en position (ibid.). Disse træk udføres ved andenordens sociale handlinger, nogle gange åbenbare og nogle gange immanente i udfoldelsen af sociale episoder. På meta-niveauet skal dem, der i deres ageren hævder at have retten eller pligten til at distribuere eller omfordele positioner placeres på en måde, så de bliver i stand til dette. Altså kræver det en bestemt position at have ret til at repositionere sig selv og andre (Harré, 2012, p. 196).

4.3.4.3 Tavs og intentionel positionering

De fleste førsteordenspositioneringer vil være en form for tavs, og hermed ubevidst, positionering (van Langenhove & Harré, 1999, p. 22). Førsteordenspositionering kan dog blive intentionel i så fald der er tale om drilleri eller bedrag i samtalen (ibid.). Anden- og tredjeordenspositioneringer er altid intentionelle (ibid.). Det skal dog bemærkes, at der i intentionelle tredjeordenspositioneringer vil udspille sig en tavs førsteordens positionering (ibid.). Inden for den intentionelle positionering kan der identificeres fire forskellige former (ibid., p. 23). Disse indbefatter bevidst og tvungen positionering af henholdsvis selv og andre (ibid., p. 22). Bevidst selvpositionering sker i enhver samtale, hvor den ene part ønsker at udtrykke sin egen personlige identitet (ibid., p. 24). Tvungen selvpositionering adskiller sig kun fra den bevidste ved, at initiativet ligger hos en anden person (ibid., p. 26). Dette kan forekomme i situationer, hvor en institution har den magten til at foretage moralske bedømmelser af personer eksternt til institutionen (ibid., p. 26). I så fald vil institutionen bede folk om at redegøre for, hvad de gør og ikke gør, hvormed folk tvinges til at positionere sig selv som aktører (ibid., p. 26). Dette kan ses ved interviews i Udlændingestyrelsen, hvor individet bedes berette om sit eget liv og tidligere oplevelser. En bevidst

positionering af andre kan foregå i situationer hvor den anden person enten er til stede eller ikke. Et eksempel på førstnævnte kan være at blive udkældt af en person og sidstnævnte ses i form af sladder (ibid., p. 27). En tvungen positionering af andre kan opstå, hvis man skal vidne mod en anden i retten eller hvis andre beder en om at udtrykke sin holdning vedrørende en tredje person (ibid., 1999, p. 27).

4.3.4.4 Moralsk, personlig og emotionel positionering

Når mennesker bliver positioneret eller positionerer sig selv, vil dette altid indeholde både en moralsk og en personlig positionering (ibid., p. 22). Hvis folk positioneres med hensyn til den moralske orden, eksempelvis ud fra deres erhvervsrolle, er der tale om moralsk positionering. Et eksempel er hvis en tolk bedes om at tolke et brev (ibid., p. 21). Hvis personer i stedet positioneres ud fra deres individuelle egenskaber eller karakteristikker er der tale om personlig positionering (ibid., p. 22).

Emotioner vil også kunne bruges som en fleksibel og brugbar måde at opnå positioneringsmål (Harré & Moghaddam, 2003, p. 10). En måde at positioner sig selv på er at vise de emotioner, som er karakteristisk med sin position (Parrott, 2003, p. 29). Ligeledes vil en måde at positionere modstandere, være at fremsætte, hvilke følelser de burde føle og karakterisere de følelser, de har, som upassende (ibid.). Emotioner er ligeledes vigtige, når der er tale om en manøvrering i forhold til modstandere. I sådanne tilfælde kan emotionelle udtryk forstås som en strategisk måde at etablere en overordnet social identitet, eller som en måde at tillægge en mindreværdighed til modstanderen. Modstanderens emotionelle udtryk vil i denne sammenhæng ofte indeholde en alternativ positionering, som modgår det anden part (Parrott, 2003, p. 30). Overordnet har emotioner en rolle i social interaktion, forhold og social kontrol, som gør det mulig at etablere en identitet og plads indenfor en moralsk orden (ibid., p. 30).

4.3.5 Positioner og magt

Positioner kan fremkomme naturligt i samtalen, men kan også forekomme ved, at en person i begyndelsen af samtalen tager en dominerende rolle, og på den måde tvinger de andre samtaledeltagere ind i positioner, de ikke selv havde påtaget sig frivilligt (van Langenhove & Harré, 1999, p. 18). Positionering af en person eller gruppe

mennesker kan både ske bevist eller uden en eksplicit intention om at positionere andre (Harré & Moghaddam, 2003, pp. 6-7). Ikke desto mindre kan fastholdelsen af en gruppes storyline blive opretholdt af alle de involverede, set fra et udefra stående perspektiv (ibid., p. 7). Eftersom at positioner altid er relationelle, vil det at positionere mennesker på en bestemt måde, altid føre med sig en positionering af andre i relation til denne person, hvor situationen gerne ses som skabt ud fra dem der oplever fordelene med positioneringen og ikke dem, der taber på fremstillingen (ibid., p. 7). I denne forbindelse ses der forskellige former for ekstreme positioneringer gennem historien. Disse handlinger har fundet sted gennem love, hvor positionering er blevet planlagt og udført bevist, og som eksempelvis har givet nogen mennesker mere fordelagtige vilkår en andre (ibid., p. 7).

Personer er forskellige i relation til deres magt til at opnå positionerende handlinger (van Langenhove & Harré, 1999, p. 30). Dette kan ses i forhold til den sociale orden, hvor magt tildeles fra specifikke lokaliseringer i sociale kontekster og netværk (ibid., p. 30). En form for magtfuld positionering er den unilaterale, hvor dem der har magt, positionerer dem med mindre magt (Harré & Moghaddam, 2003, p. 10). Eftersom positioner skaber en flygtig moralsk orden, hvor en persons rettigheder og pligter både kan blive øget og reduceret, kan man stille spørgsmålstejn ved, om en reduktion af rettigheder og pligter, er destruktiv for en persons fundamentale evne til at leve et fremgangsrigt og udfoldende liv, og om den dermed er umoralsk (ibid., p. 7). At positionere en anden som inkompetent kan hindre individet muligheden for at leve et fremgangsrigt liv (ibid., p. 7). De fleste mennesker, der er raske, kan nægte at blive positioneret på måder, de finder objektiviserende og kan arbejde succesfuldt for at repositionere sig selv (Sabat, 2003, p. 96). Man må dog have tilgang til et meningsrepertoire, for at udøve autoritet i forhold til mening og normer (Harré & Moghaddam, 2003, p. 8).

4.3.6 Opsummering

Positioner refererer til de momentane samlinger af rettigheder og pligter til at tænke, handle og tale på bestemte måder (Harré & van Langenhove, 2010, p. 108). Positioner tildeles eller tages ligeledes op fra specifikke lokaliseringer i sociale kontekster og netværk (van Langenhove & Harré, 1999, p. 30). Fordi positioner begrænser,

hvad en person oplever som logisk muligt for vedkommende, vil positioner altid påvirke, hvilke handlemuligheder en person i en givet situation har tilgang til (Harré & Moghaddam, 2003, p. 5). Ud fra denne forståelse vurderes det som relevant at se på, hvordan forskellige positioner er med til at skabe mening hos asylansøgerne. Hvilke positioner kan ses i deres fortællinger, og hvad betyder dette for den enkelte? Positioneringsteori vil i nærværende opgave benyttes som et analytisk redskab til at undersøge, hvilke sproghandlinger, der bruges til at beskrive bestemte personer og deres handlinger og den mulige konsekvens, det har at beskrive dem sådan (Harré, 2004, pp. 96-97).

4.4 Sammenkobling af teorierne

Med inspiration fra Kofoed (2008) ses det, hvordan teoretiske rammeværk bestående af forskellige teorier ikke nødvendigvis kan sammensættes direkte, men må formes efter den nye kontekst (Kofoed, 2008, p. 119). Ud fra ovenstående gennemgang af opgavens teoriforståelse bliver begreberne om liminalitet, symbolske ressourcer og positioner integreret i nærværende opgave på baggrund af et fokus på den meningskabelsesproces, som opstår i samspillet mellem mennesker. Liminalitet vil, ud fra ovenstående teoriafsnit, fungere som en rammesætning i nærværende opgave, ved at informere om, hvordan oplevelser og transformering bliver til overgange i livet, som gør individet til en del af nye meningskabelser (Andrews & Roberts, 2015, p. 136). Dog ses det, hvordan det er vanligt at undersøge vanskeligheder i overgange, mens processen, som overgangen er, sjældent undersøges (Zittoun, 2006, p. 8). Derfor ses det vigtigt at undersøge, hvilke ressourcer, individet trækker på, i forbindelse med denne meningskabelsesproces, og hvilke ting, der udfordrer genskabelsen af ligevægt i tilværelsen (Zittoun, 2006, p. 7). Den meningsdannelse, individet engagerer sig i, vil ligeledes ses ud fra de positioner, der er tilstede, for at kunne forklare den bevægelse, der sker mellem individet og den kontekst, der er tilstede (Harré, 2012, p. 191).

5. Analyse

5.1 Informantintroduktion

Den følgende analyse tager udgangspunkt i de tre informanternes beskrivelser af asylperioden. Nedenstående vil give en kort introduktion til hver af dem.

5.1.1 Azzat

Azzat ankom til Danmark efter en flugt fra Afghanistan i en alder af 17 år i 2015. Han fik en toårig opholdstilladelse efter at have ventet i to år. Azzat boede nogle måneder på et børneasylcenter, hvorefter han blev sendt til alderstest. Det blev ud fra testen besluttet, at hans alder var 19 år, og derfor blev han overført til et asylcenter for voksne, hvor han var, indtil han fik opholdstilladelse. Azzat var på interviewtidspunktet 21 år ifølge den danske stat. Azzat fortalte, at han startede sin flugt fra Afghanistan sammen med sin familie, men at han blev væk fra dem i løbet af rejsen. Efterfølgende rejste han i perioder alene og andre gange sammen med mennesker, han mødte undervejs. De sidste fire måneder af hans flugt foregik til fods fra Tyrkiet, fordi han hverken havde penge til at købe billet eller ejede et pas. Azzat fortalte, at han i asylperioden oplevede psykiske problemer, og at han fik udleveret stærke psykofarmaka for at kunne sove. Under opholdet på asylcentret planlagte Azzat på et tidspunkt at tage sit eget liv. Han fortalte også i interviewet, at han hurtigt opdagede, at der var stor forskel på regler, religion og tankegang mellem Afghanistan og Danmark. Efter at Azzat kom til Danmark, har han fået nære relationer til en dansk familie, som han omtaler som sine bedsteforældre. Han gik på tidspunktet for interviewet på højskole og havde et ønske om at få en uddannelse inden for sundhedsvæsenet, hvor han ville kunne hjælpe mennesker, ligesom andre hjalp ham, da han kom til landet. Interviewerne fandt sted hos informanten selv. Azzat fortalte, at han var interesseret i at fortælle sin historie til os i håb om, at han derved kunne hjælpe andre i samme situation. Azzat var vant til fra tidligere at fortælle sin historie, og han fremstod velreflekteret i samtalen. Han var også optaget af, at vi fik noget information, som var nyttigt for vores opgave. Han nævnte selv, at han ikke var bekymret for, hvad han sagde, fordi det var anonymt. Vores oplevelse af Azzat var, at han var meget venlig, glad for at være social og havde

mange relationer. Interviewet var præget af en behagelig atmosfære, hvor informanten havde plads til både latter og til at blive berørt af det, der blev talt om.

5.1.2 Udar

Udar kom til Danmark fra Afghanistan som 17-årig i 2015. Udar nåede at bo på mange asylcentre, inden han fik opholdstilladelse. Hans egen forklaring på dette var, at han kom i konflikter med andre beboere, i form af eksempelvis slåskampe, hvorfor de blev nødt til at flytte ham rundt. Udar boede på børnecenter, før han blev sendt til alderstest. Her beregnede de hans alder til 19 år og han blev derfor, ligesom Azzat, flyttet til et voksenasylcenter. Udar fik først afslag på asyl, men fik omgjort sin sag i Flygtningesnævnet og fik opholdstilladelse efter at have været to år i Danmark. Udar var på interviewtidspunktet 21 år ifølge den danske stat. Udar konverterede under opholdet i asylcentret fra islam til kristendom, hvilket han i interviewet beskrev som en særlig betydningsfuld forandring i hans liv, hvorefter han begyndte at handle og tænke anderledes. Før dette, havde han overvejet selvmord og indtog jævnligt alkohol og hash, når han var ked af det. Udar fortalte at han, under flugten fra Afghanistan, gik flere måneder til fods samt at han rejste med en båd, der tog vand ind, hvorfor han måtte smide alle sine ting over bord for at lette vægten. Udar har på tidspunktet for interviewet fået en relation til en familie, som han nu bor hos, og han har fået sig et netværk i den lokale kirke. Han fortalte, at han gerne vil blive hurtigt færdig med sprogskole, så han kan komme i gang med uddannelse, hvor han er interesseret indenfor IT. Udar skal på interviewtidspunktet i gang med en praktikforløb ved siden af sprogskolen. Interviewerne fandt sted hos informanten selv. Udar fremstod som snaksalig og var god til at bruge kropssprog som supplement i sine beretninger til os. Vi oplevede, at han havde et ønske om at fortælle os sin historie og han kom omkring mange forskellige emner i interviewet, han så som vigtige at fortælle os om.

5.1.3 Mewael

Mewael kom til Danmark fra Eritrea i en alder af 22 år. Han kom til Danmark i 2014 og fik opholdstilladelse efter et år. På interviewtidspunktet var Mewael 25 år. Mewael ankom til et nystartet asylcenter og opholdt sig samme sted under hele sagsbehandlingen. Han boede, som den eneste af de tre informanter, udelukkende på voksen-

asylcenter under sagsbehandlingen. Mewael flygtede gennem Sahara, hvor han var ude for en ulykke samt sad i fængsel under dårlige forhold i flere måneder. Han fortalte at han, som et resultat af dette, ankom til Danmark meget syg. Mewael fortalte, at han på et tidspunkt var bange for, at han kun var kommet til Danmark for at dø af sin sygdom i asylansøgningsprocessen. Mewael havde på tidspunktet for interviewet to jobs. Derudover var han i gang med at tage en erhvervsfaglig uddannelse, hvilket han beskrev som svært på grund af sproglige udfordringer. Han fortalte i forlængelse heraf, hvordan han havde mange andre planer i forhold til at skabe sig en fremtid, i så fald det ikke lykkedes ham at fuldføre uddannelsen. Eksempelvis overvejede han at få et fuldtidsjob og samtidig studere på aftensskole. Mewael havde fundet relationer ved hjælp fra organisationer som hjælper flygtninge, men oplevede det vanskelig at få danske venner. Interviewet med Mewael fandt sted i et lokale hos en organisation, han var tilknyttet. Mewael fremstod i interviewene imødekommende og rolig. Han svarede på spørgsmålene på nøgtern og faktuel vis. Vi oplevede ham desuden som en person med meget gåpåmod og med en evne til at fortsætte, selv om han mødte modstand.

5.2 Positioner og ressourcer i asylperioden

Nærværende analyse tager udgangspunkt i de unge mænds beskrivelse af asylperioden, og vil præsentere, hvilke positioner, de unge mænd tildeles og tager op i perioden som asylansøgere, samt hvilke ressourcer de unge mænd gør brug af for at kunne navigere i denne tilværelse. Asylperioden beskrives overordnet som en svær periode i de unge mænds liv, der var præget af sygdom, begrænsede livsvilkår og usikkerhed. Analysen vil indeles i følgende temaer: *ventetid, mødet med myndighederne, relationer i Danmark, asylansøger- og flygtningekategorien samt den gode flygtning*. *Ventetid og mødet med myndighederne*, omhandler positioner omkring behandling og håndtering af asylansøgere i Danmark. *Relationer i Danmark og asylansøger- og flygtningekategorien* omhandler positioner som de unge mænd beskriver at have i direkte og indirekte møder med andre mennesker i Danmark. Sidst vil *den gode flygtning* omhandle, hvordan de unge mænd positionerer sig selv gennem italesættelse af egne ønsker og drømme. Temaerne repræsenterer ikke en udtømmende liste over de positioner, der var tilstede i mødet med de unge mænd, eftersom positioner er omskiftelig og dynamiske, men indeholder de positioner, der var særligt fremtrædende i samtalen med os (Harré & Moghaddam, 2003, p. 6).

5.2.1 Ventetid i asylcenteret: Handlingslammet og afhængig position

En central del af de unge mænds fortælling om at være i asylcenteret var beskrivelsen af, hvordan de oplevede at være i en venteperiode, hvor de havde begrænsede tilgang til rettigheder og pligter. Herunder ses det, at de unge mænd ikke har ret til at planlægge deres liv, og ikke har muligheder for at handle meningsfyldt og skabe sig en tilværelse i Danmark. Perioden kan ligeledes betegnes som en form for handlingslammet position, eftersom de unge mænd oplever ikke at vide, hvad der kommer til at ske med dem, eller hvornår venteperioden ender. Dette skaber usikkerhed for fremtiden, samtidig med, at de unge mænd fortæller, at det er med til at give en følelse af håbløshed. Ligeledes ses det, hvordan de unge mænd kan forstås som værende i en afhængig position, eftersom deres fremtid ligger i andres hænder. I de følgende afsnit vil det uddybes, hvordan de unge mænd forstår det at være i asylcenteret som værende i en

ventetid, og hvordan dette medfører at de unge mænd tildeles en handlingslammet og afhængig position.

5.2.1.1 Manglende fremtidsudsigter

Nedenstående beskriver, hvordan de unge mænd oplever at have manglende fremtidsudsigter før der foreligger et svar på deres asylansøgning, og hvordan de unge mænd ikke har mulighed for at forhandle de rettigheder og pligter, der er tilstede i ventetiden. Både Azzat og Mewael beskriver det således:

Azzat: fordi, vi ikke ved, hvis jeg ikke fik ja eller nej i asyl, så det er svært at tænke på fremtiden . . . vi ikke ved, hvor min fremtid. Er det rigtigt altså, vi fik ophold i Danmark, vi skal tænke fremtid i Danmark, eller, eller vi fik afslag, og vi tænke fremtid i anden land. . . Så der er ikke nogen der tænker på fremtiden, når vi venter.

Mewael: fordi, skulle de bestemme enten negativ eller positiv, de bestemmer min fremtid. . . Så jeg skal vente til de giver mig svar, negativ eller positiv . . . Men der var ingenting, tænker ikke over fremtiden den gang, kun min fremtid bestemmer, hvis jeg får positiv eller negativ, ja.

Ovenstående udsagn fra Azzat og Mewael, kan klassificeres som en førsteordenspositionering, hvor de unge mænd positionerer sig selv som magtesløse i forhold til en institutionel magt, der afgør ansøgningen om asyl. Af denne grund kan de unge mænd også ses som værende i en afhængig position, hvor magten til at afgøre retningen på de unges tilværelse fremadrettet ligger i andres hænder. Fordi positioner påvirker hvilke handlemuligheder, individet oplever at have (Harré & Moghaddam, 2003, p. 5), vil det at stå i en afhængig og magtesløs position gøre, at det kan virke meningsløst at rette opmærksomheden mod en fremtid, man ikke har nogen indflydelse på, hvordan bliver. Sproghandlingen de unge mænd benytter ved at bruge ordet *vente* indikerer en form for handlingslammelse, hvor meningsfuld handling er forsvundet og de unge mænd kun kan forholde sig til nutiden. Ud fra Mewael's beskrivelse af, at ”jeg skal vente til de giver mig svar” indikerer også, at det ses som en pligt at forholde sig afventende til sin fremtid. I det følgende beretter Mewael ligeledes om, hvordan det at vente på svar bliver omdrejningspunktet i hans liv:

Mewael: som jeg har sagt, du skal kun vente negativ eller positiv, og hvis du får positiv det er god, hvis du har lyst til at bo i Danmark, og hvis du får negativ også det er god, fordi så du får svar. (Interviewer: det er næsten bedre at få et negativt svar end at vente på svar?). ja, fordi hvis du venter et år uden svar det er meget problematisk [for] din psyke, altid tænker om den papir (Interviewer: mm) jeg kan se nogle de får, de har ventet land tid, så du kan se det i deres øjne, de er sorte.

Mewaels sproghandling om, at det er bedre at få afslag end at vente på svar indikerer, hvor ubehagelig det opleves for ham at leve i en ventetid. Mewaels beskrivelse af at mennesker får ”sorte øjne” af at vente kan forstås som en særlig kraftfuld sproghandling, hvor en mulig fortolkning er, at mennesker, der venter længe, mister håb. Det ovenstående udsagn om, at det at vente har konsekvenser for ens psyke, beretter ligeledes om, at ventetiden ikke er en ønskelig position at være i, men også, at det ikke er muligt at forhandle sig til en anden position. Mewaels udsagn giver ligeledes en forståelse af, at det eneste, som er meningsfyldt i asylperioden, er at få svar, og det kan tolkes, at det først er herefter, at individet igen har retten til at navigere i sit eget liv. At det ikke er muligt at forhandle sin position, når man venter på asyl, beskrives også af Azzat. Han fortæller blandt andet om en ven, der søgte asyl i Danmark, som aktivt prøvede at lære det danske sprog, men alligevel endte med at få afslag på sin ansøgning og nu bor på gaden i Frankrig:

Azzat: [Selvom min ven] bor to år i Danmark og han lærer sprog meget aktiv, (Interviewer: ja), men alligevel han fik afslag og måtte flytte . . . Så den gang jeg ikke tænke på, hvad skal jeg. Det kan man sige altså, [min ven] fra Afghanistan, han fik afslag, hvis han tænkte på fremtid i Danmark, nu han er på gaden og sover, han ikke får mad, han ikke får penge i Frankrig . . . og når, hvordan han tænker for fremtiden, han har aldrig tænkt før, jeg sover på gaden, men alligevel, han sover på gaden.

Azzat udsagn bliver en sproghandling, som er med til at underbygge en storyline om, at asylansøgere ikke har indflydelse på afgørelsen vedrørende asylsagen, og dette kan ses som et billede på ens egen magtesløshed. Ud fra ovenstående citat foreslås det

også, at Azzat ser det som en pligt at lære det danske sprog. Selvom denne pligt opfyldes, giver det dog ikke adgang til flere rettigheder i forhold til at få opholdstilladelse. På denne måde virker det tilsyneladende nytteløst at tænke på fremtiden, eftersom individet ikke selv har indflydelse på den. Selvom en asylansøger lever op til de pligter, vedkommende oplever at have, vil det ikke nødvendigvis betyde, at han få lov til at blive i Danmark.

Asylansøgere kan ud fra denne diskurs ikke selv forhandle deres position som asylansøgere, da de bliver nødt til at vente på, at den bliver forhandlet for dem. På denne måde kan det siges, at de unge mænd både står i en position, hvor de er afhængige af andre og ligeledes er handlingslammede, eftersom de fratages retten til at være aktør i eget liv. Hermed ses det, at de har begrænsede rettigheder til at bestemme over egen fremtid.

5.2.1.2 Manglende meningsgivende aktiviteter

En anden bemærkelsesværdig del af ventetiden var, hvordan tiden blev benyttet i asylcenteret. For særlig to af de unge mænd ses der en storyline, der beretter om meningsløshed eller ”spild af tid” i asylcenteret. Dette ses gennem Azzat og Udars fortælling, der i en førsteordenspositionering siger:

Azzat: det var lidt svært. I asylcenter der var ingenting, bare hele dagen vi venter på en svar, og efter det vi skal planlægge for fremtiden, så det er svært, hvornår [svaret] kommer, vi ikke ved rigtigt, så det er svært, hver dag er svært, og vi har ingenting vi skal lave . . . vi kan bare sige, vi spilder tiden i asylcenter.

Udar: der er ikke noget håb i den asylcenter. . . der er ikke noget aktivitet eller nogen ting . . . sådan spild af tid.

I Azzats udsagn bliver det gjort særligt klart, at det, der skaber mening for ham er, at få opholdstilladelse i Danmark, hvilket ikke ligger i hans hænder, og at hverdagen, som et resultat, ikke indeholder noget, der skaber mål eller mening. Det er samtidig interessant, hvordan Azzat beskriver, at det manglende tidsperspektiv i forhold til, hvornår svaret på asylansøgningen kommer betyder, at fremtiden først kan planlægges herefter. I Udars udsagn ses det ligeledes, hvordan han oplever at der ikke er

noget at lave i asylcentret. Hertil kan der stilles spørgsmålstejn ved, hvorfor de unge mennesker ikke selv igangsætter aktiviteter, mens de venter på asyl. Som beskrevet tidligere, står de unge mænd i en handlingslammet og afhængig position i forhold til, hvordan deres fremtid ser ud, og dette foreslås som forklaring på, hvorfor de oplever sig hæmmet i meningskabelsen og ageren i asylcenteret. Eftersom mennesket har tendens til at agere ud fra de positioner, som opleves at være tilstede i det specifikke miljø (Harré, 2010b, p. 268), foreslås det, at mændene oplever at være tildelt en position, hvor de er nødsaget til vente på, at andre træffer en beslutning for deres fremtid. I opfyldelsen af denne position kan der argumenteres for ikke at være nogle meningsfulde aktiviteter.

Samtidig er det dog interessant, at Mewael har en alternativ beskrivelse af aktivitetsniveauet på asylcentret:

Mewael: de har åbnet ny asylcenter, så de første en til to måneder der var ikke aktivitet, vi bare spiser og sover, spiser og sover . . . men efter to måneder de startede skole, de startede underviser i sproget, så på den måde vi startede hverdag vi gik til skole, vi kommer hjem og på den måde der var okay aktivitet den gang . . . hver morgen vi skal, vi skal gøre rent fælles toiletter, fælles køkken hvert hus, måske hvis vi gør rent mandag, det næste hus tirsdag, det er hver morgen. Og nogle gange, jeg var syg, så jeg har ikke deltaget i den ting, men nogle fra min hus tager ud og laver noget havearbejde med nogle danskere, tror jeg, og de spiller fodbold, men der var også, hvad hedder det, fælles computere, hvor du kan snakke på internettet med nogle venner men der er også nogle PlayStation games.

Mewaels fortælling indeholder en storyline om mennesker, der aktivt er med til at skabe sig en hverdag. Det er interessant, hvordan de unge mænd har forskellige beskrivelser af aktivitetsniveauet, hvilket der kan være flere årsager til. Fælles for Azzat og Udari er, at de har opholdt sig på et børneasylcenter. Dette kan gøre, at de konstruerer en anden storyline, end hvad Mewael gør, som kun opholdt sig på et voksenalysylcenter. Samtidig skal der tages højde for, at de alle tre har været på forskellige centre, med forskellige aktiviteter og procedurer, hvilket gør det vanskeligt at sammenligne. Det, at Mewaels asylbehandlingstid, sammenlignet med de to andre, var meget kortere, kan også være af betydning. Mewael var desuden fysisk syg, hvilket kan have en

indvirkning på, hvilke behov han har, i forhold til aktivitetsniveau. På trods af dette er det alligevel bemærkelsesværdig, hvordan han fortæller om at fastholde nogen aktiviteter, hvilket kan forstås som en måde at skabe mening i perioden.

De unge mænds fortællinger om forskellige aktiviteter beretter også om nogle pligter, der skal overholdes i ventetiden. I Mewaels beskrivelse ses det, hvordan der er pligter i form af rengøring og skoleundervisning. Både Azzat og Udar nævner også, hvordan det at gå i skole få timer om dagen er en pligt. Udar beskriver dog dette som en meningsløs aktivitet, eftersom hans danskfærdigheder er på et højere niveau, end det han bliver undervist i, fordi der hele tiden kommer nye asylansøgere ind i den eksisterende klasse, som skal undervises i basale dansk-sproglige færdigheder. Selv om de unge mænd oplever at have pligter, kan det tolkes, at disse er relativt beskedne i sammenligning med lokalbefolkningens.

5.2.1.3 Når ventetiden ophører

Et omdrejningspunkt for de unge mænd i ventetiden er tilsyneladende at få opholdstilladelse. De rettigheder og pligter, de unge mænd tildeles ved lov, når de får opholdstilladelse, bliver ligeledes en beskrivelse af, hvilke rettigheder, de ikke har som asylansøgere. Dette har den betydning at lovene i Danmark, på en intentionel måde, er med til at positionere asylansøgere, ved at give dem mindre fordelagtige vilkår end den resterende befolkning (Harré & Moghaddam, 2003, p. 7). Mewael beskriver det således:

(Interviewer: hvad var vigtigt for dig?) Mewael: at få opholdstilladelse . . . fordi, hvis jeg ikke får opholdstilladelse, jeg får ikke ret til sygehuset, til uddannelse, til at arbejde, til fremtid . . . når du får opholdstilladelse det betyder, at du har store muligheder . . . hvis du får opholdstilladelse, du har mange ret i Danmark, ligesom flygtninge, du skal få penge, du skal få lejlighed, du skal få, hvad hedder det, den uddannelse, sprogskole.

Mewael: fordi da jeg fik opholdstilladelse, eller før jeg fik opholdstilladelse, jeg kan se den behandling, da jeg var i asylcenter, de er ligeglade, bare de giver dig penge, og de er ligeglade, hvis du er syg eller har psykiske problemer, de er

ligeglad [med] alle i asylcenter, så på den måde jeg tænker, hvis Danmark tænker, okay, vi giver ham ikke eller vi giver hende ikke opholdstilladelse, de er ligeglad.

Mewael beskriver i det ovenstående, hvordan han er opmærksom på de forskellige rettigheder han har, alt efter, om han er asylansøger eller anerkendt flygtning. Hermed ved han, at han får tilgang til andre rettigheder og pligter, hvis han får opholdstilladelse, som er suspenderet under asylansøgningsperioden. Den sproghandling Mewael benytter sig af ved at sige ”de er ligeglad”, kan ligeledes fortolkes ud fra, hvordan han oplever at asylansøgere er tildelt en ligegyldig position.

I asylperioden har andre retten til at imødekomme asylansøgernes behov eller ej, hvorimod anerkendte flygtninge har mulighed for at benytte sig af tildelte rettigheder og pligter. At kategorien som ”anerkendt flygtning” giver en anden, mere handlekraftig position, beskrives af Azzat. Han beskriver, at han er bevidst om, at han fortsat kan blive smidt ud senere, selvom han har fået opholdstilladelse, men at han dog er i en position på det tidspunkt, hvor han har rettigheder og kan handle:

Azzat: ikke ligesom nu, nu kan jeg bare tænke på min fremtid, stadig efter to år jeg ved ikke, hvad der sker i mit liv, måske jeg bor i Danmark, måske jeg ikke bor i Danmark, men alligevel, altså jeg tænker, jeg har masser af tid, to år, så der er en masse tid, jeg skal lave noget med mig selv.

Ovenstående vil samlet set give et billede af, hvordan opholdstilladelsen for de unge mænd giver andre rettigheder og pligter, set i relation til hvilke forhold, der er gældende i asylperioden.

5.2.1.4 Ressourcer i ventetiden

Individer møder forandringer ved at benytte sig af forskellige ressourcer for at håndtere og navigere i brud (Zittoun, 2006, p. 19). Mewael fortæller om aktiviteter og rutiner i løbet af dagen på asylcentret, hvilket kan ses som en form for ressource, da det danner en form for struktur i hverdagen, med nogle faste holdepunkter i løbet af ugen, som giver noget at orientere sig efter. Der kan dermed argumenteres for, at dette kan ses som en symbolsk ressource for Mewael. Det skal dog pointeres, at Zittoun normalt omtaler symbolske ressourcer som udviklende, fordi de giver en tilpasning til en given

social og materiel situation, samtidig med at de beskytter en persons selvfølelse (Perret-Clermont & Zittoun, 2001 if. Zittoun et al., 2003, p. 417). Aktiviteter bliver for Mewael en måde at opretholde en hverdagsfølelse og ses som en måde han prøver at skabe mening på (Zittoun et al., 2003, p. 419). I relation til dette vurderes det, at denne symbolske ressource for Mewael kun forstås som noget, der hjælper med at være i asylcentret, og ikke som noget, der nødvendigvis vil fungere som en udviklende ressource i en anden situation.

Da Azzat spørges til, hvad der hjalp ham igennem tiden på asylcentret, svarede han følgende:

Azzat: nej, der var ingenting, der er ingenting bare folk prøver at hjælpe sig selv (Interviewer: mm) Det er svært, men det er bare, man kan sige, okay, nu lever i dag, altså i dag er også færdig, jeg skal nok leve i morgen også.

Ud fra dette citat foreslås det, at Azzat benytter sig af en kognitiv ressource, som stemmer overens med Zittoun beskrivelse af dette som værende et ræsonnement, som vedkommende gør for at håndtere en situation eller en udfordring (Zittoun, 2006, p. 19). Azzats beskrivelse af at ”der var ingenting” indikerer dog også, at han ikke oplevede tilgang til særlig mange hjælpemidler i forhold til at navigere i asylperioden.

Udar fortæller om, hvordan hans konvertering til kristendommen gav ham håb i asylperioden, fordi han vidste, at han havde kristne brødre og søstre i hele verden, og derfor oplevede at have et håb, som hjalp ham med at håndtere risikoen for at få afslag på asylansøgningen.

Udar: men for mig, når jeg bliver kristen så jeg finder håb på Jesus Kristus. Jeg sagde, hvis jeg tager til en anden sted, jeg ved det godt nu, jeg har mange søskende og det kan jeg finde det sted som jeg lever (Interviewer: mmm. Altså du har mange søskende, er det så i kirken?) ja i kirken, min familie, min store familie.

Hermed bliver hans kristne tro en symbolsk ressource, fordi den tillader ham at hæve sig over her-og-nu og skabe et orienteringsperspektiv for tilværelsen, som han kan agere ud fra, selv hvis han ikke får lov at blive i landet (ibid., p. 102). I tråd med dette

beskriver han også, hvordan han har benyttet sig af bøn i situationer, hvor han har haft brug for hjælp.

Ovenstående siger noget om hvordan rutiner, ræsonnement og tro bliver til ressourcer for de unge mænd. Dog vurderes det, at de unge mænd har begrænset tilgang til ressourcer til at skabe mening i tilværelsen på asylcenteret. To af mændene fortæller desuden, at der indtages meget alkohol og cannabis på asylcentre, hvilket ligeledes tolkes som en begrænset tilgang til ressourcer. Dette fordi deres beskrivelse ikke er, at der er tale om festlige indtag, men i stedet at rusmidlerne benyttes til at gøre sig selv bevidstløs, for at kunne flygte fra virkeligheden. I tråd med dette skal det også nævnes, hvordan to af informanterne overvejede at begå selvmord i asylcentre, hvilket ligeledes tolkes at indikere manglende tilgang til meningsgivende elementer i hverdagen. Et selvmordsforsøg vil ligeledes kunne ses som et voldsomt selvforsvar for den handlingslammede og afhængige position, ovenstående afsnit argumenterer for at asylansøgerne står i.

5.2.1.5 Opsummering

I det ovenstående er det blevet beskrevet, hvordan mændenes oplevelse af at være i en ventetid indikerer, at de står i en handlingslammet og afhængig position, hvor de ikke har ret til at planlægge egen fremtid og mangler bestemmelsesret over eget liv. Samtidig beskrives det, at mændene mangler tilgang til meningsgivende aktiviteter og har en begrænset tilgang til symbolske ressourcer. Ovenstående vurderes i høj grad at være skabt ud fra asyllovgivningen i Danmark. For at forandre den sociale verden skal man ændre de regler eller sædvaner, som aktive personer følger (Harré 2010b, p. 269). Asylansøgerne kan ikke ændre asyllovgivningen, hvorfor det kan argumenteres for, de ikke har mulighed for at forhandle de positioner, ventetiden medfører.

5.2.2 Mødet med myndighederne: Afmægtig position

De unge mænd beretter om forskellige møder med myndigheder og institutionelle praksisser, hvor det kan tolkes, at de unge mænd i forskelligt omfang bliver tildelt positioner, de ikke selv ønsker. I det følgende vil der gives et bud på, hvordan de unge mænds position kan forstås i forhold til myndighederne. Eftersom positioner er relationelle, vil det, at myndighederne forstås som magtfulde, betyde at mennesket i mødet med myndighederne positioneres som magtesløs (Harré & van Langenhove, 1999, pp. 1-2).

5.2.2.1 Fratagelse af troværdighed

Som en del af sagsbehandlingen skal asylansøgere til interviews med Udlændingestyrelsen. I Mewael udsagn, står det frem, hvordan myndighederne er indehaver af magten til at vurdere, hvorvidt de unge mænds behov for asyl er reelt. I Azzats udsagn ses det, hvordan man kan blive anset som en person uden troværdighed under interviews:

Mewael: . . . Og det var lidt svært fordi de havde sagde eritræerne i har ikke problemer i jeres hjemland, så vi gav ikke opholdstilladelse til jer, det var svært . . . og nogle gange de siger, du er ikke Eritræer, når du har samtale, når du snakker med dem, måske du får negativ, fordi du er ikke eritræer.

Azzat: Det os, jeg i samtale, første samtale efter tre-fire timer jeg snakker hele min historie, jeg [fortæller om] hvorfor jeg kom til Danmark, så de sagde til sidst ”jeg ikke tror på dig” . . . de sagde meget tit til mange flygtninge, ”vi ikke tror på dig”.

Mewael og Azzat fortæller om interviews i Udlændingestyrelsen, og der er derfor tale om tredjeordenspositioneringer, når de fortæller om disse tidligere hændelser i samtalen med os. I interviewkonteksten med myndighederne er der tale om en tvungen intentionel positionering, forstået på den måde, at myndighederne har den officielle magt til at lave en moralsk bedømmelse vedrørende de unge mænds livshistorie (Harré & van Langenhove, 2010, p. 117). I mødet med Udlændingestyrelsen, og i den storyline, der udspiller sig der, bliver den position, mændene har sat sig selv i, forhandlet. Det gør den, når interviewereren ikke tror på deres historie, og vedkommende dermed

udfordrer mændenes fortælling. Ved at interviewereren indikerer, at han ikke tror på mændenes fortælling, fortolkes det ligeledes, at de unge mænd positioneres som utroværdige. Eftersom den position en person tildeles determinerer den form for bidrag, vedkommende kan komme med til en storyline (Harré, 2005, p. 186), vil en person, der positioneres som utroværdig, fratages retten til at blive hørt i samtalen. De unge mænd bliver altså frataget rettigheder ved at de tildeles en position som ”utroværdig”, og mulige handlemuligheder ud fra denne position vurderes som meget begrænsede.

Ligeledes er interviewerens rolle at bedømme mændenes ret til asyl, og det er derfor ham, der har magten til at bestemme, hvorvidt mændene taler sandt. Der er derfor tale om magtfuld og ensidig positionering, hvor interviewereren ud fra den moralske orden har ret til at positionere mændene, uden at de har mulighed for at forhandle deres position. Ved at indikere, at mændene lyver, foreslås det at deres storyline ændres fra at være ”flygtning” med reelt behov for asyl, til at være ”immigrant” ”bekvemmelighedsflygtning” eller anden titel, som ikke giver ret til asyl. Der er dermed mange konsekvenser forbundet med at Udlændingestyrelsen kan bestemme, hvad der er sandt og herudfra positionere mændene.

Ved at Azzat og Mewael fortæller om tidligere hændelser, positionerer de også dem selv igennem en tavs førsteordenspositionering (van Langenhove & Harré, 1990, p. 22). Mewael fortæller om, at det var svært at blive anset som utroværdig, fortæller noget om hans meningsskabelse af den behandling, han møder. Når Azzat siger ”de sagde meget tit til mange flygtninge, vi ikke tror på dig”, kan dette ses som en sproghandling, hvor han prøver at forhandle sin egen troværdighed overfor os, ved at fortælle at det er vanligt, at Udlændingestyrelsen er mistroiske overfor asylansøgere, hvorfor mistroen ikke bør tillægges ham som person..

Azzats repositionering af sig selv som en, der fortæller sandheden, og dermed har ret til at få opholdstilladelse, ses også i nedenstående citat, hvor han fortæller, at han har fysiske mærker på sin krop, der underbygger hans fortælling:

Azzat: jeg altså, jeg er blevet beskudt på min krop og ind i min fod, altså jeg får ar fra kniv ind i min mave, så de selv sige, vi ikke tror på dig, så jeg sige okay de ikke tror på mig, men det er ikke nogen jeg har lavet selv, [-] det er min krop,

altså jeg kommer sådan der ud, [-] så de sagde okay vi tænker over vi søger efter, så de sendte mig til lægen og sådan noget til de finder det, så det er rigtigt.

I relation til ovennævnte fortæller både Mewael og Udard, hvordan de også har været udsat for tortur. Udard fik dog først afslag på sin ansøgning om asyl. Hermed ses det, hvordan de unge mænd har meget begrænset rum for at forhandle deres position i relation til Udlændingestyrelsen.

Den mest ekstreme form for tvungen positionering, er den der forekommer i retssager, hvor andre vil have rettighederne til at bedømme ens historie, og hvor der på sin vis er tale om en kamp, hvor enten anklager eller forsvarer vinder (Harré & van Langenhove, 2010, p. 118). Dette kan på mange måde ses i relation til, hvordan de unge mænd oplever mødet med Udlændingestyrelsen. Oplevelsen af, at der i interviewet er tale om en kamp mellem ansøger og myndighed beskrives eksplicit af Udard: "[interviewerne i Udlændingestyrelsen] sidder bare, de tænker på en kamp, de sidder ikke og tænker på at hjælpe dig".

5.2.2.2 Fratagelse af retten til personligt narrativ

Fortællinger om at være i en magtesløs position bliver særligt central i mødet med myndighederne i forbindelse med alderstestning. To af de tre informanter fortæller, hvordan de kom til Danmark som 17-årige, men blev sendt til alderstest og fik omgjort deres alder. I interviewene fortæller de unge mænd, hvordan myndighederne stillede spørgsmål ved, om mændene talte sandt om deres alder:

Udard: de sendte mig til ældretest, så de sagde, du er et år ældre, de sender mig til [voksenasylcenter].

Azzat: fordi, når vi kom til Danmark, vi har ingen papir, ingenting, og så kan vi sige, politiker eller nogen i asylsystemet, ikk', så de tjekker og selv finder ud af, hvor gammel er rigtig . . . så jeg fik rigtig rigtig chok og rigtig negativ for mig selv den gang de sagde okay, nu vi tænker du [er] ikke 17 år, men vi ikke 100 % sikker [på, om] du er 18 [år] eller 19 [år] men vi siger du er 19 [år], og det betyder, du løj eller lyver du i Danmark, du ikke 17 år, du 19 år. Så det er første ting de sagde, okay du lyver. Og det er en rigtig negativ ting.

Førsteordenspositioneringen opstår i relationen til myndighederne, hvor de unge mænd fortæller deres alder, hvilket så udfordres ved, at de bliver sendt til alderstest. De unge mænds udsagn indikerer den magtposition, myndighederne har, ved at de har retten til at bestemme, hvad der er sandt i mændenes fortælling. Ved at sige at de unge mænd lyver, fratages de rettighederne til at fortælle deres historier. Det foreslås, at de unge mænd bliver positioneret som inkompetente i forhold til at fortælle deres alder, hvorfor de ikke tildeles retten til at bidrage i diskussion herom (Harré & van Langenhove, 1999, p. 1). Azzats overstående beskrivelse af det negative i at blive opfattet som en løgner indikerer ligeledes, at han ser det som en pligt at tale sandt, og at han ikke ønsker at blive tildelt en position som utroværdig. Ikke desto mindre er det en position, mændene ikke kan trodse, og hermed er der pligter, de efterfølgende må udfylde (Harré & Slocum, 2003, p. 111). En central følge af, at mændenes alder ændres er, at de så opfattes som ”voksne” og ikke som ”børn”. Dette fører nye pligter med sig, da de i voksenasylcenteret skal til at tage vare på sig selv uden hjælp fra det personale, der står til rådighed, når man er under 18 år. De to mænd mister også rettighederne til et sammenhængende narrativ om sig selv. De tildeles en ny storyline, hvor de skal fortælle deres historier ud fra, at de er 19 år. Dette har den konsekvens, at de skal redegøre for, hvad de har lavet i de to år, som de har fået tilført deres liv. Udard fortæller blandt andet, at det ”hul”, der nu er i ens fortælling gør, at man fremstår utroværdig, og han fortæller, at han har set folk, der er blevet udvist fra Danmark, fordi deres historie ikke længere hænger sammen.

I samtalen med os modsætter Udard sig den tildelte positionering som utroværdig i forhold til aldersbestemmelsen, ved at udfordre sandhedsværdien i alderstesten. Han fortæller, at han kender mennesker med forskellig alder, som alle får samme alder af myndighederne:

Udar: det ved jeg ikke hvordan læger ved, jeg er et år ældre, og hele den folk jeg kender, nogle er [-] rigtig sådan gammel og de også siger de er 19 [år]. nogle er 16 [år] og det er svært at bevise, de siger også 15-16 [år], de siger også de er 19 [år].

Udars modstand til alderstesten kan forstås som et forsøg på at repositionere sig selv i samtalen med os, da det kan argumenteres for, at han i denne kontekst gives plads til og mulighed for det. De unge mænd har dog ikke, i mødet med myndighederne, mulighed for på en tilfredsstillende måde at forhandle deres position, forstået på den måde, at de ikke har noget at skulle have sagt i forhold til, hvilken alder de får. Ikke desto mindre forsøger Udars at forhandle sin position, i forhold til sit eget narrativ, ved at insistere på at beholde sin egen fødselsdag: ”så jeg sagde hvis i laver min år, men i skal ikke, i skifter min dag”.

5.2.2.3 Fratagelse af rettigheder til sundhedsvæsen

Alle tre informanter oplevede at føle sig syge i asylperioden, og giver beskrivelser af dette som er ret tæt på hinanden. De henvender sig alle til personale i asylcentret og beder om at komme til en læge. Denne handling kan ses som førstehåndspositionering, hvorpå de unge mænd lokaliserer sig selv indenfor specifikke moralske ordre og storylines (van Langenhove & Harré, 1999, p. 20), hvori de beder om hjælp, fordi de formoder, at de har ret til at få hjælp ved sygdom:

Azzat: altså der er ingen mulighed for eksempel, hvis jeg bliver syg så vi har kun en lille klinik inde i asylcentret, så de hjælper ikke så meget.

Mewael: og jeg spørger til, [-] at tage til lægen og de sagde nej, du skal drikke vand. (I: nå, du måtte ikke komme til lægen?) M: ja (I: okay) M: fordi jeg ikke papir, jeg ikke CPR-nummer, det var meget svært den gang.

Udars: men øh [-] det var sådan, men det er den, når man er syg, når man er i børnecenter, så du går og siger du er syg, de ikke tjekker dig, til den tidspunkt du skal falde ned før de ved, at du er syg. Hvis du siger bare, de siger nej, bare tilbage på værelset. . . et lille hul i mine tænder, så gider de ikke betale for et hul, så de tager dem ud.

Ovenstående vidner om, at de unge mænds ønske om at komme til lægen ikke er blevet mødt. Hermed bliver deres position forhandlet i mødet med autoriteter. Vi kender ikke grunden til, at de ikke fik lov at gå til lægen, men det ses relevant at de unge mænds meningskabelse indeholder, at de oplevede et behov for hjælp, som ikke blev

imødekommes. Interessant er det også, at Mewael tildeler denne mangel på hjælp til det faktum, at han ikke har et CPR-nummer. Ved at blive nægtet medicinsk hjælp, foreslås det at de unge mænd tildeles en magtesløs position, hvor de ikke har mulighed til at bestemme over egne behov.

5.2.2.4 Ressourcer i mødet med myndighederne

I de unge mænds møde med myndighederne kan det foreslås at der er opstået et brud, forstået på den måde at de ikke kan trække på tidligere erfaringer for at håndtere situationen (Zittoun, 2006, pp. 19-20). Som allerede beskrevet gør de unge mænds position, at de ikke har særlig meget rum til at handle, og det kan stilles spørgsmål om hvilke tilgængelige ressourcer de unge mænd har, for at kunne navigere i omstændighederne. I relation til dette, fortæller Udar, hvordan mange unge flygtninge har vanskeligheder med at fortælle en sammenhængende livshistorie. Det kan være en svær proces at tilpasse en storyline på en måde, som gør at den stemmer overens med de konventioner, der er for at fortælle en sammenhængende historie i en dansk kontekst (Harré, 2010b, p. 264). På samme måde kan der stilles spørgsmål ved, om de unge mangler kulturelle elementer i forhold til, hvordan det sociale stabiliserede mønster for interaktion er i Danmark (Zittoun et al., 2003, p. 417). Eftersom de tre mænd ikke har officielle papirer på alder og hvor de er fra kan det ses, hvordan de mangler ressourcer til at kunne forhandle deres position i mødet med danske myndigheder. Disse papirer kunne blive brugt som en ressource til at holde fast ved et personligt kohærent narrativ.

5.2.2.5 Opsummering

I de unge mænds beskrivelser af mødet med myndighederne vurderes de at være positioneret som utroværdige og magtesløse. Fortællingerne bliver samlet set et billede på hvordan en magtfuld positionering finder sted, hvor myndighederne har den endegyldige magt til at vurdere og derpå positionere mændene. Samtidig beskrives det, hvordan mændene i disse situationer ikke har nogen ressourcer til effektivt at kunne forhandle deres positioner.

5.2.3 Relationer i Danmark: Anerkendt personlig position

En central del af interviewene med Azzat, Mewael og Udar omhandlede relationer til andre mennesker. Det følgende vil derfor omhandle de unge mænds beskrivelser af deres positioner i forhold til de mennesker, de har mødt og etableret relationelle bånd med i asylperioden, samt mændenes fortælling om, hvordan de har oplevet at møde mennesker, der har ville hjælpe dem.

5.2.3.1 Tildeling af anerkendelse

Særligt i Azzats fortællinger er der en central storyline omhandlende, hvordan andre mennesker spiller en stor rolle i hans liv. Dette ses blandt andet, når han bliver bedt om at fortælle om sit første minde fra Danmark, og han beskriver en hændelse, hvor han blev budt velkommen af lokalbefolkningen i den by, hvor asylcentret lå:

Azzat: mm, det første ting jeg kan bare huske, når jeg kom til Danmark og så selvfølgelig det er lidt svært, det første ting jeg flyttede til [sted], og det var rigtig søde mennesker der kom på vejen og sagde velkommen, hilste på mig og det blev rigtig hyggeligt, og jeg sagde wauw, hvad er det for? Selv de kender jeg ikke, men alligevel de hilste på mig og spørger hvordan går det med dig. Det var ret hyggeligt for mig.

Ovenstående episode kan ses som en tredjeordenspositionering, hvor der samtidig foregår en førsteordenspositionering, når Azzat fortæller om episoden til os. I Azzats fortælling kan det tolkes, hvordan han oplever sig positioneret af byens beboere. Det, at Azzat bliver budt velkommen, forstås som en tildeling af retten til at være i byen. Hans position transformeres derfor fra at være udenforstående til at han, i denne diskursive kontekst, bliver en del af befolkningen (Harré, 2010a, p. 251). Det indikeres også hermed, at borgerne har rettighederne, og dermed magten, til at tildele ham denne position. Det, at Azzat beskriver denne situation positivt, kan forstås som om, at han er glad for og tilfreds med positionen, og der ses derfor ikke et forsøg på at forhandle den.

Udar fortæller ligeledes om, at han møder mennesker, som tager kontakt til ham. I hans fortælling er der tale om mennesker fra en lokal kirke. Da Udars bliver spurgt om, hvad der er godt ved disse relationer, svarer han:

Udar: når du sidder med dem, da jeg har mødt dem, jeg sidder med dem, sådan, du, du får lidt energi ved bare at snakke om gode ting, ikke, de prøver at give dig lidt, så som håb eller en ønske i sådan nogle ting, i første omgang, på den måde som vi siger, nej du kan komme ud og du kan møde os i deres hjem, så du kan se at der er nogle mennesker som passer på dig eller bliver ven med dig, du ikke føler dig helt alene, så du bliver ligesom lidt, nå okay, der er nogen, som, jeg er vigtig for dem, sådan (let grin/opmuntret tone).

Udars beskrivelse af disse mennesker ses som en førsteordenspositionering, hvor han tildeler dem en omsorgsfuld position. Dette ses blandt andet ud fra beskrivelsen ”de prøver at give dig lidt”. Hermed italesættes det, hvordan disse mennesker ønsker at hjælpe ham, og det indikerer ligeledes hans eget ønske om hjælp, hvilket dermed kan forstås en asymmetrisk relation. En central del af Udars oplevelse med disse mennesker er også at de er imødekommende ved, at de ved at invitere ham ind i deres hjem, og giver ham en oplevelse af at de ønsker relationer med ham. Dermed positioneres han, i relation til dem, som et menneske, der betyder noget, hvor han har ret til venskab og omsorg og ønskes velkommen. Udars beskriver også, hvordan disse relationer gav ham håb, og dette kan ses i relation til, at han ellers har beskrevet tiden i asylcenter som håbløs. Dermed kan det tyde på, at disse relationer også hjælper ham til at omskrive hans storyline, og er med til at generere et håb hos ham.

Mewael har en lidt anden historie end de to andre informanter, da han i interviewet beskriver, hvordan han oplever, at det er svært at skabe relationer med mennesker i Danmark. Han beskriver dog, hvordan han er en del af en organisation, hvor der er mennesker, som vil hjælpe ham:

Mewael: Da jeg kommer her til [organisation], jeg møder mange søde mennesker, vil gerne at hjælpe flygtninge eller indvandrere.

Ligesom hos Udar, er der i Mewaels beskrivelse en storyline om mennesker, der gerne vil hjælpe asylansøgere. Dermed ser der, i hans fortælling til os, en førsteordenspositionering, hvor ”asylansøgere” bliver en moralsk position, der har brug for hjælp, og andre mennesker forstås som nogle, der er i stand til at hjælpe. Hermed ses det også, hvordan Mewaels egen opfattelse af, at flygtninge er i en position, hvor de har brug for hjælp, imødekommes af disse personer.

5.2.3.2 En ny familie

Både Azzat og Udar har bygget nære relationer til personer som de ender med at kalde familie. Azzat har knyttet bånd til mennesker, han omtaler som sine bedsteforældre og Udar har knyttet bånd til en kvinde, han kalder sin mor, siden han fik opholdstilladelse. Azzat beskriver relationerne på følgende måde:

Azzat: Ja, så jeg har også en, som jeg kalder bedsteforældre, og de er rigtig rigtig sød, og de bor i, ja stadigvæk i [by], ja, så de er meget meget sød . . . (Interviewer: Hvordan ville dine bedsteforældre sige du er?) de hele tiden siger ”du er god” (griner)”.

Azzats beskrivelse af bedsteforældrene fortæller, hvordan han overfor dem har en position, hvor han er af særlig betydning. At beskrive relationer som et familieforhold er en sproghandling, der indikerer, at der er tale om nogle relationer, der er særlige og forstås som at gå ud over, hvad et normalt venskab indebærer. Det indikerer ligeledes, at der er andre mennesker, der har valgt at påtage sig pligter i forhold til at tage sig af ham. I interviewet beskriver Azzat, at han har mistet sin biologiske familie på flugten og han fortæller, hvordan han har følt sig alene i Danmark. Det, at have fundet noget familie, kan dermed ses som en genskabelse af den sociale kategori ”familie”, hvor der følger forskellige rettigheder og pligter med (Harré, 2010a, p. 251).

Udar beskriver i tråd hermed, hvordan hans mor har en helt central plads i hans liv. Dette bliver særlig fremtrædende i hans fortælling om, hvordan han havde det, da han fik at vide, at han fik opholdstilladelse:

Udar: Det var helt fantastisk (griner lettet) . . . men ting der var vigtigt det var min mor, og jeg sagde, nu én gang jeg har mistet min familie, og jeg skal ikke miste min mor her.

Det centrale i at få opholdstilladelse var hermed for Udar, at han kunne beholde relationen til sin mor. Denne sproghandling siger dermed noget om, hvor særlig betydningsfuld relationen til moderen er. På denne måde beskriver både Azzat og Udar i positive vendinger deres nyerhvervede familier, hvilket indikerer, hvor vigtigt det er for dem at have denne type relationer.

5.2.3.3 Sociale ressourcer

Det, at de tre unge mænd er kommet alene til Danmark, giver det en indikation på, at der er sket brud i forhold til de unge mænds relationer før eller under flugten (Zittoun, 2006, p. 5), og relationernes betydning i Danmark vil i det følgende forstås ud fra denne kontekst. Ifølge Zittoun er mennesket en del af sociale netværk, hvorfra der kan mobiliseres eksperthjælp og relationel støtte (Zittoun, 2006, p. 19). Sociale ressourcer er særligt brugbare til at hjælpe individet i forhold til repositionering og identitetsforandringer i overgange (ibid.). Det ses, hvordan de relationer, som de unge mænd fortæller om, har spillet en central rolle i forhold til at tildele de unge mænd en position som anerkendte og værdifulde. Den position, de unge mænd tildeles her, tolkes også at stå i kontrast til de positioner, de tildeles i ventetiden og i mødet med myndighederne.

5.2.3.4 Opsummering

Ovenstående beskriver, hvordan de unge mænd har oplevet mennesker, der er imødekommende, som ønsker at skabe relationer med dem og som er hjælpsomme. Dette beskrives særlig af Azzat og Udars, som har knyttet sig til relationer, de kalder familie i Danmark. Ikke desto mindre har de tre unge mænd alle relationer, hvor de tildeles ret til at skabe sig et liv i Danmark, og hvor de samtidig hjælpes med dette. Der ses i de unge mænds beskrivelser af relationen til andre mennesker ikke nogen pligter, men det er usikkert, hvorvidt de ikke oplever at have pligter overfor disse relationer eller om det blot omhandler, at det primære i deres fortælling er, at de i disse relationer får en position med rettigheder. Dette vil kunne forstås i relation til, at de i asylprocessen er

frataget normale rettigheder, hvorfor det kan antages at tildelingen af rettigheder i disse relationer står særlig frem i deres fortællinger. Relationerne til andre kan ses som vigtige sociale ressourcer i forhold til at repositionere sig.

5.2.4 Asylansøger- og flygtningekategorien: Ekskluderet og negativ moralsk position

I alle interviewene blev der i relation til civile mennesker og medier talt om positioner, som de unge mænd følte sig tvunget ind i, fordi de er en del af den moralske kategori ”flygtning”. Det skal her nævnes, at de unge mænd ikke selv brugte ordet ”asylansøger”, hvorfor deres beskrivelse af flygtninge ses som værende en dækkende beskrivelse både for perioden, hvor de er asylansøgere samt den periode de har været i siden de fik asyl. De unge mænd beskriver både negative oplevelser med andre mennesker samt diskurser i medierne, og disse emner vil tages op i det følgende.

5.2.4.1 ”Dem og os”

Azzat og Mewael beskrev i interviewene, hvor de oplevede at have meget lidt kontakt med danskere, mens de var i asylcenteret. Der ses desuden i de unge mænds beskrivelserne en opdeling mellem ”dem” og ”os” i forhold til danskere og asylansøgere, hvor Mewael siger: ”Vi har ikke meget kontakt til de danske udenfor”. I Mewaels beskrivelse ses der en førsteordenspositionering af ”os” og ”dem” i form af ordene ”vi” og ”de danske”, hvor der er en opdeling mellem asylansøgere og danskere. Azzat beskrev ligeledes en opdeling mellem danskere og flygtninge, hvor hans ønske var, at der kom flere fra lokalbefolkningen ind i asylcentrene. Dette beskrev han som svar på et spørgsmål om, hvad der kunne gøre tiden bedre i et asylcenter:

Azzat: [at] der komme[r] nogle danske mennesker ind sammen med flygtninge [så flygtninge] ikke føler [sig] helt alene så meget, vi er flygtninge vi kommer ind til landet . . . hvis der kommer danskere og laver aktiviteter og sådan noget, det er ret godt for flygtninge, så det er danskere [der] viser, vi er flygtninge, men vi er alligevel, vi kan godt lide jer . . . ja, det vi mangler [i] asylcenter.

Azzats beskrivelse af, at danskere burde komme ind og være sammen med flygtninge i asylcentret, ses som en førsteordenspositionering i samtalen med os. Hans fortælling siger noget om, at det er danskerne, der skal komme ind i asylcentret, altså at det er danskerne, der skal handle og være aktører. Spørgsmålet er, hvorfor han formulerer, at det er danskerne, der skal tage kontakten. Dette kan forstås som værende et billede

på asymmetriske relationer, hvor det er det andet menneske, der har rettighederne og pligterne til at distribuere og redistribuere positioner (Harré, 2012, p. 196). Hermed forstås danskere som dem, der har rettighederne til at positionere flygtninge i Azzats udsagn. Azzats beskrivelse af ”[i] er flygtninge, men vi kan alligevel godt lide jer” kan også indikere, at han oplever at den moralske position ”flygtning”, opfattes som negativ af den danske befolkning. En lignende beskrivelse, ses hos Udar:

Udar: men den ting der, der jeg kan ikke lide, jeg bliver sådan, hvis nu jeg går udenfor, der kommer en dansker, og siger nogle ting dårligt [om] mig, jeg ikke siger hele danskere er sådan dårligt, jeg bare personligt snakker med ham og siger undskyld hvis jeg har gjort noget ting fejl ved dig

I det ovenstående indikerer Udar, ud fra en beskrivelse af egne oplevelser og dermed ud fra en tredjeordenspositionering overfor os, hvordan han oplever at der er en negativ tilgang til flygtninge i Danmark. I citatet siger han samtidig, at han selv, når han snakker med danskere, ikke bruger deres moralske position som danskere til at positionere dem, men i stedet positionerer dem ud fra personlige egenskaber. Dette kan ses som en sproghandling, hvor det tolkes at Udar forsøger at forhandle den ensidige positionering af flygtninge-kategorien fra at være en stereotypisk gruppe til at være en mangfoldig gruppe af forskellige individer.

5.2.4.2 Stigmatisering og diskrimination

De unge mænd beskriver i interviewene, hvordan de har været udsat for eksplicit negativ positionering ud fra forskellige episoder, der kan forstås som diskriminerende. Diskrimination forstås i nærværende opgave som fratagelsen af rettigheder i selskabet med den anden, fordi vedkommende i samtalen positioneres som mindreværdig. Azzat beskriver forskellige tidligere oplevelser, der kan ses som diskriminerende:

Azzat ”Mine veninder, når de snakker i telefon, hendes veninde altså ikke lide flygtninge, så nogle gange siger ”fuck flygtninge” og sådan noget”.

Azzats udsagn er en tredjeordenspositionering, hvor han omtaler en telefonsamtale, han tidligere har overhørt. Azzat beskriver ud fra denne oplevelse, hvordan flygtninge som moralsk kategori positioneres dårligt. Der er altså ikke tale om enkeltpersoners

karaktertræk eller væremåder, men en beskrivelse af en gruppe. Positioneringen ses desuden meget eksplicit, eftersom personen i telefonen omtaler sin holdning til flygtninge direkte. Azzat beskriver sine følelser i relation til den stigmatiserende tilgang til flygtninge, i forlængelse af ovenstående oplevelse, ved at fortælle, at han er ked af, at han som flygtning bliver sat i en position, som han ikke føler, han fortjener:

Azzat ”Selvfølgelig det er altså, det er lidt hårdt eller det er meget hårdt, for hvorfor, hvorfor, vi ikke gør nogen fejl, hvorfor de siger sådan til mig, eller hvorfor siger sådan til folk, ja”.

Hans beskrivelse kan altså ses som et forsøg på at repositionere sig, hvor han udfordrer den position, han oplever at få tildelt. Azzat forsøger ligeledes at forhandle flygtninges moralske position, ved at sige, at både danskere og flygtninge laver fejl. Hermed taler han mod opfattelsen af, at flygtninge som gruppe er en ensartet masse, som laver dårlige ting, og forsøger ligeledes i det nedenstående udsagn at forhandle flygtninge og danskeres position til at være symmetriske overfor hinanden:

Azzat: alle laver fejl, men det kommer rigtig meget om flygtninge laver fejl, så derfor jeg også kontakt med nogle unge mennesker fra starten, de er meget svært at have kontakt med dem, de sagde vi kan bare høre flygtninge dårligt, . . . alle laver fejl, det er ikke kun flygtninge, det er ikke kun danskere . . . måske er der altså nogle flygtninge der kommer lyver men det gør ikke alle flygtninge.

Udar fortæller, ligesom Azzat, om oplevelser med mennesker, der udrykker negativt ladede udsagn om flygtninge:

Udar: men jeg har mødt i byen . . . et to drenge, som var danskere . . . de har sagt nogle ting, jeg var bare ligeglad. (Interviewer: hvad, altså hvad siger de, råber de bare efter dig eller hvad gør de?) . . . bare sådan nogle dårlige ting de siger.

Udar fortæller her om, hvordan han i situationer har oplevet negative udsagn i mødet med andre mennesker. Hans beskrivelse af, at han ”var ligeglad”, kan ses som en førsteordenspositionering i samtalen med os, hvor han modsætter sig deres ret til at positionere ham. Han fortæller dog senere, hvordan det gør ham ondt at blive beskrevet

dårligt, fordi han er flygtning. Mewael fortæller også, hvordan han oplever at mennesker tager afstand fra ham:

Mewael: ja, på gaden for eksempel, der, når jeg går og de kommer, hvad hedder det, på samme gade, når de ser dig, de flytter til det andet fortov. (Interviewer: okay, folk du ikke kender?) ja, på gaden, især hvis det er lidt mørkt.

Mewaels beskrivelse ses som en tredjeordenspositionering, hvor han tolker andres handlinger som en positionering af ham. Det fortolkes, at han anser deres adfærd som værende en reaktion på at han, som flygtning, går på gaden, hvor han giver mening til denne oplevelse ved at sammenkoble deres handling med hans tilstedeværelse. Mewael beskriver efterfølgende, hvordan diskriminationen påvirker ham: ”selvom du er ligeglad, men du føler lidt som om, du er ikke hjemme”. En fortolkning kan være, hvordan andres adfærd får ham til at føle sig fremmedgjort i det danske samfund. Han forsøger dog at distancere sig fra dette ved at sige, at han er ligeglad.

5.2.4.3 Omtale i medierne

Medier kan siges at være det primære udtryksmiddel for diskursive positionering som er med til at skabe en social orden (Harré & van Langenhove, 1999, p. 12). I interviewene spørges de unge mænd til, hvordan de synes medierne beskriver flygtninge, og de nævner alle, at medierne primært beskriver flygtninge dårligt:

Azzat: hvis [vi har] fjernsyn vi kan se det hver dag [sådan] nogle dårlige ting om flygtninge . . . Det kun kommer for fjernsynet når vi laver fejl.

Udar: Hvis en flygtning laver, som en flygtning, jeg laver [noget godt], de viser det kun én gang. Men hvis jeg laver en bøde for eksempel [eller] jeg drikker og slår på en, der kommer 10 [reportere] og de siger uuuuh, måske [kommer jeg] en uge [i] fjernsynet, det er [forskellen].

Mewael: ja jeg synes de bliver beskrevet på dem, eller os (griner lidt), ikke så godt, men det har de også grund til, fordi, jeg vil ikke sige alle flygtninge har lyst til at integrere sig i det danske samfund.

De unge mænd beskriver dermed alle tre, hvordan de oplever, at mediernes diskurs om flygtninge primært er negativ. Hermed er der tale om en tredjeordenspositionering, fordi de beskriver tidligere oplevelser eller forståelser af medier. Mewael mener, at det er reelt nok at beskrive flygtninge dårligt og han forsøger dermed ikke at forhandle flygtnings position i medierne på lige fod med de andre. Interessant er det dog, at han italesætter flygtninge som ”dem” først, hvilket kan indikere, at han ikke selv ønsker at være i den kategori, og prøver at repositionere sig. Mewael beskriver dog efterfølgende, hvordan det ikke er alle flygtninge, der er, som medierne beskriver dem. Azzat og Udar engagerer sig i repositionering i forhold til at fortælle, at mange flygtninge ikke passer ind i den negative beskrivelse:

Udar: . . . for eksempel, jeg kender godt mange flygtninge, der er gode til mange ting, sådan til sport eller sådan.

Azzat: hvorfor, altså der er mange mange flygtninge laver gode ting i Danmark, går i skole og prøver og få arbejde og sådan noget. Hvorfor ikke nogen fjernsyn kommer efter dem?

Ovenstående ses som en tredjeordenspositionering, hvor mændene svarer på mediernes positionering af dem. Azzat og Udar beskriver, hvordan mange flygtninge gør gode ting men at dette ikke kommer i medierne. Ovenstående giver et billede af, hvordan de unge mænd oplever, at der skabes en diskurs i medierne, som ikke stemmer overens med deres forståelse. Det indikeres hermed, at medierne kun giver dele af en historie, og er med til at skabe en bestemt form for positionering af denne gruppe mennesker.

5.2.4.4 Ressourcer i forhold til diskrimination og stigmatisering

Det følgende vil beskrive, hvilke ressourcer de unge mænd har tilgang til, for at navigere i de negative oplevelser med andre mennesker. Særlig to af de unge mænd beskriver, hvordan de benytter sig af kognitive ressourcer i forhold til at negligere dårlige oplevelser med andre mennesker (Zittoun, 2006, p. 19). Dette gøres ved at resonere sig frem til, at de har haft dårligere oplevelser tidligere, så derfor kan de også komme igennem det, der sker nu:

Udar: For mig hjælper det personligt, hvis jeg møder sådan nogle ting, eller har haft mødt sådan nogle ting, [når] de tanker kommer, jeg tænker på Afghanistan [hvor] der er endnu mere dårligt, på den måde når folk kommer og siger den ting, [tænker jeg på, at] de ikke dræber dig, de ikke skyder på dig (griner) så, man [skal kunne klare det].

Mewael: Som jeg har sagt, jeg har dårlige erfaringer i mit liv, [og her] jeg kan bevæge mig frit, jeg kan gå hvor jeg har lyst til . . . mange de dør på vej til Europa.

Medierne har en central plads i forhold til at skabe den sociale orden (Harré & van Langenhove, 1999, p. 12), og eftersom de unge mænd ikke har tilgang til at ændre mediernes beskrivelse, kan der argumenteres for at de ikke har de fornødne ressourcer til at forhandle den diskursive beskrivelse af dem her. Ikke desto mindre benytter Udar sig af tidligere oplevelser med medierne til at fortælle os, at medierne ikke er interesserede i sandheden, ved at sige følgende: ”Sådan nogle ting, som man kan vide, videoer det er bare business”. Medier kan normalt forstås som en symbolsk ressource, men dette vil ikke nødvendigvis være en ressource for de unge mænd da det oplevede negative billede i medierne kan føre til diskrimination i andre sammenhænge. På den anden side kan det dog foreslås, at medier kan være en symbolsk ressource i den forstand, at de giver de unge mænd en kilde til orientering og meningsskabelse for, hvordan de ikke skal handle i verden.

5.2.4.5 Opsummering

I ovenstående ses det, hvordan unge mænd oplever sig negativt positioneret ud fra at være i kategorien flygtning. Det bliver også beskrevet, hvordan mændene oplever at medierne skildrer flygtninge ensidigt negativt. De unge mænd forsøger at repositionere både sig selv og kategorien flygtninge og beskriver samtidig, hvordan det er hårdt at blive sat i en position som mindreværdig. De unge mænd benytter sig af kognitive og symbolske ressourcer i forsøget på ikke at lade de dårlige oplevelser påvirke dem.

5.2.5 Den gode flygtning: Tilfredsstillende position i Danmark

Følgende vil omhandle, hvordan de unge mænd konstruerer deres personlige historie i forhold til at begå sig som flygtning i Danmark. I tidligere temaer er det blevet beskrevet, hvordan de unge mænd i forskellige situationer ikke oplever at have særlig mange rettigheder i Danmark, samt hvordan de oplever meget få pligter i dagligdagen til sammenligning med andre voksne mennesker. Trods dette tolkes det, at de unge mænd beskriver flere pligter knyttet til det at være en ”god” asylansøger eller flygtning i Danmark. Følgende vil komme nærmere ind på nogle af de italesatte pligter, som fremstår i interviewene med de unge mænd.

5.2.5.1 Tilegnelse af dansk kultur og sprog

Det at tilpasse sig den danske kultur ses særligt centralt i interviewene. Dette kan forstås som værende en diskursiv konstruktion af personlige historier, som vil påvirke, hvordan mændene agerer i den sociale praksis (Harre & van Langenhove, 2010, p. 108). De unge mænds nedenstående beskrivelser er førsteordenspositioneringer overfor os i samtalen, herunder en beskrivelse af, hvilke pligter de ser som værende deres som flygtninge i Danmark. Et eksempel på dette er de pligter, der ses ud fra de unge mænds beskrivelser om, hvilke læringsmål de har:

Udar: ja, og du kan lære hvad andre folk lever og hvad der har betydning her, hvad man skal lære af kultur . . . Jeg skal blive med dansk færdig.

Azzat: Og, ja, så jeg går i sprogskole stadig og lærer sprog. Og derfor jeg flyttet til højskole, det er meget nemmere at lære sprog og også dansk kultur på højskole.

Mewael: jeg prøver at, (hah), meget at adoptere det danske samfund eller det danske samfunds traditioner, men jeg drikker ikke, jeg fester ikke.

Mewael: så jeg vil gerne at lære meget dansk, fordi det er en måde at integrere sig.

Alle tre mænds udsagn vidner om en stræben efter at tilpasse sig det danske samfund, hvor de beskriver et ønske om at lære eller ”adoptere” dansk kultur. Også gentagne andre steder bliver der nævnt beskrivelser af, hvordan de forsøger at tilegne sig færdigheder, som de oplever at have brug for i Danmark. Udsagnene indikerer også en oplevet pligt til at lære dansk sprog og kultur at kende. At det danske sprog er en pligt, ses desuden i, hvordan de unge mænd i en vis periode er pålagt obligatorisk sprogskole. Der er desuden sprogskole på asylcentrene, hvormed sproget bliver en pligt, selv før individet tildes opholdstilladelse. Udsagnene vedrørende tilegnelse af sprog og kultur kan også ses som en indikator på, at der foreligger et ønske om at repositionere sig selv, for på den måde at kunne håndtere sin situation i Danmark mere hensigtsmæssigt (ibid.). For at kunne tilegne sig en tilfredsstillende position, er det nemlig vigtigt at have kendskab til lokal viden eller kundskab for dermed at kunne handle hensigtsmæssigt i den sociale verden (Harre, 2012, p. 202). Altså skal mændene, for at kunne handle succesfuldt i den nye moralske orden, tillære sig nye forståelser, samtidig som de gamle ikke længer vil være brugbare for at dirigere retning i den verden, de lever i. Samtalen med os indeholder samtidig en storyline om, hvordan de unge mænd aktivt positionerer sig som nogen, der ønsker at integrere sig og leve op til de pligter, de oplever at have. At acceptere og tage forskellige pligter på sig er nemlig aktive selvpositionerings handlinger (Harré & Slocum, 2003, p. 105).

I tråd med ovenstående ses det i det nedenstående, hvordan både Azzat og Udar positionerer Danmark som havende svaret på, hvad der betegnes som et godt liv, og hvordan man skal handle. Azzat svarer i det nedenstående på, hvordan han har det med at have ændret sig en del i Danmark:

Azzat: for mig er det okay. Det er vigtigt, altså vi er flyttet fra en krig land, når vi kommer til Danmark selvfølgelig vi lærer noget . . . Hvis vi tænker ligesom Afghanistan vi aldrig bliver god.

Udar: [flygtninge] kommer helt [fra] en anden verden, mere dårlig, men hvis man går og prøver at lære dem, hvad er det, hvad er det rigtige liv.

I det ovenstående ses en førsteordenspositionering, hvor Udar og Azzat positionerer dansk kultur overfor den afghanske. Det beskrives, hvordan det danske samfund har

rettighederne til at lære mennesker fra en afghansk kultur noget, hvor de unge mænd også har en pligt til at lære, da deres kultur ikke er god nok. Hermed er der altså tale om et asymmetrisk magtforhold, hvor de unge mænd positionerer sig selv som uvidende folk, der skal lære noget. Der kan argumenteres for, at dette siger noget om den sociale konstruktion af virkeligheden i Danmark, eftersom beskrivelserne kan tolkes at reflektere et narrativ, som allerede eksisterer i kulturen og som er en del af repertoiret hos medlemmene af samfundet (Harre & van Langenhove, 2010, p. 111). I individets selvfortælling, er der forskellige diskursive praksisser, der er tilgængelige for deltagerne at tage op, indenfor samtalens storyline og i den moralske kontekst de befinder sig i (Moghaddam, 1999, pp. 76, 80). Altså kan der argumenteres for, at hvis man vil have en position med visse rettigheder i Danmark, må man forholde sig til, hvordan dette opnås indenfor den sociale orden.

5.2.5.2 Ressourcer for at blive en gode flygtning

I det ovenstående bliver det beskrevet, hvordan det danske sprog ses som en pligt. Det kan dog argumenteres for samtidig at være en ressource for de unge mænd. Det kan det, fordi sproget giver adgang til kulturelle erfaringer, som kan bruges som symbolske ressourcer (Zittoun, 2006, p. 103).

Foruden dette lagde vi mærke til, hvordan de unge mænd benyttede sig af den lokale befolkning for at få tilgang til symbolske ressourcer. Et eksempel er, hvordan den lokale befolkning åbner op for at lære mændene det lokale sprog. Dette ses meget konkret i følgende citat, hvor Mewael svarer på, hvad han kan lide at lave:

Mewael: (griner lidt) at finde [danske] venner, fordi jeg skal, jeg er blevet færdig med sprogskole, men jeg er ikke god nok [til] dansk.

I udsagnet ses der en storyline om, at Mewael ikke er god nok til noget, og altså ikke opfylder den pligt, han oplever at have. Samtidig positionerer han ”danskere” som værende en gruppe, der har denne kundskab, og som kan hjælpe ham med at erhverve den. Azzat beskriver også, hvordan han satte pris på, at der kom mennesker fra lokalbefolkningen ud på asylcentret for at hjælpe med at lære ham sprog:

Azzat: [danskere] kommer ud og prøver at læse nogle papirer til mig eller lærer til mig noget sprog, ja. Det kan jeg godt huske, jeg aldrig glemme det, det meget vigtig, og jeg kan huske altså folk hjælpe mig, da jeg var rigtig dårlig.

Dette vidner igen om en positionering, hvor Azzat beskriver sig selv som uvidende, samtidig med, at danskere bliver dem, der har ressourcer til at give ham hjælp ved at undervise ham. Også til at mediere kulturelle erfaringer mere overordnet beskriver Udard, hvordan danskere bliver midler til at nå sine pligter som flygtninge:

(Interviewer: du sagde at da du kom der var det vildt forskelligt, det afghanske samfund og det danske samfund at kende, hvad har hjulpet dig?) Udard: faktisk jeg var udenfor hele tiden, jeg var i bokseklub jeg var i skole, jeg var, jeg har været ikke ret meget inde i asylcentret, på den måde jeg har fået noget kontakt med danskere. (Interviewer: mm, okay, så det er meget kontakten med danskere?) ja.

Ovenstående udsagn indikerer at relationen til danskere ses som central for at kunne internalisere nye kulturelle oplevelser. Ligeledes beskriver Azzat, hvordan relationer gør, at han får tilgang til kulturelle elementer:

Azzat: Når jeg er sammen med mine bedsteforældre . . . de har masser af bøger og sådan noget, de skal fortælle om historier og hvordan det var 50 år gamle Danmark, så de bare fortælle mig omkring Danmark, ja. Så de altså synes det er vigtigt at jeg skal lære noget om Danmark, om livet, så de bare fortælle en historie når jeg spørger om noget efter.

Azzats beskrivelse i det ovenstående viser, hvordan hans bedsteforældre fortæller ham om ting, han ellers skulle læse i bøger. At unge mennesker lærer af værdier, traditioner og erfaringer fra ældre mennesker og inkorporerer dette i deres orienteringssystemer, er en naturlig del af et samfund (ibid., pp. 20-21).

Hermed kan relationer ses som nogle, der medierer symbolske ressourcer for de unge mænd. Individets udvikling skabes gennem interaktion med objekter, personer og tegn, og på baggrund af disse interaktioner oversættes meningen med de semiotiske

elementer der finder en plads i personen (ibid., p. 8). Relationerne med andre mennesker kan forstås som være medskabende til udvikling i de unge mænds liv, fordi de unge mænd igennem disse relationer får tilgang til kulturelle artefakter og færdigheder de har brug for, for at kunne begå sig i eksillandet.

Det er dog centralt at stille spørgsmålstejn ved, hvorvidt de unge mænd oplever at have tilgang til nok ressourcer for at kunne opfylde de pligter, de oplever at have. Eksempelvis beretter Azzat om, at han oplevede, at der er mange flere pligter til flygtninge, så snart de får opholdstilladelse, men at man ikke har tilgang til ressourcer der gør disse opnåelige, før man får opholdstilladelsen:

Azzat: Selvfølgelig vi bruger tid [i asylcenter], vi ikke laver noget, så vi fik ophold, altså det er svært og igen bruge tid, lærer, altså mange ting på samme tid.

Her beskriver han, at han ikke har haft mulighed for at lære mange af disse ting i centret, men at han oplever at det forventes, at han lærer det, så snart han har opholdstilladelse. Det, at alle informanter nævner, hvilken rolle danskerne spiller for dem i forhold til at lære dansk og mediere kulturel viden, samt det, at de alle nævner, at de ikke møder mange danskere i asylperioden, indikerer for os at se, at asylcenterlivet spænder ben for opfyldelse af pligter, herunder tilegnelsen af sprog og kultur. Samtidig fortæller de unge mænd om, hvordan de oplevede at sprogskolen i asylcentret var væsentlig mindre lærerig end sprogskolerne, der udbydes, efter man har fået opholdstilladelse, og det kan derfor antages at også sprogtilægnelsen er vanskelig, før man får opholdstilladelse, dette både på grund af skoleniveau og på grund af få mennesker at tale dansk med.

5.2.5.3 Opsummering

Ud fra de unge mænds fortælling ses det, hvordan de oplever det som deres pligter at lære dansk kultur og sprog at kende, og det kan forstås som en del af deres menings-skabelsesproces i Danmark. Det argumenteres i tråd hermed for, at deres fortælling om at tilpasse sig den danske kultur og lære sprog hurtigt til dels er et resultat af, at der i det danske samfund forventes af dem, at de tillærer sig danske praksisser og kultur. Centrale ressourcer for at opnå opfyldelsen af disse pligter ses som værende kontakt

med danskere. Desuden ses sprog i sig selv som en ressource. Begge disse er dog først til stede i stor grad, når individet har fået opholdstilladelse, hvorfor det er svært at tilegne sig en position, som en velintegreret person, før vedkommende har fået opholdstilladelse.

6. Diskussion

Nærværende projekt har undersøgt, hvordan unge asylansøgende mænd giver mening til perioden som asylansøgere, gennem en interviewundersøgelse med tre mænd, der er ankommet alene til Danmark. Det er blevet undersøgt, hvilke positioner de unge enlige asylansøgere indtager og tildeles i Danmark, og hvordan de forholder sig til disse. Ligeledes er det blevet undersøgt, hvilke ressourcer unge asylansøgere bruger til at forhandle en given position og give mening til det, de gennemgår. I analysen blev to positioner identificeret ud fra, hvordan asylsystemet fungerer i Danmark. Herudfra tildeles de unge mænd en handlingslammet og afhængig position, mens de venter på asyl, samt en afmægtig position i forhold til mødet med myndighedspersoner. Der blev desuden fundet to positioner, som omhandler informanternes oplevelse af dem selv i forhold til andre mennesker i Danmark, hvori de berettede om både at indtage en anerkendt personlig position samt at blive positioneret ekskluderet og negativt. Sidst ses der, hvordan de unge mænd forsøger at opfylde de pligter, de oplever at have i Danmark, for at kunne indtage en position som en ”god flygtning”.

Den følgende diskussion vil først omhandle en vurdering af asylperioden ud fra en liminel ramme, og hvilke implikationer dette har for de positioner, der er tilstede i asylprocessen. Dernæst diskuteres det, hvordan den diskursive konstruktion af asylansøgere i Danmark påvirker informanternes narrativer. Efterfølgende diskuteres det, hvordan informanternes tilgang til ressourcer vil have indvirkning på deres handlemuligheder. Sidst vil projektets metode vurderes efterfulgt af implikationer for praksis og videre forskning.

6.1 *Asylprocedurens liminelle betingelser*

I det følgende vil det diskuteres, hvordan asylcenteret og asylprocedurens liminelle vilkår sætter nogle særlige rammer for, hvilke positioner de unge mænd tildeles.

6.1.1 *Fanget i en midtimellem tilstand*

Asylperioden kan ses som en liminel tilstand i relation til mændenes beskrivelse af, hvordan opholdet på asylcenteret var. Perioden i asylcenteret indikerer en overgang mellem to tilstande, hvor mændene tidligere var borgere i deres hjemland, og hvor de nu venter på at blive tildelt retten til at blive i Danmark (Thomassen, 2009, p. 19). Gennem de unge mænds beskrivelser af oplevelser i asylcenteret, ses det, hvordan mændene er fanget i en midtimellemtilstand, hvor de ingenting ejer, og hvor de ligeledes er frataget tidligere rutiner og vaner (Turner, 1985, pp. 49, 53). Samtidig ses det, i tråd med, hvad der kendetegner liminelle perioder, hvordan almindelige rettigheder og pligter er suspenderet for de unge mænd i forhold til forvaltning af deres eget liv (ibid., p. 49). Mændene er tildelt basale rettigheder i form af, at de får penge til mad og personlig pleje, tag over hovedet og en seng at sove i. Andre rettigheder, som tilgang til skole, job, eget hjem og sygehjælp er, ifølge mændenes fortællinger, fraværende og bliver frigivet, i så fald de får opholdstilladelse. Samtidig beskriver mændene minimale pligter i asylcenteret, som består af sprogskole få timer om dagen samt rengøring i centret. Denne beskrivelse indikerer, hvordan asylperioden bliver en overgangsperiode, hvor de ikke har tilgang til de rettigheder og pligter, der er almindelige for den lokale befolkning. Det interessante i forhold til ovenstående er, hvordan en opholdstilladelse og de forhold som gælder der, bliver en kontrast til asylcenterperioden. På denne måde ses den indskrænkede position, som tildeles i asylcentret, hvor rettigheder og pligter er reduceret, på en sådan måde, at man kun har tilgang til det, man behøver for at overleve, mens man venter.

De unge mænd kan siges at være i gang med at gå fra en tilstand til en anden, mens de gennemgår en usikker statusløs periode i samfundet (Turner, 1985, p. 49; Turner, 1966, p. 97). Hvordan asylperioden bliver en fratagelse af taget-for-givet privilegier, voksne mennesker normalt har, stemmer også overens med van der Horsts (2004) forskning som ligeledes siger, at asylperioden bliver en fratagelse af at leve sit liv

som man selv ønsker (van der Horst, 2004, p. 43). I Ghorashi og kollegaer (2018) bliver asylcenterlivet beskrevet som en form for tab af kontrol over eget liv (Ghorashi et al., 2018, p. 380), og Sourander (2003) beskriver, hvordan mennesker mister råderetten over egne handlinger (Sourander, 2003, p. 206). Dette stemmer godt overens med næreværende projekts forståelse af, hvordan mændene bliver fanget i en tilstand, hvor de har manglende kontrol over eget liv. Denne opgave bidrager dog med en uddybet forståelse af baggrunden for dette kontroltab. Det fortolkes nemlig, at asylcentrets rammer og asyllovgivningen i Danmark er med til at sætte mændene i en midtimellem-position, hvor deres handlemuligheder er begrænsede, indtil de tildeles retten til at overgå til en postliminel fase.

6.1.2 En usikker fremtid

Asylperioden bliver også liminel for de unge mænd i den forstand, at fremtiden bliver gennemgående usikker (Thomassen, 2009, p. 22). Dette vurderes som at være tilfældet for de unge mænd både på baggrund af den uklare tidsramme for behandling af asylansøgningen og grundet tvivlen om, hvad udfaldet af asylansøgningen vil blive. Vil de unge mænd få godkendt eller få afslag på deres ansøgninger? På denne måde ses det, hvordan de unge mænd bliver fanget i en håbløs nutid i asylcenteret, hvor det er vanskeligt for dem at forestille sig fremtiden. På samme tid vil der ikke være andre novicer i asylcenteret, der kan være behjælpelige for de unge mænd, da de selv er i en liminel tilstand. Tidligere asylsøgere vil ligeledes ikke kunne være til hjælp, da de ikke selv har gennemgået den liminelle periode på eksakt samme måde som hver af de unge mænd gør (ibid.). Asylperioden kan, for de unge mænd, dermed siges at være en tilstand, der bærer træk af usikkerhed og mangel på uundgåelighed mellem, hvad der er kendt og ligger bagud og det fremtidige udfald (Andrews & Roberts, 2015, p. 132).

I en typisk liminel fase er det dog vanligt at kende til, hvad der kommer efter overgangsperioden (ibid.), og det kan argumenteres for ikke at være tilfældet for mændene, fordi de ikke ved, om de får opholdstilladelse eller ej. Denne forskel er interessant, fordi det kan give et billede af, hvorfor det er svært for de unge mænd at handle meningsfyldt i asylcenteret. At der ikke er en sikker postliminel fase efter asylperioden, vil kunne være med til at påvirke de unge mænds mulighed for at benytte

asylperioden som en forberedelsesfase til livet efter asylcenteret. Dette fordi, det er svært at forberede sig på en fremtid, man ikke ved, hvad vil indebære. At den liminelle periode indeholder usikkerhed er normalt, men det argumenteres for, at asylperioden går ud over, hvad der er almindeligt for liminelle perioder, fordi der ikke ses en sikker postliminel fase. Derfor ses fremtiden ikke nødvendigvis som en tid med muligheder og udvikling (ibid.)

Det, at indflydelse på egen fremtid er suspenderet på ubestemt tid i behandling af asylansøgningen, og at fremtiden er så usikker, argumenteres for at have indvirkning på, at de unge mænd i denne periode ikke har mulighed for at handle meningsfyldt og være aktør i eget liv. Denne forståelse vurderes at tilføje viden til, hvad det er, der gør asylperioden så usikker, hvormed der bygges videre på tidligere forskning, som også har fundet usikkerhed som et centralt tema i asylansøgningsprocessen. Tidligere er det nemlig fundet, at asylansøgers manglende status og manglende svar på asylansøgningen skaber en overordnet usikkerhed for fremtiden (Chase, 2013, p. 862). Den lange asylprocedure blev ligeledes i Sourander (2013) forbundet med usikkerhed (Sourander, 2003, p. 206) og i Vitus (2010) blev det også af asylsøgende børn beskrevet, hvordan fremtiden var manglende eller usikker (Vitus, 2010, p. 40). Nærværende projekt bidrager samlet set med en forståelse af, at usikkerhedsfølelsen er et resultat af, at der ikke er en sikker postliminel fase, hvorfor asylansøgerne ikke kan orientere sig mod fremtiden, men i stedet sidder fast i en nutid, hvor de ingen magt har over, hvad der vil ske med dem.

6.1.3 Manglende meningsgivende aktiviteter

En traditionel liminel periode vil være ledsaget af vækstprocesser og forvandling (Turner, 1985, p. 49), men det kan ud fra de unge mænds beretninger argumenteres for, ikke at være tilfældet i asylperioden. Tiden i asylcenteret bliver for de unge mænd en periode uden meningsgivende aktiviteter, hvilket fanger dem i en håbløshed, og de tildeles ligeledes en venteposition. De unge mænds oplevelser skiller sig fra typiske liminelle perioder, da der ikke kan siges at ske en re-orientering, hvor de har mulighed for at forandre sig og udvikle deres kreative potentialer (Andrews & Roberts, 2015, p. 132). Lignende undersøgelser har også fundet, at tiden i asylcenteret blev set som værdiløs og uden aktiviteter (van der Horst, 2004, p. 44), og hvordan

asylansøgende børn oplever at være rastløse og fortvivlede (Vitus, 2010, p. 26). Tidligere forskning har også pointeret, hvordan asylansøgere forsøger at beskæftige sig, for at få tiden i asylcenteret til at gå, men beskriver også, hvordan de aktiviteter, de har tilgang til, ikke nødvendigvis skaber mening i tilværelsen (Ingvarsson et al., 2016, p. 420; Morville & Erlandsson, 2013, pp. 212, 218). Dette lægger sig op ad, hvad nærværende studie finder, fordi informanterne fortæller, hvordan de spilder tiden i asylcentret og beskriver at der ikke er noget meningsfuldt at lave.

Nærværende opgave udvider forståelsen af denne meningsløshed ved at pointere, at selve det at vente på svar på sin asylansøgning gør, at mændene mangler det fremtidsperspektiv, som ville gøre dem i stand til at handle rettet mod noget meningsfuldt.

6.1.4 At indordne sig under det offentlige system

De unge mænds position i asylsystemet indikerer ligeledes en afmægtig konformitet, i relation til myndighederne, hvor en afgørelse på asylansøgningen ikke er til forhandling. Det kan, i relation til at forstå asylperioden som en liminel periode, ses, hvorledes de unge mænd bliver tvunget ind i en position, hvor de pålægges at overholde de krav, der bliver stillet dem i asylprocessen (Turner, 1969, p. 95). Det, at de unge mænd ikke oplever at have kontrol over eget liv, siger noget om den magtesløse position, de bliver tildelt og hvordan den danske asylproces er sammensat. De unge mænd kan, som novicer, siges at være underdanige, samtidig som samfundets ældste, i form af myndighederne, bliver en autoritet (Turner, 1985, p. 49). Den position, der er mellem novicer og de ældste bliver særlig tydelig i forbindelse med, at to af de unge mænd gennemgår en alderstest, hvorefter deres alder bliver ændret. Eftersom myndighederne sidder med den afgørende magt, vil deres autoritet være absolut og på samme tid fungere som en håndhæver af kollektivets bedste (ibid., p. 50). Dette betyder, at de unge mænd må adlyde instruktørerne implicit og modtage de sanktioner, de eventuelt tildeles (Turner, 1966, p. 95), herunder en ændring af alder. På denne måde kan de unge asylansøgere ses som novicer, der skal formes af samfundet (Turner, 1969, p. 103). Asylansøgers position i forhold til myndigheder og myndighedspersoner er sjældent blevet undersøgt og nærværende projekt bidrager med en forståelse af denne dynamik.

6.2 *Diskursiv konstruktion af asylansøgere*

Et centralt fund i opgavens analyse var, hvordan den diskurs, der er om flygtninge i Danmark, på forskellig vis kan siges at påvirke den enkelte asylansøgers menings-skabelsesproces. Dette vil diskuteres i det følgende.

6.2.1 Massemediers påvirkningskraft

Mediernes konstruktion af asylansøgere i Danmark vurderes at kunne hæmme den enkelte asylansøger i forhold til vedkommendes position i samfundet samt i tilgangen til ressourcer. De unge mænd beskriver alle, hvordan de oplever at flygtninge som gruppe bliver negativt positioneret i medierne, hvor det kun beskrives, hvis flygtninge gør noget forkert. Samtidig kan der igennem hele interviewet med mændene ses en ”dem og os” opdeling mellem danskere og flygtninge. Denne ”dem og os” opdeling er et vanligt fund i diskursiv forskning om asylansøgere og flygtninge, både i analyser af medier og dansk politik (Lynn & Lea, 2003, p. 432; Jensen, Weibel & Vitus, 2017, p. 57). Mændenes fortællinger om mediernes omtale af asylansøgere stemmer desuden overens med tidligere forskning. Denne beskriver, hvordan asylansøgere i medierne konstrueres som grådige, bedrageriske og kriminelle (Lynn & Lea, 2003, pp. 446-447), og som snydere, utroværdige og uærlige mennesker, der skal behandles med tvivl og foragt (Goodman & Speer, 2007, p. 179). Det argumenteres hermed for, at den kategoriske opdeling, der ses i medierne mellem flygtninge og lokalbefolkningen, på sin vis går igen i de unge mænds fortællinger, selvom de også forsøger at modstå den negative positionering.

Alle informanterne har desuden oplevet diskrimination i Danmark, hvor det ofte har omhandlet diskrimination som følge af deres status som asylansøger eller flygtning. Eftersom medier kan siges at være det primære udtryksmiddel for diskursiv positionering og er med til at skabe den sociale virkelighed (Harré & van Langenhove, 1999, p. 12), kan det argumenteres for, at positioneringen af flygtninge i medierne er med til at påvirke, hvordan den enkelte positioneres i mødet med andre mennesker. Det, at medierne tildeler informanterne en negativ position, sætter desuden en grænse for, hvilke ressourcer, de har tilgang til (Harré, 2012, p. 194). Medier kan normalt ses som en symbolsk ressource i sig selv, fordi de kan fungere som artefakter, der kan

bruges til at mediere ens oplevelse (Zittoun et al., 2003, pp. 438-439). I asylansøgere tilfælde kan medierne dog nærmere ses som en hæmning i forhold til at hjælpe informanterne på benene i Danmark. Det kan nemlig argumenteres for, at en positionering af asylansøgere som nogle, der kun gør ting, der er forkerte, kan hæmme deres mulighed for tilgang til forskellige sfærer, såsom arbejde. Dette ville ellers kunne give tilgang til kulturelle elementer. Samtidig kan mediernes beskrivelse spænde ben for tilegnelsen af sociale ressourcer udenfor asylcentret.

At medier har så stor påvirkning på konstruktionen af kategorien asylansøgere ses som uhensigtsmæssigt i forhold til opgavens informanter. Dette fordi de unge mænd fortalte om, hvordan de ønskede at blive en del af det danske samfund, og lære sig dansk kultur og sprog. De unge mænds ønske om dette, stemmer overens med tidligere studiers fund (Thommessen, Corcoran & Tod, 2015; Thommessen, Corcoran & Tod, 2017). Det vurderes dog som svært at opnå integration, hvis man tildeles en marginaliseret position og som et resultat heraf ikke har tilgang til kulturelle elementer og relationer. Hermed stemmer informanternes beskrivelse af dem selv ikke overens med den beskrivelse af asylansøgere, der ses i medierne. Nærværende undersøgelse bidrager hermed med en forståelse af, at selvom nogle unge asylansøgere stræber efter at blive en del af det danske samfund, så kan den diskursive konstruktion af asylansøgere hæmme deres muligheder for dette.

Det ses dog en kontrast i, hvordan de tre unge mænd italesætter at asylansøgere bliver beskrevet negativt i medierne, og hvordan de oplever at mennesker generelt har modtaget dem i Danmark som enkeltindivider. Det argumenteres for, at nogle mennesker tager afstand fra den kritiske diskurs, der ses i medierne til at beskrive flygtninge. Personer er aktive subjekter, der selv bestemmer, hvilke konventioner, de følger, da disse kun er vejledende for meningsskabelse (Harré, 2010, p. 262). Tidligere forskning støtter ligeledes op om dette, ved at beskrive hvordan danske borgere er delt i to lejre, hvor den ene lejr støtter regeringens anti-immigrations politik, mens den anden lejr støtter ideen om at hjælpe flygtninge og byde dem velkommen til Danmark (Lassen, 2018, p. 3).

6.2.2 Den offentlige diskurs påvirkning på selv-narrativet

De unge mænds refleksive positionering vil være associeret med lokale normative systemer og kulturelle idealer, der kan fungere som guide for personen til at positionere sig selv i en given kultur (Moghaddam, 1999, p. 80). Det kan argumenteres for, at diskursen i Danmark vil påvirke den enkeltes forståelse af sine rettigheder og pligter samt guide vedkommendes handlinger. Noget centralt i informanternes fortællinger forstås som værende deres oplevelse af, hvilke pligter de skal opfylde. Her blev særligt tilegnelse af dansk kultur, danske relationer og dansk sprog beskrevet, og samtidig var beskrivelser af at holde fast i egen kultur nærmest ikke til stede. Dette vurderes som interessant, da individer normalt har et ønske om at opretholde selvkontinuitet i overgangsperioder (Zittoun, 2006, p. 15). Dog kan man også sige at overgangsperioden, som asylperioden er, i betydelig grad påvirker tilværelsen, hvorfor mændene har brug for nye færdigheder for at kunne navigere (ibid., p. 7). En måde at forstå fraværet af egen etnisk kultur i deres beskrivelser kan dog også være, at det bliver en måde at indordne sig den forestilling, der er i Danmark om, hvad det vil sige at være en del af lokalbefolkningen. Her kan det argumenteres for, at tilegnelsen af dansk kultur er en essentiel del af at forsøge at forhandle sin position. Dette ligger op ad tidligere dansk forskning, som har fundet, at flygtninges kultur, i den offentlige debat, konstrueres som værende inkompatibel med dansk identitet (Jensen, Weibel & Vitus, 2017, p. 55). Ligeledes ses en diskurs i Danmark, hvori minoritetsgrupper, som ikke er villige til at tilpasse sig vaner og holdninger i dansk kultur, ikke opfattes som fuldt integreret i det danske samfund (ibid., pp. 61-62). Hermed ses det i nærværende projekt, hvordan tilegnelsen af dansk kultur ses som en vigtig forhandlingsstrategi for de unge mænd for at opnå en position som velintegreret i det danske samfund.

6.3 *Begrænsede ressourcer i asylperioden*

Ressourcer ses i analysen som værende brugbare både i forhold til at forhandle positioner og til at navigere i de positioner, som ikke er mulige at forhandle (Zittoun et al., 2003, p. 419). Informanterne benytter sig af både kognitive, sociale og symbolske ressourcer i asylperioden. Der vil være forskellige ressourcer til stede, alt efter

hvilken kontekst, man er en del af (Zittoun, 2006, p. 10), og i det følgende vil det vurderes, hvordan man kan forstå de unge mænds tilgang til ressourcer i asylperioden.

6.3.1 Tilgængelige ressourcer

I tråd med tidligere forskning finder nærværende opgave at sprog, religion og kognitive ræsonnementer er ressourcer, de unge mænd benytter sig af (Chase, 2013, p. 863; Ni Raghallaigh, 2011, 539). Sprog forstås som en særlig relevant ressource, eftersom denne giver adgang til forskellige kulturelle elementer og relationer i lokalbefolkningen. Dette er de unge mænd opmærksomme på, og de ønsker at lære dansk hurtigt. Samtidig beskriver de dog også, at adgangen til sprogundervisning er begrænset indtil man får tildelt opholdstilladelse, og at den praktiske brug af sproget i asylprocessen ikke er stor, eftersom de ikke møder mange dansktalende i denne periode. Religion blev fundet til at være en symbolsk ressource, som for særligt en af informanterne var med til at give mening til tilværelsen. Religions brugbarhed som ressource for unge flygtninge er ligeledes blevet fundet i andre studier (Chase, 2013; Ni Raghallaigh, 2011). Det vurderes ligeledes at de kognitive ræsonnementer, hvor mændene trækker på tidligere minder, er brugbare til at skabe mening i tilværelsen, eftersom de bruges til at regulere tankerne om, hvordan det er at være i asylcentre i Danmark (Zittoun et al., 2003, p. 418).

Nogen centralt i de unge mænds fortællinger var vigtigheden af at danne relationer og hermed skabe et socialt netværk og få familiære bånd, hvilket stemmer overens med tidligere forskning (Thommessen, Corcoran & Tod, 2017; Thommessen, Corcoran & Tod, 2015; Mels og Broekaert, 2008). De unge mænd beskrev dog varierende oplevelser med at kunne få relationer, hvor en af dem beskrev problemer med at få venner i lokalbefolkningen. De personer, der danner relationer med de unge mænd kan ses som vigtige, fordi de bidrager med relationel støtte og bliver dermed sociale ressourcer (Zittoun, 2006, p. 19). Thommessen og kollegaer (2015) beskriver, hvordan en af de primære faktorer for at tilpasse sig og opnå velbefindende i eksil landet er udviklingen af tætte, meningsfulde sociale relationer (Thommessen et al., 2015, p. 380). Hermed vurderes det ud fra nærværende studie, at omend social støtte

og dannelse af relationer er vigtigt, så kan dette opleves som udfordrende i eksillan-
det.

Foruden at relationer til lokalbefolkningen bliver sociale ressourcer, bidrager de også med adgang til kulturelle elementer, ved at de i disse relationer tilegner sig viden om dansk sprog og kultur. Hermed åbner relationer op for tilgangen til kulturelle elementer, som vil kunne benyttes som symbolske ressourcer. Dette betyder, at symbolske ressourcer kan komme til udtryk på anden måde, end Zittoun normalt beskriver dem. Vanligvis vil bøger og film for eksempel være ressourcer (Zittoun et al., 2003, p. 417), men disse er kun tilgængelige for de unge mænd, hvis de har læsefærdigheder og mestrer det sprog, der anvendes i dem. En af informanterne nævner, hvordan han får læst bøger højt af sin nye familie, og dermed interagerer han ikke direkte med de symbolske elementer, men får tilgang til dem gennem andre mennesker, som mestrer dansk sprog og læsning på et andet plan, end han selv gør. Hermed bidrager nærværende opgave med en forståelse af, at relationer til lokalbefolkningen er en essentiel måde at få tilgang til symbolske ressourcer, der kan benyttes som en måde at tilegne sig nye færdigheder på.

Det anses som interessant, er at de unge mænd ikke beretter om mange relationer, med samme etniske baggrund som dem selv, selv om tidligere forskning har indikeret vigtigheden af disse (Mels & Broekaert, 2008, pp. 760-761). Ligeledes ses der ud fra en teoretisk forståelse, hvordan der normalt hersker et stærkt kammeratskab mellem novicer i den liminelle periode (Turner, 1985, p. 49). En grund til, at sådanne relationer ikke er tydelige i mændenes fortællinger beskrives af to af dem som værende, at de, ved enten at tilegne sig dansk kultur eller konvertere til kristendommen, er blevet uvenner med deres tidligere relationer. De unge mænd fortæller også om, at der på asylcentret er sprogbarrierer og kulturforskelle, der gør forholdene til de andre besværlige eller anspændte. Ghorashi og kollegaer (2018) beretter i tråd med dette om, at personer på asylcentre kan være betænkelige ved at dele deres historier med hinanden af frygt for, at de kan ende hos myndighederne i misbrugt form, samt at der er kamp om de begrænsede midler på centret (Ghorashi et al., 2018, p. 378).

Sidst skal det også nævnes, at informanternes fortælling om, hvad der er vigtigt for dem, kan være påvirket af den offentlige diskurs i Danmark. At relationer med lokalbefolkningen stå frem i deres fortællinger, kan ligeledes være på baggrund af, at de har brug for disse relationer til at mediere kulturelle elementer i overgangsperioden. Samlet set bidrager nærværende undersøgelse med, at det, af forskellige grunde, kan være vanskeligt at opretholde og skabe relationer i asylcenteret, blandt andet grundet kulturelle uoverensstemmelser.

Tidligere forskning finder, at medarbejdere på asylcentre kan fungere som social støtte (Mels & Broekaert, 2008, p. 760), hvilket ikke ses i nærværende studie. Modsat fortæller mændene, hvordan medarbejderne primært har en administrativ funktion på voksenasylcentre. De to af mændene, der var på børneasylcenter først, beretter dog om medarbejdere fra den tid, som var vigtige for dem. Hermed kan der argumenteres for, at medarbejdere på asylcentre kan fungere som støtte for unge asylansøgere, men at der ikke i organiseringen af voksenasylcentre i Danmark er mangel på personer, der varetager en sådan funktion.

6.3.2 Mangel på symbolske ressourcer

Ud fra det ovenstående vurderes det, at informanterne i ringe grad har tilgang til ressourcer i asylperioden, hvor der særligt ses en mangel på symbolske ressourcer. Dette er interessant i lyset af, at Zittoun beskriver symbolske ressourcer som vigtige i overgange til både at skabe mening og til at repositionere sig (Zittoun et al., 2003, p. 419). Det er relevant at stille spørgsmålstegn ved, hvorfor informanternes fortællinger ikke rummer flere symbolske ressourcer.

De positioner, de unge mænd tildeles i asylperioden, vil determinere, hvilke kulturelle ressourcer, de har adgang til (Harré, 2012, p. 194). At de unge mænd er uden rettigheder og pligter til at deltage i skole, gå på arbejde eller at bo udenfor asylcenteret gør, at det indskrænker tilgangen til kulturelle elementer, der ville kunne bruges som symbolske ressourcer. At de unge mænd i asylperioden beskriver at være i en håbløs situation, indikerer ligeledes mangel på ressourcer, eftersom ressourcer er med til at skabe mening i tilværelsen (Zittoun et al., 2003, p. 422). Det argumenteres hermed for, at hvis informanterne havde flere rettigheder og pligter relateret til

samfundet ville de kunne interagere med flere symbolske elementer, der ville kunne bruges til at skabe sig et orienteringssystem og give mening til tilværelsen (ibid.).

Det skal desuden pointeres, at de unge mænd i asylperioden vurderes at mangle ét helt centralt grundlag for at have tilgang til symbolske ressourcer, der kan hjælpe dem med at udforske fremtiden og forberede sig på denne (Zittoun, 2006, p. 116), nemlig det at vide, hvilken vej de skal orientere sig efter. Normalt kan symbolske ressourcer bruges til at forestille sig forskellige muligheder for fremtiden og herudfra guide individets ageren (ibid.). Dette er for mændene ikke muligt før de har fået opholdstilladelse, da de ikke tør tænke på fremtiden, før de har fået svar på asylansøgningen. Individet har i tråd hermed også behov for forskellige symbolske ressourcer alt efter, om vedkommende får opholdstilladelse eller ej. Hermed kan det altså argumenteres for, at den ventende position i sig selv hæmmer brugen af symbolske ressourcer.

Det kan også være metodiske grunde til, at der ses begrænsede symbolske ressourcer hos informanterne. Eksempelvis er folk ikke nødvendigvis bevidste om, at de benytter sig af kulturelle elementer (ibid., p. 203). Nogle mennesker benytter sig primært af symbolske ressourcer ubevidst, hvilket særligt finder sted, hvis personer ikke har udviklet refleksivitet vedrørende kulturelle elementer (ibid., pp. 203-204). Der vil også være forskel på, hvor meget tilgang den enkelte har til symbolske elementer, hvor en person, der er vokset op med eksempelvis mange bøger, har lettere tilgang til disse symbolske ressourcer end personer, der er vokset op uden sådanne (ibid., p. 191). I tråd med dette kan der stilles spørgsmålstegn ved, om de unge mænd, vi taler med, har været vant til at benytte sig af den form for symbolske ressourcer, som Zittouns teori beretter om. Sidst skal det nævnes, at Zittouns teori er udviklet omkring år 2000, og det er uvist, om det er de samme symbolske ressourcer, unge benytter sig af i dag. Eksempelvis er unge i langt højere grad på sociale medier i dag end for knap 20 år siden, og i forlængelse heraf kan der være opstået nye kulturelle elementer, som guider unges meningsskabelse.

6.4 Metodediskussion

Følgende afsnit vil indeholde en vurdering af opgavens metode, for på en gennemsigtig måde at vurdere projektets validitet.

6.4.1 Ændring af teori efter empiriindsamling

Nærværende opgave blev indledningsvist tilrettelagt som en eksplorativ undersøgelse, hvor det blev udforsket, hvordan unge flygtninge oplever det at være asylansøgere i Danmark. Fokus i interviewene var at afdække informanternes livsverden og meningsskabelse i asylperioden. Ved første gennemlæsning af transskriptionerne blev det dog tydeligt for os, hvordan forskellige positioner stod frem i informanternes fortællinger. Vi så i interview-materialet fra alle tre informanter eksplicitte beskrivelser af, hvordan de så sig selv i forhold til andre individer, og hvordan asylsystemet positionerede informanterne på bestemte måder. Som et resultat af dette valgte vi at inddrage positioneringsteorien som teoretisk perspektiv. Det, at teorien først blev inddraget i analysefasen gør, at interviewene på baggrund heraf kan mangle noget af den information, der kunne være relevant for at fremlægge specifikke fortolkninger på baggrund af teorien (Brinkmann, 2015, p. 310). På den anden side ses det som en styrke ved opgaven, at informanternes beskrivelser har påvirket analysemetoden, eftersom det vurderes som relevant at inddrage perspektiver, der fremkommer i interviewene på trods af, at forskerne ikke havde overvejet disse før. Hermed bliver analysen ikke blot et middel for forskerne til at konkludere deres egne holdninger og perspektiver. Ligeledes vil en sådan teoretisk gennemgang kunne inddrage nye kontekster for at betragte interviewtemaerne og frembringe nye dimensioner af de allerede identificerede temaer (ibid., p. 309). At vælge positioneringsteorien som primært analyseredskab betyder dog også, at noget af den data, vi havde indsamlet, er blevet valgt fra til fordel for noget andet. Udvælgelse er dog altid en del af analysearbejdet, og det kan samtidig argumenteres for, at verden altid vil forstås ud fra ens storyline og de briller man har på, hvilket kan ses som et generelt træk ved det at være menneske (ibid.).

6.4.2 Informantkriterier

Det følgende vil give en vurdering af de opstillede informantkriterier for nærværende opgave. Særlig centralt for de udvalgte informanter er, at de skulle kunne dansk eller engelsk og skulle have været i Danmark i maksimum fem år. Dette kan have den betydning, at de personer vi taler med vil være i en særlig gruppe, eftersom det antages, at ikke alle kan godt dansk efter at have været så kort tid i Danmark. I tråd hermed udtrykte informanterne i interviewene et stort engagement for at integrere sig og lære dansk, og det er uvist om alle asylansøgere deler denne vision. Desuden gjorde vores kriterium om, at informanterne skulle have været få år i Danmark, men samtidig skulle interviewes på dansk eller engelsk, at sproget kunne være en hindring for informanterne i forhold til at fortælle frit. Både følelser og tanker udtrykkes som regel bedst på modersmålet. Dette gælder selv for flygtninge, der har boet mange år i Danmark og behersker det danske sprog på godt dagligt niveau (Blauenfeldt & Priskorn, 2013, p.154). Derfor argumenteres det for, at det i fremtidig forskning kan give mening at inddrage en tolk, også for ikke kun at interviewe personer, som har de bedste dansk-sproglige forudsætninger. Dog skal man være opmærksom på, at det at bruge tolk ikke kun er positivt. I det kliniske arbejde med flygtninge beskrives det, hvordan der kan opleves udfordringer i forhold til tolkningskvalitet og forvaltning af tavshedspligt samt det, at tolken ikke nødvendigvis forholder sig neutral, men i stedet inddrager egne erfaringer i samtalen (Dansk Psykolog Forening, 2017, p. 25).

6.4.3 Forskerens rolle i mødet med informanterne

Det ses relevant at vurdere, hvordan vores tilstedeværelse i samtalen har påvirket informanternes narrativer. Ud fra den socialkonstruktivistiske forståelse, nærværende opgave tillægger sig, ses det hvordan storylines eller positioner ikke vil være frit konstruerede (Harre & van Langenhove, 2010, p. 111). Alle samtaler indeholder positioneringer, hvilket bliver tydelig i et forskningsinterview. Et forskningsinterview vil ikke være en fri dialog mellem ligestillede parter, og der vil kunne foreligge asymmetriske magtforhold i samtalen (Brinkmann, 2015, p. 55). Ved at tage initiativ til samtale vil interviewerens indtage en særlig position, samtidig som forskellige positioner vil udvikle sig gennem samtalen. For eksempel vil den sociale handling ved at spørge om noget og forvente at få formuleret et svar tilbage, sige noget om de

positioner, sproghandlinger og storylines, som er tilstede, hvor interviewet er anderledes fra en hverdags samtale (Harré & van Langenhove, 2010, p. 119). På denne måde skabes der forskellige positioner, hvor dialogen hovedsagelig går en vej, og interviewer stiller sig i en position, hvor det er vedkommendes opgave at stille spørgsmål, hvorefter informantens opgave er at svare (Brinkmann, 2015, p. 55). Ligeledes ses det interessant at vurdere, hvordan interviewkonteksten påvirkede samtalen med informanterne. Informanterne var klar over, at undersøgelsen blev udført af psykologistuderende, og vidste desuden alle, hvad psykologer arbejder med. Dette skaber i sig selv en storyline, fordi det kan påvirke, hvordan de forstår de spørgsmål der stilles og hvad de lægger vægt på i deres svar.

I opgavens analyseafsnit bliver det pointeret, hvordan der i mændenes fortællinger ses en asymmetrisk forhold til at tildele positioner mellem lokalbefolkningen og asylansøgere. Dette magtforhold er vigtigt at være opmærksom på, eftersom det muligvis genspejler sig i interviewsituationen. I så fald er det interessant at vurdere, om informanterne havde adgang til at tale frit, eller om der var særlige positioner, der var naturlige at indtage. Det er muligt, at informanterne kan have været hæmmet i forhold til, hvilke storylines der kunne udfolde sig i interviewene. Et eksempel på dette er, hvis de har været opmærksomme på, enten bevidst eller ubevidst, at deres udsagn vil kunne tildele dem forskellige positioner i samtalen med os. Det pointeres hermed, at man i denne type forskning skal være opmærksom på magtrelationen og de begrænsninger, denne kan give, samt de positioner som informanterne af denne grund har mulighed for at tage op.

6.4.4 Positioneringsteori og interviews

Følgende vil indeholde en vurdering af, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at benytte positioneringsteorien på interviewdata, som nærværende opgave har gjort. Dette fordi positioneringsteori ofte bruges sammen med naturligt forekommet data, hvilket vil sige data, der eksisterer uafhængigt af forskere. Nogle forskere argumenterer for, at dette er den bedste måde at udføre sådanne undersøgelser på, så forskningssituationen ikke påvirker, hvad individet siger (Goodman et al., 2015, p. 330). Dog vil en opdeling mellem naturligt forekommen og konstrueret data ikke nødvendigvis være hensigtsmæssig, da det pointeres, at den sociale virkelighed altid vil være konstrueret

i en kontekst (Harre & van Langenhove, 2010, p. 111). Informanternes beretninger om hændelser udenfor interviewkonteksten, såkaldte tredjeordenspositioneringer, vil være deres genskabelse af episoder. Det kan derfor argumenteres for, at man netop i denne form for data får tilgang til menneskets meningskabelse.

Der er desuden flere grunde til at gennemføre interviews med fokus på asylansøgers positioner. Dette fordi asylansøgere sjældent selv har en stemme i den offentlige debat om dem (Goodman et al., 2015, p. 330). Derfor vil analyse af naturligt forekomne data ofte ikke indeholde deres stemmer. Desuden ser vi i vores interviews, hvordan interviewsituationen giver informanterne mulighed for at berette om ønsker om repositionering i asyltiden, hvor der i den givne situation var begrænset mulighed for at forhandle positionen. Dermed vurderes interviewundersøgelser af asylansøgere med fokus på positioner at give et værdifuldt indblik i deres meningskabelsesproces.

6.5 Perspektivering

Følgende vil indeholde en vurdering af, hvordan nærværende opgave kan informere praksis på asylområdet samt forslag til videre forskning.

6.5.1 Implikationer for praksis

Dette studie kan ikke generaliseres til den overordnede befolkningsgruppe, men kan ses som et startpunkt for at reflektere over asylprocessen i Danmark og hvilke konsekvenser denne har for unge asylansøgere.

Først ses det, hvordan asylperioden for de unge mænd bærer med sig en usikkerhed, eftersom de ikke ved, hvad der kommer til at ske eller hvornår de får svar på deres asylansøgningen. Denne periode beskriver de unge mænd som værende uden håb og mening, og pointerer samtidig, at folk bliver syge af at vente på asylafgørelse. Dette stemmer overens med tidligere dansk forskning, hvor antallet af flygtninge, der blev henvist med psykiske lidelser, steg ud fra længden af opholdet i asylcentre (Hallas et al., 2007, p. 1). Det pointeres hermed som essentielt at forsøge, at afkorte behandlingstiden på asylansøgninger, så disse mennesker hurtigere kan genvinde kontrollen over deres liv. I forlængelse heraf foreslås det at give asylansøgere et tidsperspektiv for, hvornår deres asylansøgning forventes at være færdigbehandlet, for på den måde at give dem en udsigt at orientere sig efter.

For det andet ses det, hvordan begrænset tilgang til kulturelle elementer, skole og arbejde fører til, at de unge mænd oplever asylperioden som ”spild af tid”. De unge mennesker er tvunget til at leve i en nutid, hvor der ikke er særlige mange ressourcer til at kunne håndtere tilværelsen samt forberede sig til tiden efter asylperioden. Det ses, hvordan de unge mænd prøver at fylde dagen med aktiviteter, men at der alligevel er manglede meningsgivende beskæftigelse, hvor de aktiviteter, der er tilstede snarere er en måde at håndtere den meningsløse tilstand, mændene oplever. Hermed bliver perioden hæmmende for de unge mænds forberedelse på de pligter, de oplever at skulle leve op til, så snart de får asyl. Det foreslås at asylperioden i højere grad bør fungere som en forberedelsesfase, så de unge kan mestre den tilværelse, som venter efterfølgende. Dette kunne eksempelvis gøres ved at facilitere flere meningsfulde

aktiviteter for beboerne i asylcentre, såsom at øge mulighederne for at komme i arbejde eller praktik.

For det tredje ses det, hvordan der forekommer diskrimination og marginalisering af asylansøgere i Danmark. Diskrimination findes i flere afskygninger i informanternes fortællinger, både på et interpersonelt niveau i form af nedsættende bemærkninger, i mediernes beskrivelser af asylansøgere, og i love og regler indenfor asylområdet. Dette medvirker til, at en gruppe mennesker positioneres udenfor fællesskabet (Montgomery & Linnet, 2012, pp. 102-103). Det foreslås ud fra nærværende opgave, at der både politisk og diskursivt bør arbejdes målrettet for at nedbringe diskriminationen for denne befolkningsgruppe, men at individer i lokalbefolkningen også har en central rolle at spille i denne sammenhæng.

Sidst ses det, hvordan de unge mænd lægger særlig vægt på at danne relationer med den lokale befolkning samt hvilken betydning disse relationelle bånd har for tilværelsen i Danmark. De unge mænd ønsker at blive en del af samfundet, lære at begå sig her og skabe sig et liv i Danmark. Det foreslås, at det bør fokuseres på at fostre flere relationelle bånd mellem lokalbefolkningen og asylansøgere gennem forskellige tiltag.

6.5.2 Videre forskning

Nærværende opgave kan siges at fremhæve det faktum, at asylansøgere først og fremmest er mennesker med almindelige behov og først derefter er flygtninge med en helt særlig historie (Blauenfeldt, 2017, p. 25). Der er tidligere fokuseret meget på traumer og psykiske lidelser i flygtningepopulationen (Weine et al., 2014, p. 164), men ud fra nærværende undersøgelse pointeres vigtigheden af at se på forhold i eksillandet for at forstå asylansøgers livsvilkår. Til videre forskning, vil der være interessant at undersøge en lignende problemstilling i en fokusgruppe, hvor unge asylansøgere gives mulighed for at berige hinandens udsagn. Samtidig ses det, hvordan relationer er essentielle for de unge mænd, men det beskrives også, at der kan være udfordringer forbundet med relationsdannelse. Derfor vurderes det som væsentligt at udforske mere omkring relationer på asylcentre samt i forhold til lokalbefolkningen.

I fremtidig forskning anbefales det også at undersøge, hvilke ressourcer og positioner, som er tilstede for asylansøgere på andre populationer. Dette fordi nærværende studie i begrænset omfang har taget højde for, hvilke implikationer ophold på forskellige asylcentre og længden af sagsbehandling kan have, samt hvordan forskellig alder og kulturel baggrund kan have indvirkning på, hvordan mennesker giver mening til livet i asylcenteret. For at give dem mulighed for at udtrykke sig så frit og flydende som muligt, anbefales det dog, at der benyttes tolk i videre studier.

7. Konklusion

I årene 2014-2016 kom der rekordmange flygtninge til Danmark (Udlændingestyrelsen, 2015, p. 13; Udlændingestyrelsen, 2017, p. 13). Af disse var en stor del unge mænd, der ankom alene. Unge over 18 år indlogeres på asylcentre for voksne, hvor de uden støtte fra et netværk skal vente på svar på, om de får lov til at blive i Danmark. Nærværende opgave har undersøgt, hvordan unge enlige mænd, der har søgt om asyl i Danmark, giver mening til perioden som asylansøgere. Dette blev gjort ved at forstå asylperioden som en liminel periode (Turner, 1985), indenfor hvilken mændene blev tildelt og tog forskellige positioner op (Harré & van Langenhove, 1999). I tråd hermed blev det undersøgt, hvilke ressourcer (Zittoun, 2006), de unge mænd havde til rådighed for at skabe mening i tilværelsen i denne periode.

Særligt fem positioner stod frem i interviewene med de unge mænd. Her blev særligt to positioner vurderet som værende et resultat af asylprocessen i Danmark. Den ene omhandlede en handlingslammet og afhængig position, der opstod som et resultat af den ventetid, de unge asylansøgere blev udsat for, mens deres sag blev behandlet. Den anden position fremstod i det direkte møde med myndigheder og andre autoriteter. Her blev mændene set som værende i en afmægtig position, hvor de blev anset som utroværdige. Mændene beskrev deres position i forhold til andre mennesker i eksillandet, hvor de på den ene side oplevede imødekommenhed og hjælpsomhed, og her blev tildelt en anderkendt personlig position. På den anden side oplevede de, af andre mennesker, at blive mødt med stigmatisering og diskrimination, fordi de var asylansøgere. I tråd hermed blev det af informanterne beskrevet, hvordan medierne hovedsageligt bragte negative historier om flygtninge. Den sidste position omhandlede de unge mænds fortælling om, hvordan de ønskede at tilpasse sig den danske kultur, lære dansk og danne relationer med lokalbefolkningen, hvilket ses som en opfyldelse af pligter, der kan give mulighed for at positionere sig som velintegreret.

Mændenes tilgang til ressourcer i asylperioden blev vurderet som begrænsede, hvor de ressourcer, der stod mest frem i deres fortællinger, var de nyerhvervede relationer. Disse fungerede både som en generhvervelse af relationelle netværk og som medierende af kulturelle elementer, der hjalp med at skabe mening i tilværelsen i

eksillandet. Ud fra informanternes fortællinger, blev asylperioden forstået som en liminel fase, hvor mændene var fanget i en midtimellem-tilstand, kun tildelt basale rettigheder relateret til overlevelse, minimale pligter, og hvor de ingen status havde i samfundet. Modsat i traditionelle liminelle perioder indeholdt asylperioden dog ikke en sikker postliminel fase. Dette blev vurderet at gøre asylperioden usikker og meningsløs, eftersom informanterne dermed ikke kunne bruge perioden til at forberede sig på livet efter asylperioden. Det manglende fremtidsperspektiv blev tolket til at kunne hæmme brugen af symbolske ressourcer, eftersom de unge mænd ikke vidste hvilken vej, de skulle orientere sig efter. Det blev ligeledes vurderet, hvordan den diskursive konstruktion af asylansøgere i Danmark var med til at positionere dem negativt, hvilket blev set som hæmmende for de unge mænds tilgang til ressourcer, og dermed mulighed for at udvikle sig og skabe sig et liv i Danmark.

Undersøgelsen har været en ny måde at tilgå denne population på og har åbnet op for en alternativ måde at forstå asylansøgere livsvilkår i danske asylcentre. Studiet har, i forlængelse heraf, nogle implikationer for praksis. Vigtigheden af at afkorte sagsbehandlingstiden påpeges, så asylansøgere hurtigere kan genvinde kontrol over eget liv. Ligeledes pointeres vigtigheden af at skabe flere meningsfulde aktiviteter i asylcentre, ved eksempelvis at hjælpe asylansøgere med at finde job eller praktik. Sidst påpeges det, hvordan der bør arbejdes mod at nedbringe diskrimination overfor denne gruppe samt facilitere relationer mellem asylansøgere og lokalbefolkning. I fremtiden ses det relevant at forske videre i, hvordan asylansøgere skaber mening til deres tilværelse i eksillandet. Dette vurderes for eftertiden at gøres bedst ved brug af tolk.

8. Referenceliste

- Amnesty International (2015) *Just Deserters: Why indefinite national Service in Eritrea has created a generation of refugees*. London. United Kingdom. Nedtaget d. 24/5/18 from: <https://www.amnestyusa.org/files/eritrea-deserters-report.pdf>
- Andrews, H. & Roberts, L. (2015) Liminality. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*, 2nd edition, Volume 14.
- Bendixen, M.C (2016a) *FNs Flygtningekonvention og Definitionen på en flygtning*. Nedtaget d. 10/4/18 from: <http://refugees.dk/fakta/lovgivning-og-definitioner/fns-flygtningekonvention-og-definitionen-paa-en-flygtning/>
- Bendixen, M.C (2016b) *Alene i et fremmed land – uledsagede flygtningebørn*. Nedtaget d. 11/4/18 from: <http://refugees.dk/fokus/2016/juli/alene-i-et-fremmed-land-uledsagede-flygtningeboern/>
- Bendixen, M.C (2018) *Love og Definitioner*. Nedtaget d. 10/4/18 from: <http://refugees.dk/fakta/lovgivning-og-definitioner/>
- Betancourt, T.S., Newnham, E.A., Layne, C.M., Kim, S., Steinberg, A.M., Ellis, H., Birman, D (2012) Trauma History and Psychopathology in War-Affected Refugee Children Referred for Trauma-Related Mental Health Services in the United States. *Journal of Traumatic Stress*. December 2012, 25, 682–690.
- Birch, M., Miller, T., Mauthner, M. & Jessop, J (2014) Introduction to Second Edition In: Miller, T., Birch, M., Mauthner & Jessop, J (eds.) *Ethics in Qualitative Research* . London. SAGE Publications Ltd.
- Blauenfeldt, M. & Priskorn, S. (2013) *Traumatiserede Flygtninge og Socialt Arbejde*. København. Hans Reitzels Forlag.
- Blauenfeldt (2017) Modtagelse af flygtninge i Danmark. In: Blauenfeldt, Hansen,

-
- Montgomery, Ryding & Thulin. *Flygtningebørn i skolen*. Dafolo.
- Braun, V & Clarke, V (2008) Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3:2, 77-101.
- Brinkmann, S (2012) *Kvalitativ udforskning af hverdagslivet*. København. Hans Reitzels Forlag.
- Brinkmann, S (2015) Etik i en Kvalitativ Verden. In: Tanggaard, L & Brinkmann, S (eds.) *Kvalitative metoder: En grundbog*. Hans Reitzels Forlag.
- Burr, V. (1995). *An Introduction to Social Constructionism*. London: Routledge.
- Carswell, K., Blackburn, B. & Barker, K. (2011) The Relationship Between Trauma, Post-Migration Problems and the Psychological Well-Being of Refugees and Asylum Seekers. *International Journal of Social Psychiatry*. Vol 57(2): 107–119.
- Chase, E. (2013) Security and subjective wellbeing: the experiences of unaccompanied young people seeking asylum in: *the UK Sociology of Health & Illness* Vol. 35 No. 6 2013, 858–872.
- Collin, F. (2012) Socialkonstruktivisme. In: Jacobsen, M.H., Lippert-Rasmussen, K. og Nedergaard, P. (Red.) *Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning* (2. udgave). København: Hans Reitzels Forlag.
- Cuthill, F (2017) Repositioning of ‘self’: Social recognition as a path to resilience for destitute asylum seekers in the United Kingdom. *Social Theory & Health*. Vol. 15, 2, 117–137.
- Dansk Flygtningehjælp, *Asylproceduren i Danmark*. Nedtaget d. 27/5/18 from:
<https://flygtning.dk/danmark/asyl/asyl-og-sagsbehandling/asylproceduren-i-danmark>
-

FN (1989) *Barnets Rettigheder*. Nedtaget d. 27/5/18 from: <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=60837>

FN Sambandet (2017) *Afghanistan*. Gloablis Nedtaget d. 27/5/18 from: <https://www.globalis.dk/Konflikter/Afghanistan>

Ghorashi, H., de Boer, M. & ten Holder, F. (2018) Unexpected agency on the threshold: Asylum seekers narrating from an asylum seeker centre. *Current Sociology* 2018, Vol. 66(3) 373–391.

Goodman og Speer (2007) Category Use in the Construction of Asylum Seekers. *Critical Discourse Studies, Critical Discourse Studies*. 2007, Vol.4(2), p.165-185.

Goodman, S., Burke, S., Liebling, S & Zasada, D (2015) ‘I Can’t Go Back Because If I Go Back I Would Die’: How Asylum Seekers Manage Talk about Returning Home by Highlighting the Importance of Safety. *Journal of Community & Applied Social Psychology*. 25: 327–339.

Goodman, S., Sirriyeh, A. & McMahon, S (2017) The evolving (re)categorisations of refugees throughout the “refugee/migrant crisis”. *Community Applied Social Psychology*. 2017:27:105–114.

Hallas, P., Hansen, A.R., Stæhr, M.A., Munk-Andersen, E & Jorgensen, H.L (2007) Length of stay in asylum centres and mental health in asylum seekers: a retrospective study from Denmark. *BMC Public Health* 2007, 7:288.

Harré, R (2004) The Social Construction of Terrorism. in Moghaddam, F.M & Marsella, A.J (eds) *Understanding Terrorism*. *American Psychological Association*, Washington DC.

Harré, R. (2005) Positioning and the Discursive Construction of Categories.

Psychopathology, 2005; 38:185–188.

- Harré, R. (2010a) Crews, Clubs, Crowds and Classes: “The social” as a discursive category. In: van Langenhove (ed.) *People and Societies: Rom Harré and designing the social sciences*. London & New York. Routledge.
- Harré, R. (2010b) Social Reality and the Myth of Social Structure. In: van Langenhove (ed.) *People and Societies: Rom Harré and designing the social sciences*. London & New York. Routledge.
- Harré, R. (2012) Positioning theory: Moral Dimensions of Social-Cultural Psychology. In J. Valsiner (ed.) *The Oxford Handbook of Culture and Psychology*. New York: Oxford University.
- Harré, R & van Langenhove, L (1999) The Dynamics of Social Episodes. In Harré, R & van Langenhove, L (eds.) *Positioning Theory: Moral Contexts of Intentional Action*. Oxford. Blackwell Publishers Ltd.
- Harré, R & Moghaddam, F (2003) Introduction: The Self and Others in Traditional Psychology and in Positioning Theory. In Harré, R & Moghaddam, F (eds.) *The Self and Others: Positioning Individuals and Groups in Personal, Political, and Cultural Contexts*. London. Praeger.
- Harré, R., Moghaddam, F., Cairnie, T.P., Rothbart D., & Sabat, S.R (2009) *Recent Advances in Positioning Theory*. *Theory & Psychology* (2009); 19; 5.
- Harré, R & Slocum, N (2003) Disputes as Complex Social Events: On the Use of Positioning Theory. In: van Langenhove, L & Harré, R. (eds.) *Positioning Theory*. Oxford: Blackwell. Duke University Press. pp. 100-118.
- Harré, R & van Langenhove, L (2010) Varieties of positioning. In: van Langenhove (ed.) *People and Societies: Rom Harré and designing the social sciences*. London & New York. Routledge (pp. 106-121).

-
- Lynn, N. & Lea, S. (2003) 'A phantom menace and the new Apartheid': the social construction of asylum-seekers in the United Kingdom. *Discourse & Society* Vol 14(4): 425–452.
- Lassen, I (2018): Resisting dehumanization: citizen voices and acts of solidarity, *Critical Discourse Studies*.
- Ingvarsson, L., Egilson, S.T. & Skaptadottir, U.D. (2016) "I want a normal life like everyone else": Daily life of asylum seekers in Iceland, *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 23:6, 416-424.
- Kadianaki, I. (2014) Sustaining Identity Change Through the Use of Symbolic Resources: The Case of an Immigrant Living in Greece. In: Salvatore, S., Gennaro, A & Valsiner, J (eds.) *Multicentric Identities in a Globalizing World. Yearbook of Ideographic Science*, Volume 5. Information Age Publishing Inc. pp. 195-218
- Kenny, M. A & Loughry, M (in press) Addressing the limitations of age determination for unaccompanied minors: A way forward. *Children and Youth Services Review*.
- Kofoed, J, (2008) Muted Transitions. *European Journal of Psychology of Education*. 2008 vol. XXIII nr. 2. 119-212.
- Kvale, S & Brinkmann, S (2015) *Interview*. København. Hans Reitzels Forlag
- Langdrige, D. (2007). *Phenomenological Psychology: Theory, Research and Method*. Harlow: Pearson Education.
- Lundberg, A. & Dahlquist, L. (2012) Unaccompanied Children Seeking Asylum in Sweden: Living Conditions from a Child-centred Perspective. *Refugee Survey Quarterly*, Vol. 31, No. 2, pp. 54–75

-
- Magnussen, S (2009) *Vidnepsykologi: pålidelighed & troværdighed i dagligliv og retssal*. Århus. Klim
- Matlin, M. W. (2009). *Cognition* (8th ed). Hoboken, New Jersey: Wiley.
- Mels, C., Derluyn, I., & Broekaert, E (2008) Social support in unaccompanied asylum-seeking boys: a case study. *Child: Care, health and development*, 34, 6, 757–762
- Moghaddam, F.M. (1999) Reflexive Positioning: Culture and Private Discourse In Harré, R & van Langenhove, L (eds.) *Positioning Theory: Moral Contexts of Intentional Action*. Oxford. Blackwell Publishers Ltd. (pp. 74-87)
- Montgomery, E & Linnet, S (2012) *Børn og Unge med Flygtningebaggrund - Anbefalinger til Professionelle*. Hans Reitzels forlag.
- Morville, A & Erlandsson, L. (2013) The Experience of Occupational Deprivation in an Asylum Centre: The Narratives of Three Men, *Journal of Occupational Science*, 20:3, 212-223
- Ni Raghallaigh, M (2011) Religion in the Lives of Unaccompanied Minors: An Available and Compelling Coping Resource. *British Journal of Social Work* (2011) 41, 539–556
- Parrott, W.G (2003) Positioning and the Emotions. In Harré, R & Moghaddam, F (eds.) *The Self and Others: Positioning Individuals and Groups in Personal, Political, and Cultural Contexts*. London. Praeger
- Regjeringen (2018) *Reiseinfo Afghanistan*. Nedtaget d. 28/5/18 from: https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/reiseinformasjon/velg-land/reiseinfo_afghanistan/id2415875/

-
- Sabat, S.R (2003) Malignant Positioning and the Predicament of People with Alzheimer's Disease. In Harré, R & Moghaddam, F (eds.) *The Self and Others: Positioning Individuals and Groups in Personal, Political, and Cultural Contexts*. London. Praeger
- Sharifi & Adamou (2018) *Taliban threaten 70% of Afghanistan*, BBC finds. BBC Research.
Nedtaget d. 24/5/18 from: <http://www.bbc.com/news/world-asia-42863116>
- Slocum, N & van Langenhove, L (2003) Integration Speak: Introducing Positioning Theory in Regional Integration Studies. In Harré, R & Moghaddam, F (eds.) *The Self and Others: Positioning Individuals and Groups in Personal, Political, and Cultural Contexts*. London. Praeger
- Slocum, N & van Langenhove, L (2003) Integration Speak: Introducing Positioning Theory in Regional Integration Studies. In Harré, R & Moghaddam, F (eds.) *The Self and Others: Positioning Individuals and Groups in Personal, Political, and Cultural Contexts*. London. Praeger
- Sourander, A (2003) Refugee families during asylum seeking, *Nordic Journal of Psychiatry*, 57:3, 203-207
- Tanggaard, L & Brinkmann, S (2015) Interviewet: Samtalen som forskningsmetode. In: Tanggaard, L & Brinkmann, S (eds.) *Kvalitative metoder: En grundbog*. Hans Reitzels Forlag.
- Thomassen, B. (2009) The Uses and Meanings of Liminality. *International Political Anthropology* Vol. 2 (2009) No. 1.
- Thomassen, B., 2012. Revisiting liminality: the danger of empty spaces. In: Andrews, H., Roberts, L. (Eds.), *Liminal Landscapes: Travel, Experience and Spaces In-between*. Routledge, London.

Thommessen, S., Corcoran, P. & Tod, B. (2015) Experiences of Arriving to Sweden as an Unaccompanied Asylum-Seeking Minor From Afghanistan: An Interpretative Phenomenological Analysis. *Psychology of Violence*. 2015, Vol. 5, No. 4, 374–383.

Thommessen, Corcoran & Tod (2017) Voices rarely heard: Personal construct assessments of Sub-Saharan unaccompanied asylum-seeking and refugee youth in England. *Children and Youth Services Review* 81 (2017) 293–300.

Turner, V. (1985) *Betwixt and Between: The liminal Period in Rites de Passage. Myth, Ritual, Symbolism and Taboo.*

Turner, V (1969) *The Ritual Process: Structure and Antostructure.* New York. Cornell university press.

Udlændingestyrelsen (2016) *Tal og fakta på udlændingområdet 2015.* nedtaget d. 27/5/18 from: https://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/EBDF83E7-B151-4B3B-A87C-CC291B29CF14/0/tal_og_fakta_2015.pdf

Udlændingestyrelsen (2017) *Tal og fakta på udlændingområdet 2016.* København, udlændingestyrelsen. Nedtaget d. 10/4/18 from: https://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/D67A0AAB-8309-480F-BD33-B2E28A42A293/0/Tal-Fakta_2016_LOW.pdf

UNCHR (2010) *Convention and Protocol relating to the status of refugees.* Nedtaget d. 10/4/18 from: <http://www.unhcr.org/3b66c2aa10>

UNHCR (2015) *Asylum trends: Levels and trends in Industrialized Countries.* Geneve. Schweiz <http://www.unhcr.org/551128679.pdf>

UNHCR (2017) *Figures at a Glance.* Nedtaget d. 10/4/18 from: <http://www.unhcr.org/figures-at-a-glance.html>

UNHCR. Afghanistan. Nedtaget d. 27/5/18 from: <http://www.unhcr.org/afghanistan.html>

van der Horst, H (2004) Living in a reception centre: the search for home in an institutional setting, *Housing. Theory and Society*, 21:1, 36-46.

van Langenhove (2010a) Rom Harré and the exploration of the human umwelt In: van Langenhove (ed.) *People and Societies: Rom Harré and designing the social sciences*. London & New York. Routledge.

van Langenhove, L (2010b) Conversation as the primary social reality: Introduction to Part II. In: van Langenhove (ed.) *People and Societies: Rom Harré and designing the social sciences*. London & New York. Routledge.

van Langenhove, L & Harré, R (1999) Introducing Positioning Theory. In Harré, R & van Langenhove, L (eds.) *Positioning Theory: Moral Contexts of Intentional Action*. Oxford. Blackwell Publishers Ltd.

van Langenhove, L & Harré, R. (2010) Cultural stereotypes and positioning theory. In: van Langenhove (ed.) *People and Societies: Rom Harré and designing the social sciences*. London & New York. Routledge.

Vitus, K (2010) Waiting Time: The desubjectification of Children in Danish Asylum Centres. *Childhood*. Vol. 17(1): 26–42.

Yardley, L (2000) Dilemmas in qualitative health research, *Psychology and Health*, 15:2, 215-228.

Zittoun, T., Duveen, G., Gillespie, A., Ivinson, G. & Psaltis, C. (2003) The Use of Symbolic Resources in Developmental Transitions. *Culture & Psychology* 2003 9: 415.

Zittoun, T (2006) *Transitions: Development Through Symbolic Resources*.

Information Age Pub.

Weine et al. (2014) Fostering Resilience: Protective Agents, Resources, and Mechanisms for Adolescent Refugees' Psychosocial Well-Being. *Adolescent Psychiatry*, 2014, 4, 164-176.